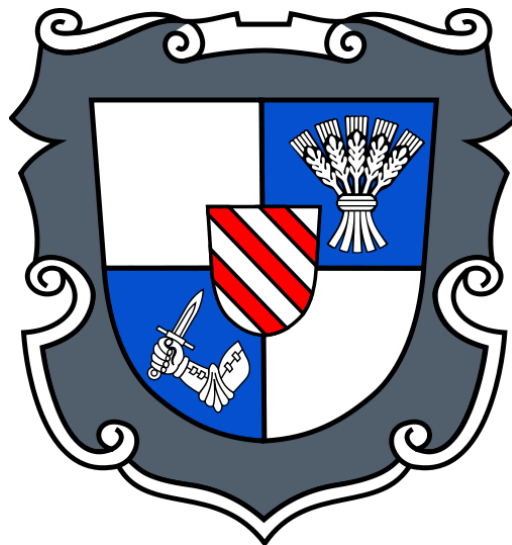

Lokalny Program Rewitalizacji

Gminy Stolno

na lata 2017 - 2023

Zamawiający:

Gmina Stolno

Stolno 112
86-212 Stolno
tel. 56 677 09 00

Wykonawcy:

Zespół ds. opracowania i wdrożenia Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Stolno w składzie:

- Anna Bochen – Koordynator GPR (Sekretarz Gminy/koordynator projektu/przewodniczący Zespołu),
- Robert Dobek - specjalista ds. organizacji i partycypacji społecznej (pracownik UG Stolno ds. gospodarki nieruchomościami, ochrony danych osobowych i informatyzacji),
- Beata Bigos – specjalista ds. finansów (Skarbnik Gminy Stolno),
- Paweł Maliszewski – specjalista ds. zagospodarowania przestrzennego i przedsięwzięć infrastrukturalnych (pracownik UG Stolno ds. infrastruktury i zagospodarowania przestrzennego),
- Joanna Sikora - specjalista ds. problemów społecznych i przedsięwzięć społecznych skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym (pracownik GOPS w Stolnie).

Dorfin Grant Thornton Frąckowiak sp. z o.o. sp. k.

ul. Głowackiego 20
87-100 Toruń

Zespół w składzie:

- Jacek Błażejewski
- Maria Murawska
- Jolanta Wojciechowska
- Barbara Kaczor
- Monika Jasieniecka

Data:

Kwiecień 2018 r.

Spis treści

Wstęp.....	5
Rozdział 1. Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	10
1.1. Powiązania z dokumentami regionalnymi	12
1.2. Powiązania z dokumentami lokalnymi.....	14
Rozdział 2. Uproszczona diagnoza Gminy Stolno	16
Rozdział 3. Obszar zdegradowany gminy	23
3.1. Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej.....	24
3.1.1. Miejscowości do 150 mieszkańców	24
3.1.2. Miejscowości od 151 do 350 mieszkańców	27
3.1.3. Miejscowości od 351 do 450 mieszkańców	29
3.1.4. Miejscowości powyżej 450 mieszkańców	31
3.1.5. Podsumowanie analizy wskaźnikowej w sferze społecznej	33
3.2. Analiza miejscowości, w których zidentyfikowano problemy społeczne pod kątem występowania w nich przestrzeni zdegradowanych lub niekorzystnych zjawisk w innych sferach.....	33
3.2.1. Podsumowanie analizy miejscowości pod kątem występowania w nich przestrzeni zdegradowanych lub niekorzystnych zjawisk w innych sferach	35
Rozdział 4. Obszar rewitalizacji w gminie Stolno	36
4.1. Powierzchnia i ludność obszaru rewitalizacji.....	37
4.2. Cele rewitalizacji	39
Rozdział 5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji.....	44
5.1. Podobszar 1: Kłęczkowo	45
5.2. Podobszar 2: Małe Czyste	54
Rozdział 6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	62
Rozdział 7. Cele i kierunki działań programu rewitalizacji.....	65
Rozdział 8. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych	68
Rozdział 9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji	89
Komplementarność głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	90
Rozdział 10. Mechanizmy włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji	101

Rozdział 11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z harmonogramem	105
Rozdział 12. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji	114
Rozdział 13. System monitoringu, oceny skuteczności działań i system wprowadzania zmian	119
Rozdział 14. Wykaz niezbędnych zmian, ocen i opinii	122
Załączniki	124
Spis tabel	125
Spis wykresów	126
Spis schematów	126
Spis map	127
Spis zdjęć	127

Wstęp

Rewitalizacja, czyli proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony jest na podstawie **programu rewitalizacji**. Jest to wieloletni program działań w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej, którego celem jest wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysowego. Program jest podstawą do ubiegania się o środki na rewitalizację, m. in. z funduszy unijnych. Taką funkcję spełnia niniejszy **Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Stolno**.

Ramy prawne dla przeprowadzenia rewitalizacji wyznaczają „Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” oraz „Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” zatwierdzone przez Ministra Rozwoju.

Schemat 1. Proces rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne.

W perspektywie finansowej 2014-2020¹ rewitalizacja dotyczy zarówno **terenów miejskich, jak i wiejskich**. Głównym jej celem powinno być trwale podniesienie **jakości życia** na obszarze zdegradowanym. Kierunki działań rewitalizacyjnych wyznacza Krajowa Polityka Miejska 2023, która wskazuje, że w obecnym okresie programowania 2014-2020 rewitalizacja nie może być postrzegana, tak jak do tej pory, jedynie jako remont, modernizacja czy odbudowa. Powinna ona **łączyć**

¹Perspektywy finansowe (ramy finansowe) to wieloletnie plany finansowe UE, które mają na celu zapewnienie dokonywania wydatków Unii w sposób usystematyzowany i w granicach jej zasobów własnych. Ramy ustala się na okres co najmniej pięciu lat. Roczny budżet Unii musi być zgodny z wieloletnimi ramami finansowymi. Kategorie wydatków odpowiadają głównym sektorom działalności Unii. Proces realizacji i rozliczania wydatków z perspektywy 2014-2020 zakończy się ostatecznie w 2023 r.

działania w sposób kompleksowy, tak aby nie pomijać aspektu społecznego oraz gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego lub środowiskowego, związanego zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem.

Istotne jest, aby **projekty społeczne stanowiły punkt wyjścia i były nieodłącznym elementem procesów rewitalizacyjnych**. W obecnej perspektywie finansowej nie dopuszcza się realizacji tylko i wyłącznie wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji. Projekty te będą mogły zostać zrealizowane w ramach szerszej koncepcji, uzupełniająco do działań społecznych tzw. „miękkich”. Istotnym elementem procesu rewitalizacji jest **partycypacja społeczna**, obejmująca przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, przez których rozumie się mieszkańców gminy, w szczególności mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz właścicieli, użytkowników wieczystych nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na obszarze rewitalizacji, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i stowarzyszenia budownictwa społecznego, podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą, społeczną w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, organy władzy publicznej oraz inne podmioty niż organy władzy publicznej realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Prowadzenie procesu rewitalizacji wiąże się z koniecznością wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji. Sposób wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji w gminie Stolno przedstawia schemat nr 2.

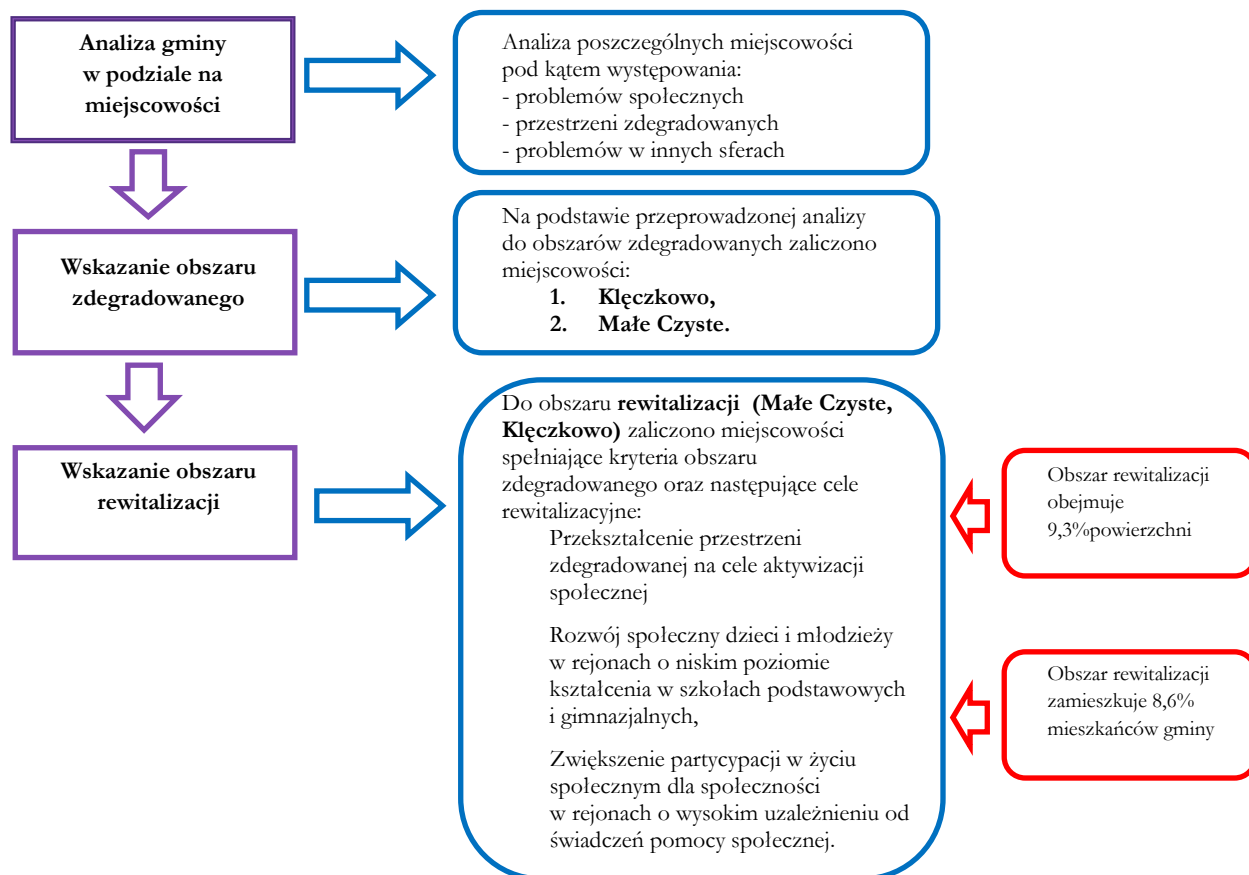
Obszarem zdegradowanym jest obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym. Ponadto występuje na nim co najmniej jedno z negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Obszar rewitalizacji wyznacza się jako całość lub część obszaru zdegradowanego i opracowuje dla niego program rewitalizacji. Gmina Stolno planuje prowadzenie działań rewitalizacyjnych i chce pozyskać na ten cel środki unijne. W związku z tym konieczne było opracowanie **Lokalnego** Programu Rewitalizacji, zawierającego w szczególności: szczegółową diagnozę obszaru zdegradowanego, cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk, opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz szacunkowe ramy finansowe programu rewitalizacji.

Opracowanie **diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Stolno** rozpoczyna działania związane z procesem rewitalizacji na obszarze gminy. Dla potrzeb niniejszego dokumentu przeprowadzono dokładną analizę sytuacji społeczno-gospodarczo-przestrzennej, która pozwoliła na zdiagnozowanie problemów i potencjałów występujących na poszczególnych obszarach. Zobjektywizowane metody i wskaźniki pozwoliły na wskazanie tych obszarów, które charakteryzuje szczególnie intensywna koncentracja szeregu niekorzystnych zjawisk, a w konsekwencji wyznaczenie obszarów zdegradowanych i obszarów do rewitalizacji.

Dla potrzeb niniejszego dokumentu przeprowadzono dokładną analizę sytuacji społeczno-gospodarczej, która pozwoliła na zdiagnozowanie problemów i potencjałów występujących na poszczególnych obszarach. Pozwoliło to na określenie kierunków rozwoju na najbliższe lata i zaplanowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które pozwolą na osiągnięcie postawionych celów.

Schemat 2. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze gminy Stolno

Źródło: Opracowanie własne.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Stolno charakteryzuje się następującymi cechami:

- Kompleksowością – gdyż ujmuje działania w sposób kompleksowy, tj. planuje realizację przedsięwzięć współfinansowanych z różnych środków (Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz innych środków publicznych), tym samym nie pomija aspektu społecznego oraz gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego lub środowiskowego. Program składa się z różnorodnych działań, które zapewniają, że zostanie osiągnięta kompleksowość interwencji.
- Koncentracją – ponieważ program koncentruje swoją interwencję na tych obszarach gminy, które są dotknięte koncentracją problemów oraz negatywnych zjawisk, a dodatkowo ogranicza się do obszarów faktycznie zamieszkiwanych.
- Komplementarnością projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych – pomiędzy zaplanowanymi projektami i przedsięwzięciami zachodzi efekt synergii w następujących wymiarach:
 - przestrzennym,
 - problemowym,
 - proceduralno-instytucjonalnym,
 - źródeł finansowania.

- Realizacją zasady partnerstwa i partycypacji – program został wypracowany we współpracy z lokalną społecznością. Konsultacje społeczne były jednym z elementów współtworzących program.

Rozdział 1. Powiązania **Lokalnego** Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

- 1.1. Powiązania **Lokalnego** Programu Rewitalizacji z dokumentami regionalnymi
- 1.2. Powiązania **Lokalnego** Programu Rewitalizacji z dokumentami lokalnymi

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Stolno został opracowany zgodnie z zapisami „Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” oraz „Wytucznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”. Ponadto wykazuje on powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie regionalnym i lokalnym, które zostały wskazane na poniższym schemacie.

Schemat 3. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Poziom regionalny	Poziom lokalny
Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stolno
Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Aktualizacja strategii Rozwoju Gminy Stolno na lata 2011-2020 z perspektywą do 2023 roku
Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na Terenie Gminy Stolno na lata 2014 - 2024
Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020	Lokalna Strategia Rozwoju Kierowanego przez Społeczność (LSR) na lata 2016 – 2023 dla obszaru Lokalnej Grupy Działania „Vistula – Terra Culmensis – Rozwój przez Tradycje”
Założenia polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2014-2020	Program Aktywności Lokalnej Gminy Stolno na lata 2016-2020 z perspektywą do 2023 roku
Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno Gospodarczego Powiatu Chełmińskiego	
Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	
Strategia Rozwoju Powiatu Chełmińskiego na lata 2015 - 2025	

Źródło: Opracowanie własne

1.1. Powiązania z dokumentami regionalnymi

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
<p>Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+</p>	<p>Zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego aktywizacja społeczno-gospodarcza na poziomie lokalnym jest jednym z najważniejszych założeń polityki rozwoju województwa. Świadczą o tym następujące priorytety, z którymi zgodność wykazuje program rewitalizacji: nowoczesne społeczeństwo, modernizacja przestrzeni wsi i miast, konkurencyjna gospodarka oraz kierunki działań: rozbudzanie aktywności obywatelskiej i społecznej, chęci do współpracy, prowadzenia działań edukacyjnych, zachęcania do szerokiego otwarcia na świat oraz dążeń do znacznego przyspieszenia rozwoju obszarów wiejskich i miast. Priorytet modernizacja przestrzeni miast i wsi zakłada dążenie do znacznego przyspieszenia rozwoju obszarów wiejskich oraz aktywizacji społeczno-gospodarczej miast przy uwzględnieniu ich pozycji w sieci osadniczej i dostosowaniu potencjału do oczekiwań stawianych przed nimi w zakresie stymulowania rozwoju regionu, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i ład przestrzennego. Niniejszy Program swoją tematyką i założonymi celami wpisuje się w zidentyfikowane w Strategii kierunki rozwoju.</p>
<p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020</p>	<p>Zgodnie z zapisami RPO, rewitalizacja społeczno-gospodarcza, a także fizyczna obszarów o dużej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych jest jednym z podstawowych działań mających przyczynić się do minimalizacji występujących na danych obszarach problemów.</p> <p>Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z Priorytetem Inwestycyjnym 9d „Inwestycje dokonywane w kontekście strategii na rzecz rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, którego celem jest ożywienie społeczne i gospodarcze na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju. W ramach tego priorytetu realizowana będzie odnowa społeczno-gospodarcza polegająca na rewitalizacji miejscowości wiejskich, co powinno przyczynić się do uruchomienia uspiionych potencjałów społecznych, które przyczynią się do aktywizacji społecznej i zawodowej społeczności lokalnych.</p> <p>Ponadto niniejszy Program jest zgodny z Priorytetem Inwestycyjnym 9vi „Strategie rozwoju lokalnego kierowane przez społeczność”, którego celem jest wzrost aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju.</p>
<p>Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020</p>	<p>Przedsięwzięcia rewitalizacyjne na obszarach wiejskich będą wspierane przede wszystkim w ramach:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Działania 7.1 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (działania infrastrukturalne), ▪ Działania 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych Lokalną Strategią Rozwoju (działania społeczne). <p>W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji zaplanowane są przedsięwzięcia wpisujące się w powyższe działania.</p>
<p>Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020</p>	<p>Misją wskazaną w Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego jest tworzenie warunków dla rozwoju aktywności i samodzielności mieszkańców w życiu społecznym.</p> <p>Lokalny Program Rewitalizacji w zakresie zaplanowanych działań społecznych, wykazuje zgodność z następującymi celami strategicznymi dokumentu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzrost poziomu samodzielności życiowej mieszkańców regionu, ▪ Wzrost poziomu aktywności w życiu społecznym, ▪ Wzrost poziomu życia mieszkańców regionu poprzez zwiększenie dostępności do różnego rodzaju usług społecznych.

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
<p>Założenia polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2014-2020</p>	<p>W dokumencie określono cztery poziomy planowania i wdrażania polityki terytorialnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Poziom wojewódzki – obejmuje miasta Toruń i Bydgoszcz oraz ich obszar funkcjonalny, ▪ Poziom regionalny i subregionalny - obejmuje miasta Włocławek, Grudziądz i Inowrocław wraz z ich obszarami funkcjonalnymi, ▪ Poziom ponadlokalny (powiatowy) – obejmuje miasta powiatowe i ich obszary funkcjonalne (ORSG), ▪ Poziom lokalny – rozwój w ramach idei rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność lokalną (RLKS). Poziom ten obejmuje gminy wiejskie oraz miasta nie będące stolicami powiatów (lokalne centra rozwoju). <p>Gmina Stolno objęta jest poziomem ponadlokalnym i lokalnym polityki terytorialnej.</p> <p>W Założeniach polityki terytorialnej przyjęto, że w zakresie regionalnej polityki rozwoju obszarów wiejskich konieczna jest ich aktywizacja społeczno-gospodarcza poprzez stymulowanie rozwoju społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości lokalnej. Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się we wskazane założenia.</p>
<p>Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno Gospodarczego Powiatu Chelmińskiego</p>	<p>W Strategii ORSG wskazano wstępnie obszary problemowe w poszczególnych gminach wymagające rewitalizacji. Jako obszary problemowe Gminy Stolno wskazano miejscowość Małe Czyste i Kłęczkowo. Wśród strategicznych celów Strategii ORSG należy wskazać:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wsparcie i aktywizacja osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, ▪ Wysoki poziom usług społecznych, ▪ Rozwój infrastruktury technicznej. <p>Niniejszy program wpisuje się w powyższe i stanowi uszczegółowienie zapisów Strategii ORSG.</p> <p>Strategia ORSG Powiatu Chelmińskiego problematykę rewitalizacji porusza jedynie w kontekście prowadzenia działań rewitalizacyjnych na obszarach miejskich (w ramach osi 6 i 9). Gmina Stolno jest gminą wiejską, na obszarze której działania rewitalizacyjne będą prowadzone w ramach osi 7 i 11. Tak więc Strategia ORSG nie definiuje wskaźników planowanych do osiągnięcia w wyniku prowadzenia przedsięwzięć rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich.</p>
<p>Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020</p>	<p>Zasady regionalne definiują pojęcia związane z rewitalizacją oraz określają sposób tworzenia programu rewitalizacji, w tym zwłaszcza zasady jego opracowywania w nowej perspektywie finansowej: kompleksowości, komplementarności, koncentracji, partnerstwa i partycypacji. Wskazują również: sposób wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, obligatoryjne elementy programu rewitalizacji oraz oczekiwane efekty procesów rewitalizacji, prowadzonych w województwie kujawsko-pomorskim.</p> <p>Lokalny Program Rewitalizacji został opracowany w oparciu o Zasady regionalne i wykazuje zgodność z regulami opracowania programów rewitalizacji zawartymi w dokumencie.</p>
<p>Strategia Rozwoju Powiatu Chelmińskiego na lata 2015 - 2025</p>	<p>Strategia Rozwoju Powiatu określa cele strategiczne i operacyjne w następujących obszarach priorytetowych: sfera społeczna, sfera gospodarcza, sfera techniczna. Program rewitalizacji wpisuje we wszystkie wskazane cele, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zapewnione mieszkańcom Powiatu Chelmińskiego atrakcyjne warunki do życia, ▪ Nowoczesna i przyjazna środowisku infrastruktura techniczna, ▪ Sprawny i partnerski system realizacji zadań w Powiecie Chelmińskim.

Źródło: Opracowanie własne

1.2. Powiązania z dokumentami lokalnymi

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Stolno	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stolno określa politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego, stanowi podstawowe narzędzie umożliwiające spełnianie zadań własnych gminy w zakresie ład przestrzennego, komunikacji i infrastruktury technicznej. Przyjęte w Studium kierunki rozwoju powinny prowadzić do określenia potencjalnych możliwości wykorzystania przestrzeni oraz niezbędnych z punktu widzenia realizacji celów zmian zagospodarowania przestrzennego. Lokalny Program Rewitalizacji został opracowany w oparciu o zapisy Studium i nie narusza jego postanowień.
Aktualizacja strategii Rozwoju Gminy Stolno na lata 2011-2020 z perspektywą do 2023 roku	Celem nadrzędnym Strategii Rozwoju Gminy Stolno jest „Rozwój społeczno-gospodarczy gminy Stolno i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju”. Lokalny Program Rewitalizacji jest spójny z ww. celem nadrzędnym oraz celami strategicznymi „Rozwojem społeczno-gospodarczym gminy Stolno i podniesieniem poziomu życia mieszkańców przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju”, „Wzrostem aktywności społeczno-gospodarczej i „Wzrostem atrakcyjności gminy”, a w tym: - rozwiązaniem problemu gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy; - poprawą obsługi mieszkańców w sferze ochrony kultury, edukacji i rekreacji oraz informatyzacji, - rozwojem budownictwa socjalnego, przedsiębiorczości i turystyki; - ograniczeniem bezrobocia, - zmniejszaniem zjawisk patologii, - wzrostem inicjatyw i integracja oraz aktywizacją społeczną, - promocją dziedzictwa kulturowego, - rozwojem terenów wypoczynkowych i rekreacyjnych Planowane do realizacji projekty zawarte w LPR wpisują się w cele i działania zawarte w Strategii Rozwoju Gminy Stolno.
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stolno na lata 2014-2024	Lokalny Program Rewitalizacji w zakresie zaplanowanych działań społecznych, wpisuje się w cel główny Strategii, którym jest „Poprawa jakości i warunków życia mieszkańców Gminy Stolno zagrożonych z różnych przyczyn wykluczeniem społecznym oraz ich aktywizacja i integracja z pozostałymi mieszkańcami gminy” oraz cele ogólne: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Przeciwdziałanie bezrobociu ▪ Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin ▪ Poprawa warunków społecznego funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej ▪ Zapewnienie wsparcia dla osób starszych i ich aktywizacja
Lokalna Strategia Rozwoju Kierowanego przez Społeczność (LSR) na lata 2016 – 2023 dla obszaru Lokalnej Grupy Działania „Vistula – Terra Culmensis – Rozwój przez Tradycję”	Gmina Stolno jest jedną z dziesięciu gmin wchodzących w skład Lokalnej Grupy Działania „Vistula-Terra Culmensis – Rozwój przez Tradycję”. Lokalny Program Rewitalizacji stanowi uszczegółowienie kwestii dotyczących rewitalizacji poruszanych w LSR i wpisuje się w następujące cele ogólne i szczegółowe LSR: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cel ogólny 1. Poprawa atrakcyjności obszaru LSR do 2022 r.: <ul style="list-style-type: none"> a) Poprawa standardu infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, kulturalnej i drogowej oraz rewitalizacja i poprawa estetyki przestrzeni publicznej na obszarze LSR do 2022 roku, ▪ Cel ogólny 2. Wzmocnienie kapitału społecznego, wzrost aktywizacji społeczno-zawodowej, włączenie społeczne, animacja i aktywizacja mieszkańców obszaru LSR oraz promocja obszaru do 2022: <ul style="list-style-type: none"> a) Aktywizacja społeczno-zawodowa i włączenie społeczne mieszkańców obszaru LSR do 2022 roku. Realizacja Programu przyczyni się do osiągnięcia następujących wskaźników LSR: <u>Aktywne społeczeństwo obszaru objętego LSR(projekty grantowe) - LSR, RPO</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych

	<p>wsparciem w programie,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu, ▪ liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących po opuszczeniu programu (w tym osoby pracujące na własny rachunek), ▪ liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna <p><u>Rewitalizacja obszarów wiejskich – LSR RPO:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach ▪ Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją ▪ Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanego obszaru
<p>Program Aktywności Lokalnej Gminy Stolno na lata 2016-2020 z perspektywą do 2023 roku</p>	<p>Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się w główny cel PAL, tj. zwiększenie aktywności mieszkańców gminy, w szczególności grup zagrożonych ubóstwem oraz wykluczeniem społecznym i ich otoczenia we wszystkich obszarach życia społecznego, w tym także rynku pracy oraz zwiększenie potencjału rozwojowego. oraz cele szczegółowe i kierunki działań dotyczące obszarów rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapobieganie marginalizacji osób i rodzin poprzez wyrównywanie szans grup marginalizowanych m.in. osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, osób starszych, osób z obszarów objętych Lokalnym Programem Rewitalizacji; - działania podejmowane na rzecz społeczności zamieszkujących obszary objęte Lokalnymi Programami Rewitalizacji ze szczególnym naciskiem na osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. <p>PAL jest skierowany w szczególności do społeczności lokalnych, mieszkających na pewnej przestrzeni np. mieszkańcy kilku domów, osiedla, wsi, sołectwa, mieszkańców obszarów objętych Lokalnym Programem Rewitalizacji.</p> <p>Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się również w inne cele wskazane w PAL:</p> <ul style="list-style-type: none"> - inicjowanie działań środowiskowych, opartych na współpracy lokalnych instytucji i społeczności lokalnych, - podejmowanie działań z zakresu edukacji społecznej i obywatelskiej, - prowadzenie działań o charakterze informacyjnym, edukacyjnym, aktywizującym i integracyjnym, - zwiększenie kompetencji społecznych i zawodowych, w szczególności u osób pozostających poza rynkiem pracy, - zwiększenie wiedzy na temat potrzeb i problemów grup i społeczności, - zmniejszanie obszarów wykluczenia społecznego, - promowanie postaw prospołecznych.

Źródło: Opracowanie własne.

Rozdział 2. Uproszczona diagnoza Gminy Stolno

2.1. Położenie geograficzne i podział administracyjny

2.2. Sfera społeczna

2.3. Sfera gospodarcza

2.4. Sfera środowiskowa

2.5. Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

2.6. Infrastruktura społeczna

2.7. Wnioski z przeprowadzonej diagnozy

Położenie geograficzne i podział administracyjny

Gmina Stolno leży w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego na terenie historycznej Ziemi Chełmińskiej na zachodnich krańcach Pojezierza Chełmińskiego. Jest jedną z gmin wiejskich wchodzących w skład powiatu chełmińskiego. Obszar gminy zajmuje 9 852 ha.

Mapa 1. Położenie Gminy Stolno na tle powiatu chełmińskiego (Źródło: Opracowanie własne)

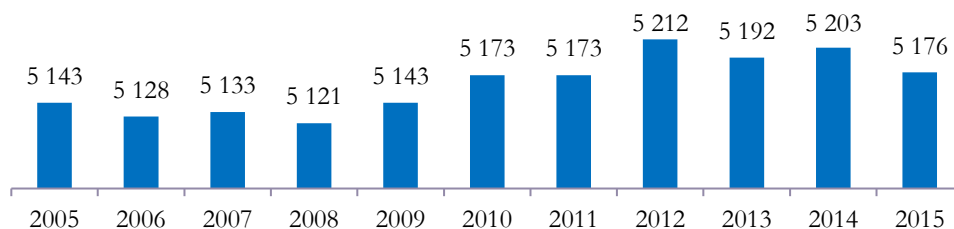

Sfera społeczna

W 2015 r. gminę Stolno zamieszkiwało 5 176 osób (z czego 50,1% stanowili mężczyźni), a średnia gęstość zaludnienia obszaru wynosiła 53 os./km². Na przestrzeni ostatnich 10 lat liczba mieszkańców ulegała wahaniom – od 5 143 osób w 2005 r. do 5 176 osób w 2015 r. (wzrost o 33 osoby, tj., 0,6%). Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze gminy wynosi 11%, podczas gdy w całym powiecie chełmińskim osoby starsze stanowią 17,10% społeczeństwa, a w województwie 19,10%. Natomiast udział osób w wieku przedprodukcyjnym wynosi w

gminie **20,8%**. Trendy demograficzne panujące w gminie są więc **korzystne** na tle powiatu i województwa. Mimo obecnie korzystnych zjawisk demograficznych, spadająca liczba urodzeń i wydłużanie się przeciętnego trwania życia będzie powodować, że liczba osób starszych wzrośnie, a wraz z tym zwiększy się także zapotrzebowanie na usługi socjalne, opiekuńcze i inne dedykowane seniorom. Obecnie na terenie gminy brak placówek zajmujących się dzienną lub całodobową opieką, nie ma również organizacji zajmujących się organizowaniem czasu wolnego seniorów.

Wykres 1. Liczba ludności w Gminie Stolno (2005-2015)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Stolno i BDL GUS

Na koniec 2015r. w gminie zarejestrowanych było **360 osób bezrobotnych**. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na obszarze Gminy wynosi **10,2%** i jest o 0,8 p.p. wyższy niż w powiecie i 2 p.p. wyższy niż w województwie. Stosunek osób pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym to 4,0%, natomiast udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na obszarze gminy wynosi 24,7%.

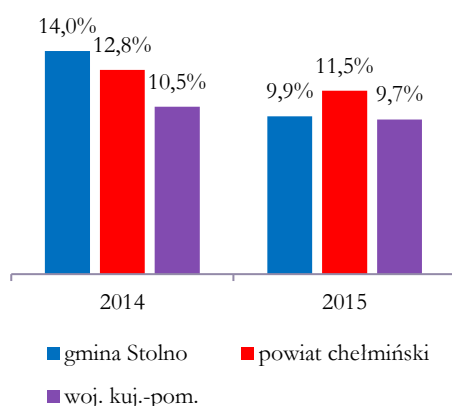
Wykres 2. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie

Charakterystycznym wyznacznikiem położenia ekonomicznego mieszkańców gminy jest skala świadczonej pomocy społecznej. W 2015 roku na terenie gminy z pomocy społecznej skorzystało 515 beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w 178 rodzinach – o 4,9% mniej niż w 2014 r.

Wykres 3. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Oceny Zasobów Pomocy Społecznej w województwie kujawsko-pomorskim za rok 2015 i 2014 oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stolnie.

Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności gminy wyniósł w badanym roku 9,9% i tym samym był niższy niż w poprzednim roku, oraz niższy niż w powiecie chełmińskim (11,5%) ale wyższy od wyniku w województwie (9,7%). Wynika z tego, że natężenie korzystania z pomocy społecznej w gminie spada, zwłaszcza w odniesieniu do poziomu powiatu chełmińskiego. Natomiast udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie gospodarstw domowych na terenie gminy w 2015 r. kształtował się na poziomie 14,0%.

Na terenie Gminy znajdują się następujące placówki oświatowe: Szkoła Podstawowa w Stolnie, Szkoła Podstawowa w Robakowie, Szkoła Podstawowa w Wabczu. W czerwcu 2015 r. zakończyła działalność Szkoła

Podstawowa w miejscowości Małe Czyste, a jej uczniowie zostali skierowani do Szkoły Podstawowej w Stolnie.

Ponieważ na terenie gminy z wyjątkiem 3 oddziałów przedszkolnych brak jest wystarczającej liczby placówek opieki przedszkolnej dla dzieci w wieku 3-5 lat, przekłada się to na niski odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym - w 2014 r. było to 49,5% przy średniej dla obszarów wiejskich powiatu chełmińskiego wynoszącej 56,2% i województwa wynoszącej 52,3%².

Skuteczność kształcenia na poziomie podstawowym mierzona wynikami sprawdzianu szóstoklasistów i egzaminu gimnazjalnego jest niższa od poziomu województwa kujawsko-pomorskiego. W 2015 r. uczniowie osiągnęli najlepszy wynik na sprawdzianie szóstoklasistów (w porównaniu do lat poprzednich, ale był on niższy od średniej wojewódzkiej). Przeciętny wynik gminy z ostatnich 3 lat (2013-2015) wynoszący 55% był znacznie niższy od przeciętnego wyniku w województwie wynoszącego 62%. Badanie względnego wyniku (czyli stosunku wyniku uzyskanego w gminie na tle średniej wartości wojewódzkiej) pokazało, że w 2015 r. wynik ten był lepszy niż w dowolnym z 3 poprzedzających lat.

² Na podstawie analizy „Wychowanie przedszkolne w województwie kujawsko-pomorskim 2015”, Biuro Analiz w Departamencie Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego WK-P w Toruniu.

Tabela 1. Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w latach 2012-2015

	2012	2013	2014	2015 ³	Przeciętny wynik z 3 lat (2015-2013)	Względny wynik 2012	Względny wynik 2013	Względny wynik 2014	Względny wynik 2015
gmina Stolno	49%	49%	57%	59%	55%	90%	83%	90%	92%
woj. kuj.-pom.	55%	59%	63%	64%	62%	-	-	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OKE w Gdańsku

Również jakość kształcenia na poziomie gimnazjalnym mierzona przeciętnym wynikiem z lat 2013-2015 jest **z większości przedmiotów niższa niż w województwie**. Szczególnie w przypadku języka angielskiego przeciętny wynik jest niższy aż o 13 p.p. na egzaminie podstawowym i o 18 p.p. na egzaminie rozszerzonym. Jedynie przeciętne wyniki z historii i WOS kształtują się na tym samym poziomie.

Poza wymienionymi placówkami w Gminie nie działają inne podmioty zajmujące się podnoszeniem poziomu wykształcenia mieszkańców, jak np. świetlice środowiskowe czy uniwersytety trzeciego wieku.

Na terenie gminy Stolno działają następujące stowarzyszenia: Stowarzyszenie Inicjatywa Stolno, Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Gminny w Stolnie, Stowarzyszenie Lepsze Jutro z Gorzuchowa, jednostki OSP, grupy nieformalne, takie jak koła gospodyń wiejskich, osoby skupione wokół świetlic wiejskich, rady sołeckie, lokalni liderzy. Gmina Stolno jest członkiem Lokalnej Grupy Działania „Vistula-Terra Culmensis – Rozwój przez Tradycję”.

Sfera gospodarcza

Na ogólną powierzchnię 9 852 ha użytki rolne stanowią 79,4%, co powoduje, że główną gałąź gospodarki gminy stanowi rolnictwo. Wysoka jakość gleb predestynuje gminę do rozwoju produkcji roślinnej. W rejestrze REGON w 2015 r. dominowały podmioty gospodarcze z takich branż jak: rolnictwo, handel hurtowy i detaliczny, budownictwo, obsługa ruchu turystycznego oraz przetwórstwo przemysłowe.

Według danych za 2015 r. w gminie działało ogółem 305 firm, a 225 osób fizycznych prowadziło działalność gospodarczą⁴. Jednak poziom przedsiębiorczości mierzony wskaźnikiem liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2015 r. wynosił 2,6⁵ i był znacząco niższy niż w powiecie chełmińskim (8,0) i województwie kujawsko-pomorskim (10,8).

Na terenie gminy, w miejscowości Grubno, działa przedsiębiorstwo produkujące łózka medyczne, należące do grupy STIEGELMEYER. Zakład zatrudnia 200-250 pracowników. Jest to jedyny zakład pracy na terenie Gminy Stolno, który można zaliczyć do dużych zakładów pracy.

Sfera środowiskowa

79,4% ogólnej powierzchni gminy stanowią użytki rolne, pozostałe 13,4% to obszary leśne. Łączny udział terenów rolnych i zielonych (w tym użytków ekologicznych) w całkowitej powierzchni gminy

³ Dotyczy części I sprawdzianu, tj. języka polskiego i matematyki

⁴ Dane GUS BDL.

⁵ Dane gminy Stolno.

wynosi 94%. Ochroną prawną są objęte tereny o powierzchni 3127,20 ha, co stanowi 31,7% powierzchni gminy. Ważnym zasobem występującym na jej terenie jest również 9 jezior.

Na terenie gminy Stolno zlokalizowane są poniżej przedstawione obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody:

- **Chełmiński Park Krajobrazowy**, utworzony na mocy rozporządzenia nr 19/2005 Wojewody Kujawsko – Pomorskiego z dnia 8 września 2005 r. w sprawie Chełmińskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. Nr 108, poz. 1873, ze zm.)
- **Obszar Chronionego Krajobrazu Strefy Krawędziowej Doliny Wisły** utworzony na mocy uchwały nr X/253/15 Sejmiku Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 24 sierpnia 2015 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Strefy krawędziowej Doliny Wisły (Dz. Urz. Woj. Kuj.- Pom. Poz. 2574)
- **37 pomników przyrody,**
- **13 użytków ekologicznych⁶.**

Stan jakości powietrza na terenie gminy Stolno kształtowany jest głównie przez:

- **rozproszone źródła ciepła** (lokalne kotłownie dla zabudowy wielorodzinnej, i usług publicznych oraz indywidualne kotłownie dla zabudowy jednorodzinnej),
- **komunikację samochodową.**

Głównymi zanieczyszczeniami powietrza są dwutlenek siarki, dwutlenek azotu oraz pyły. Na terenie gminy brak jest scentralizowanego systemu ogrzewania, a liczba budynków podłączonych do lokalnych kotłowni jest niewielka. Brak gazyfikacji powoduje, że większość gospodarstw domowych jest ogrzewana z wykorzystaniem węgla i miału węglowego. Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii i biomasy stanowi niewielki udział w ogólnym zapotrzebowaniu energetycznym. Gmina nie należy do obszaru gdzie zanieczyszczenie powietrza jest duże i w związku z tym nie ma opracowanego odrębnego „Programu ochrony powietrza”⁷.

Innym zagadnieniem problemowym, związanym z ochroną zdrowia i ochroną środowiska, jest obecność na terenie gminy wyrobów zawierających azbest. W Polsce zakazano wprowadzania, obrotu i produkcji wyrobów zawierających azbest, a sam azbest wpisano do wykazu niebezpiecznych substancji chemicznych stanowiącego załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z 21 sierpnia 1997 r. w sprawie substancji chemicznych stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia (Dz. U. Nr 105, poz. 671). Według Programu usuwania wyrobów azbestowych dla gminy Stolno na lata 2014-2032 do usunięcia pozostaje jeszcze 1 743 245 kg wyrobów zawierających azbest, wszystkie u osób fizycznych. Najwięcej azbestu znajduje się w miejscowości Stolno – ponad 286 153 kg, a najmniej w miejscowości Gorzuchowo – 33 253 kg (Male Czyste – 109 582 kg oraz Klęczkowo i Trzebieluch – 124 256 kg)

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Na terenie gminy Stolno znajduje się 123,31 km dróg gminnych i powiatowych. Ponad połowa (58,7 km) są to drogi o nawierzchni gruntowej. Pozostała część to drogi o nawierzchni twardej i twardej ulepszonej. Infrastruktura drogowa składa się z:

⁶ Na podstawie danych Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody.

⁷ Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Stolno na lata 2015-2020.

- dróg gminnych o długości 91,5 km, z czego 27% wymaga gruntownej modernizacji, a 38%bieżącego remontu⁸.
- dróg powiatowych o długości 31,81 km,
- dróg wojewódzkich DW 548 (relacji Stolno - Płachoty), DW 543 (Paparzyn - Szabda), DW 550 (Chelmno - Unisław)
- dróg krajowych: nr 91 oraz nr 55.
- autostrady A1 przebiegającej przez północny kraniec gminy (jednak na terenie gminy nie ma żadnego zjazdu).

Na terenie gminy jest też 4,2 km ścieżek rowerowych.

Woda w gminie Stolno dostarczana jest do odbiorców z wodociągów grupowych wiejskich i ujęć indywidualnych, zlokalizowanych na poszczególnych działkach. Gmina z wodociągowana jest w 98%. Długość czynnej sieci wodociągowej na terenie Gminy Stolno (według danych z UG Stolno) wynosi około 148 km. Na terenie gminy woda na cele bytowo-gospodarcze, ujmowana jest z 6 ujęć komunalnych o łącznej maksymalnej wydajności studni 2 500 tys. m³.

Dużo mniejszy odsetek mieszkańców korzysta z sieci kanalizacyjnej - 36,8% mieszkańców gminy. Ścieki komunalne odbiera Wiejska Oczyszczalnia Ścieków w Stolnie, która oddana została do użytku w 1995 roku. W 2003 roku przeprowadzono jej modernizację. Przepustowość rzeczywista średnio dobowa oczyszczalni wynosi 400 m³/d, zaś średnia dobowa przepustowość potencjalna wynosi 530 m³/d. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest Struga Żaki.

Gmina pozbawiona jest zasilania z sieci gazowej. Ludność zaopatrywana jest w gaz poprzez sieć punktów dystrybucji butli. Przez gminę przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Grudziądz – Chelmno – Świecie oraz gazociąg wysokiego ciśnienia Chelmza – Chelmno – Świecie. Jednak ze względu na jego duże obciążenie i małą przepustowość, nie mogą one być wykorzystywane jako źródło zasilania gazowego na terenie gminy.

Przez obszar gminy przebiega linia elektroenergetyczna 110 kV relacji Lisewo-Grudziądz - Węgrowo. Źródłem zasilania w energię elektroenergetyczną średniego napięcia (linie 15 kV) są stacje transformatorowe zlokalizowane w Chelmnie i Grudziądzu.

Na infrastrukturę społeczną w Gminie składa się 12 świetlic wiejskich umiejscowionych w 13 sołectwach. Do 2015 r. tylko jedno sołectwo (Małe Czyste) nie posiadało własnej świetlicy. Na terenie gminy działa jedna instytucja kultury tj. Gminna Biblioteka Publiczna. Placówka biblioteczna nie jest dostosowana do potrzeb osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Na terenie Gminy Stolno nie istnieją żadne ośrodki i domy kultury ani kluby. Nie odbywają się również stale imprezy artystyczne. Infrastrukturę sportowo-rekreacyjną tworzą na terenie gminy 4 boiska, 9 siłowni zewnętrznych, 19 placów zabaw. Na terenie gminy działają dwie placówki podstawowej opieki zdrowotnej: Gminny Ośrodek Zdrowia w Stolnie i Wiejski Ośrodek Zdrowia w Robakowie. W placówkach tych mieszkańcy mogą skorzystać również z opieki stomatologicznej i ginekologicznej oraz badań laboratoryjnych. W zakresie innych specjalistycznych usług zdrowotnych mieszkańcy korzystają głównie w placówkach w Chelmnie i Grudziądzu.

W zasobach mieszkaniowych gminy w 2015 r. było 5 mieszkań socjalnych o łącznej powierzchni użytkowej 96 m² oraz 10 lokali komunalnych o łącznej powierzchni użytkowej 459 m². Mieszkania te znajdują się w wielorodzinnym budynku w Kłęczkowie (14 lokali) oraz w Paparzynie (1 lokal).

⁸ Strategia Rozwoju Powiatu Chelmińskiego na lata 2015 – 2025.

Wnioski z przeprowadzonej diagnozy:

Sfera społeczna: Obecnie do najważniejszych problemów Gminy należy bezrobocie (jego poziom jest wyższy niż w województwie) oraz nasilone korzystanie z pomocy społecznej. Najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy społecznej jest brak pracy i ubóstwo. Brak miejsc przedszkolnych dla dzieci w wieku 3-5 lat z obszarów wiejskich (zwiększających ich szanse edukacyjne) oraz niewystarczający poziom edukacji w szkołach gminnych również stanowią istotną barierę w rozwiązywaniu problemów społecznych na terenie gminy. Dodatkowo, mimo obecnie korzystnych zjawisk demograficznych, w przyszłości spadająca liczba urodzeń, emigracja zarobkowa i wydłużanie się przeciętnego trwania życia będzie powodować, że liczba osób starszych wzrośnie, co uwidacznia się już w pojedynczych miejscowościach. Tak więc problemy te wzajemnie się nawarstwiają i utrwalają stan kryzysowy.

Sfera gospodarcza: W Gminie zdecydowanie dominują mikroprzedsiębiorstwa. Niska aktywność zawodowa mieszkańców, skutkuje niskim poziomem przedsiębiorczości wśród mieszkańców. Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w gminie Stolno wynosił 2,6, podczas gdy w powiecie chełmińskim - 8,0, a w województwie kujawsko-pomorskim 10,8).

Sfera środowiskowa: Głównymi zanieczyszczeniami powietrza są dwutlenek siarki, dwutlenek azotu oraz pyły. Na terenie gminy brak jest scentralizowanego systemu ogrzewania, a liczba budynków podłączonych do lokalnych kotłowni jest niewielka. Brak gazyfikacji powoduje, że większość gospodarstw domowych jest ogrzewana z wykorzystaniem węgla i mialu węglowego. Ze względów środowiskowych i ekonomicznych wskazane jest zwiększanie udziału OZE do wytwarzania energii cieplnej.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna: Na terenie gminy brak sieci gazowej i ciepłowniczej, sieć kanalizacyjna jest słabo rozwinięta. Potrzebny jest dalszy rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej oraz kontynuowanie programu budowy przydomowych oczyszczalni ścieków w zabudowie rozproszonej. W niektórych miejscowościach brak świetlic wiejskich, a stan techniczny budynków z mieszkaniami komunalnymi i socjalnymi na terenie gminy jest fatalny i uniemożliwia lub mocno ogranicza ich użytkowanie. W wielu miejscach brakuje infrastruktury sportowo-rekreacyjnej lub jest ona niewystarczająca rozbudowana.

Rozdział 3. Obszar zdegradowany gminy⁹

3.1. Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej

3.1.1. Miejscowości do 150 mieszkańców

3.1.2. Miejscowości od 151 do 350 mieszkańców

3.1.3. Miejscowości od 351 do 450 mieszkańców

3.1.4. Miejscowości powyżej 450 mieszkańców

3.1.5. Podsumowanie analizy wskaźnikowej w sferze społecznej

3.2. Analiza miejscowości pod kątem występowania w nich przestrzeni zdegradowanych lub niekorzystnych zjawisk w innych sferach

3.2.1. Podsumowanie analizy miejscowości pod kątem występowania w nich przestrzeni zdegradowanych lub niekorzystnych zjawisk w innych sferach

⁹Przedstawione w poniższym rozdziale dane statystyczne dotyczą stanu na 31.12.2015 r.

Delimitacja obszaru zdegradowanego na obszarze Gminy Stolno nastąpiła poprzez zbadanie wszystkich miejscowości pod kątem występowania stanu kryzysowego. Biorąc pod uwagę liczebność poszczególnych miejscowości podzielono je na 4 grupy:

- **Miejscowości do 150 mieszkańców:** Łyniec, Zakrzewo, Pilewice, Wabcz Kolonia, Kłęczkowo, Wichorze, Sarnowo, Wielkie Czyste, Kobyły;
- **Miejscowości od 151 do 350 mieszkańców:** Trzebieluch, Obory, Gorzuchowo, Małe Czyste;
- **Miejscowości od 351 do 450 mieszkańców:** Rybieniec, Paparzyn, Robakowo;
- **Miejscowości powyżej 450 mieszkańców:** Cepno, Wabcz, Grubno, Stolno.

Każdą z grup zbadano innym zestawem wskaźników. Na tej podstawie do obszaru zdegradowanego zostały zaliczone te miejscowości, które spełniły jednocześnie 2 kryteria:

- Na terenie miejscowości występują co najmniej 2 problemy społeczne, a wskaźniki dla tych problemów przyjmują wartości mniej korzystane w porównaniu do średniej dla Gminy,
- Na terenie miejscowości występują przestrzenie zdegradowane lub negatywne zjawiska w przynajmniej jednej ze sfer (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub infrastrukturalnej).

3.1. Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej

3.1.1. Miejscowości do 150 mieszkańców

Miejscowości liczące mniej niż 150 mieszkańców (Łyniec, Zakrzewo, Pilewice, Wabcz Kolonia, Kłęczkowo, Wichorze, Sarnowo, Wielkie Czyste i Kobyły) zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych trzema poniższymi wskaźnikami:

1. Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze;
2. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze;
3. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze.

Do wyliczenia wartości wskaźników posłużyły dane statystyczne, zebrane w poniższych tabelach.

Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Tabela 2. Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym w miejscowościach gminy Stolno do 150 mieszkańców

Miejscowość	Ludność ogółem	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Łyniec	17	5	11	1	9,1%
Zakrzewo	55	15	33	7	21,2%
Pilewice	71	19	43	9	20,9%
Wabcz Kolonia	76	16	53	7	13,2%
Kłęczkowo	100	25	60	15	25,0%
Wichorze	105	30	70	5	7,1%
Sarnowo	122	29	82	11	13,4%
Wielkie Czyste	147	27	107	13	12,1%
Kobyły	148	33	105	10	9,5%
Gmina	5176	1078	3530	568	16,1%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno.

Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze

Tabela 3. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych w miejscowościach gminy Stolno do 150 mieszkańców

Miejscowość	Liczba bezrobotnych	Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 24 m-cy	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze
Łyniec	0	0	0,0%
Zakrzewo	3	0	0,0%
Pilewice	4	0	0,0%
Wabcz Kolonia	b.d.	b.d.	b.d.
Kłęczkowo	8	3	37,5%
Wichorze	20	5	25,0%
Sarnowo	16	3	18,8%
Wielkie Czyste	12	5	41,7%
Kobyły	15	2	13,3%
Gmina	360	89	24,7%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie.

Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze

Tabela 4. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w miejscowościach gminy Stolno do 150 mieszkańców

Miejscowość	Liczba ludności ogółem	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
Łyniec	17	0	0,0%
Zakrzewo	55	5	9,1%
Pilewice	71	0	0,0%
Wabcz Kolonia	76	0	0,0%
Kłęczkowo	100	14	14,0%
Wichorze	105	39	37,1%
Sarnowo	122	13	10,7%
Wielkie Czyste	147	14	9,5%
Kobyły	148	20	13,5%
Gmina	5176	515	9,9%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stolnie.

Zestawienie wartości badanych wskaźników

Poniższa tabela zawiera zestawienie osiągniętych wartości badanych wskaźników. Wynika z niej, że koncentracja niekorzystnych czynników społecznych w tej grupie występuje w miejscowości **Kłęczkowo**.

Tabela 5. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej w miejscowościach gminy Stolno do 150 mieszkańców

Miejscowość	Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
Łyniec	9,1%	0,0%	0,0%
Zakrzewo	21,2%	0,0%	9,1%
Pilewice	20,9%	0,0%	0,0%
Wabcz Kolonia	13,2%	b.d.	0,0%
Kłęczkowo	25,0%	37,5%	14,0%
Wichorze	7,1%	25,0%	37,1%
Sarnowo	13,4%	18,8%	10,7%
Wielkie Czyste	12,1%	41,7%	9,5%
Kobyły	9,5%	13,3%	13,5%
Gmina	16,1%	24,7%	9,9%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno, Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stolnie.

3.1.2. Miejscowości od 151 do 350 mieszkańców

Miejscowości liczące od 151 do 350 mieszkańców (Trzebieluch, Obory, Gorzuchowo, Małe Czyste) zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych trzema poniższymi wskaźnikami:

1. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze;
2. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze;
3. Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia.

Do wyliczenia wartości wskaźników posłużyły dane statystyczne, zebrane w poniższych tabelach.

Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze

Tabela 6. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem w miejscowościach gminy Stolno od 151 do 350 mieszkańców

Miejscowość	Ludność ogółem	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze
Trzebieluch	159	31	115	13	8,2%
Obory	177	32	121	24	13,6%
Gorzuchowo	178	39	127	12	6,7%
Małe Czyste	346	66	228	52	15,0%
Gmina	5176	1078	3530	568	11,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno.

Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Tabela 7. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w miejscowościach gminy Stolno od 151 do 350 mieszkańców

Miejscowość	Liczba bezrobotnych	Liczba osób w wieku produkcyjnym	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Trzebieluch	9	115	7,8%
Obory	7	121	5,8%
Gorzuchowo	15	127	11,8%
Małe Czyste	23	228	10,1%
Gmina	360	3530	10,20%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie.

Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia

Tabela 8. Skuteczność kształcenia dzieci na poziomie podstawowym¹⁰ w miejscowościach gminy Stolno od 151 do 350 mieszkańców

Miejscowość	Rejon obsługi szkoły	Rok szkolny 2012/2013 (%)	Rok szkolny 2013/2014 (%)	Rok szkolny 2014/2015* (%)
Trzebieluch	SP Robakowo	47,5	48,8	56,0
Obory	SP Robakowo	47,5	48,8	56,0
Gorzuchowo	SP Robakowo	47,5	48,8	56,0
Małe Czyste	SP Stolno	49,7	63,2	57,0
Przeciętny wynik w woj.	-	59	63	64
Względny wynik (wynik szkoły na tle średniej wartości wojewódzkiej)				
Miejscowość	Rejon obsługi szkoły	Względny wynik w roku szkolnym 2012/2013(%)	Względny wynik w roku szkolnym 2013/2014(%)	Względny wynik w roku szkolnym 2014/2015(%)
Trzebieluch	SP Robakowo	80,5	78,0	87,5
Obory	SP Robakowo	80,5	78,0	87,5
Gorzuchowo	SP Robakowo	80,5	78,0	87,5
Małe Czyste	SP Stolno	84,2	101,1	89,1

*Wynik sprawdzianu szóstoklasistów z języka polskiego i matematyki.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno.

Zestawienie wartości badanych wskaźników

Poniższa tabela zawiera zestawienie osiągniętych wartości badanych wskaźników. Wynika z niej, że koncentracja niekorzystnych czynników społecznych w tej grupie występuje w miejscowości **Małe Czyste**.

¹⁰Kryterium szczególne zaliczania szkoły podstawowej lub gimnazjum do placówek o niskim poziomie kształcenia: - W przypadku szkoły podstawowej - względny wynik (czyli stosunek wyniku uzyskanego w danej szkole na tle średniej wartości wojewódzkiej) sprawdzianu szóstoklasistów w danym roku jest niższy od względnego wyniku w dowolnym z trzech poprzedzających lat.

Tabela 9. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej w miejscowościach gminy Stolno od 151 do 350 mieszkańców.

Miejscowość	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia
Trzebieluch	8,2%	7,8%	Względny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w roku 2014/2015 był wyższy niż w poprzednich latach
Obory	13,6%	5,8%	Względny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w roku 2014/2015 był wyższy niż w poprzednich latach
Gorzuchowo	6,7%	11,8%	Względny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w roku 2014/2015 był wyższy niż w poprzednich latach
Male Czyste	15,0%	10,1%	Względny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w roku 2014/2015 był niższy niż w roku 2013/2014
Gmina	11,0%	10,2%	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie.

3.1.3. Miejscowości od 351 do 450 mieszkańców

Miejscowości liczące od 351 do 450 mieszkańców (Rybieńiec, Paparzyn, Robakowo) zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych trzema poniższymi wskaźnikami:

1. Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze
2. Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze
3. Stosunek interwencji służb porządkowych (policji) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze.

Do wyliczenia wartości wskaźników posłużyły dane statystyczne, zebrane w poniższych tabelach.

Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze

Tabela 10. Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem w miejscowościach gminy Stolno od 351 do 450 mieszkańców

Miejscowość	Liczba gospodarstw domowych ogółem	Liczba gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej	Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze
Rybieńiec	90	13	14,4%
Paparzyn	97	11	11,3%
Robakowo	97	9	9,3%
Gmina	1273	178	14,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno.

Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze

Tabela 11. Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze w miejscowościach gminy Stolno od 351 do 450 mieszkańców

Miejscowość	Liczba dzieci w wieku do 17 lat	Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze
Rybiec	80	20	25,0%
Paparzyn	74	35	47,3%
Robakowo	97	37	38,1%
Gmina	1078	395	36,6%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno.

Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze

Tabela 12. Stosunek interwencji służb porządkowych (policji) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych w miejscowościach gminy Stolno od 351 do 450 mieszkańców

Miejscowość	Liczba gospodarstw domowych ogółem	Liczba interwencji porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego	Stosunek interwencji służb porządkowych (policji) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze
Rybiec	90	9	10,0%
Paparzyn	97	11	11,3%
Robakowo	97	5	5,2%
Gmina	1273	152	12,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Chełmnie.

Zestawienie wartości badanych wskaźników

Poniższa tabela zawiera zestawienie osiągniętych wartości badanych wskaźników. Wynika z niej, że w danej grupie nie występuje miejscowość, w której można zdiagnozować szczególne nasilenie wskazanych czynników niekorzystnych.

Tabela 13. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej w miejscowościach gminy Stolno od 351 do 450 mieszkańców

Miejscowość	Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Stosunek interwencji służb porządkowych (policji) powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze
Rybieniec	14,4%	25,0%	10,0%
Paparzyn	11,3%	47,3%	11,3%
Robakowo	9,3%	38,1%	5,2%
Gmina	14,0%	36,6%	12,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno oraz Komendy Powiatowej Policji w Chełmnie.

3.1.4. Miejscowości powyżej 450 mieszkańców

Miejscowości liczące powyżej 450 mieszkańców (Cepno, Wabcz, Grubno, Stolno) zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych trzema poniższymi wskaźnikami:

1. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
2. Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
3. Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze

Do wyliczenia wartości wskaźników posłużyły dane statystyczne, zebrane w poniższych tabelach.

Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Tabela 14. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze w miejscowościach gminy Stolno powyżej 450 mieszkańców

Miejscowość	Ludność w wieku produkcyjnym	Liczba bezrobotnych	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Cepno	303	33	10,9%
Wabcz	356	33	9,3%
Grubno	437	38	8,7%
Stolno	484	52	10,7%
Gmina	3530	360	10,2%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie.

Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Tabela 15. Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze w miejscowościach gminy Stolno powyżej 450 mieszkańców

Miejscowość	Ludność w wieku produkcyjnym	Bezrobotni pozostający bez pracy 12 miesięcy i dłużej	Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Cepno	303	11	3,6%
Wabcz	356	12	3,4%
Grubno	437	14	3,2%
Stolno	484	16	3,3%
Gmina	3530	140	4,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Chelmie.

Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze

Tabela 16. Stosunek interwencji służb porządkowych (policji) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych powyżej 450 mieszkańców

Miejscowość	Gospodarstwa domowe ogółem	Liczba interwencji porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego	Stosunek interwencji służb porządkowych (policji) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze
Cepno	135	14	10,4%
Wabcz	131	12	9,2%
Grubno	153	7	4,6%
Stolno	157	15	9,6%
Gmina	1273	152	12,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Chelmie.

Zestawienie wartości badanych wskaźników

Poniższa tabela zawiera zestawienie osiągniętych wartości badanych wskaźników. Wynika z niej, że w danej grupie nie występuje miejscowość, w której można zdiagnozować szczególne nasilenie wskazanych czynników niekorzystnych.

Tabela 17. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej w miejscowościach gminy Stolno powyżej 450 mieszkańców

Miejscowość	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Stosunek interwencji służb porządkowych (policji) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze
Cepno	10,9%	3,6%	10,4%
Wabcz	9,3%	3,4%	9,2%
Grubno	8,7%	3,2%	4,6%
Stolno	10,7%	3,3%	9,6%
Gmina	10,2%	4,0%	12,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno.

3.1.5. Podsumowanie analizy wskaźnikowej w sferze społecznej

Z powyższych analiz wynika, że problemy społeczne (w ilości co najmniej 2) zostały zdiagnozowane w 2 miejscowościach: **Kłęczkowo i Małe Czyste**. Te miejscowości zostały poddane dalszej analizie, celem sprawdzenia czy występuje w nich przestrzeń zdegradowana lub niekorzystne zjawiska w innych sferach.

3.2. Analiza miejscowości, w których zidentyfikowano problemy społeczne pod kątem występowania w nich przestrzeni zdegradowanych lub niekorzystnych zjawisk w innych sferach

W poniższych tabelach dokonano zestawienia danych obrazujących występowanie przestrzeni zdegradowanych lub problemy inne niż społeczne w miejscowościach **Kłęczkowo i Małe Czyste**.

Przestrzeń zdegradowana to obecnie nieużytkowane tereny i obiekty, na których realizowano działalności: przemysłowe, wojskowe, eksploatację kopalń, transportowe, rolnicze, infrastruktury komunalnej (związanej z gospodarką wodno-ściekową, odpadami, zaopatrzeniem w energię). Do kategorii przestrzeni zdegradowanych możliwe jest także zaliczenie terenów i obiektów, które pierwotnie pełniły innego rodzaju funkcje (np. usługowe, handlowe, mieszkaniowe, magazynowo - składowe) i nie są obecnie wykorzystywane w tym celu, jeśli możliwa jest ich adaptacja na cele rozwoju społecznego lub gospodarczego, nawet jeśli nie dojdzie do zmiany funkcji pierwotnej. Specyficznym rodzajem „przestrzeni zdegradowanych” są także tereny i obiekty, w których rozpoczęto realizację zagospodarowania i jej nie zakończono – formalnie nie doszło więc do rozpoczęcia działalności, ale teren jest zajęty przez nieużytkowane obiekty. W szczególności do „przestrzeni zdegradowanych” należy zaliczyć: budynki (także budynki towarzyszące zasadniczej funkcji – np. w przypadku terenów przemysłowych lub gospodarstw rolnych także budynki zajmowane przez administrację, bazy pojazdów, itp.), place manewrowe, place składowe, tereny obsługi komunikacyjnej, tereny wyrobisk, tereny składowisk, budynki dworcowe, urządzenia stacyjne, rampy załadownicze, obiekty magazynowo - składowe (przy terenach przemysłowych, rolnych lub komunikacyjnych). Do kategorii przestrzeni zdegradowanych zalicza się także tereny i urządzenia infrastruktury technicznej służącej obsłudze ww. terenów, jeśli są z nimi integralnie związane (to znaczy po zaprzestaniu zasadniczej działalności nie zostały zaadaptowane na inne cele) – np. zakładowe ujęcia wody, oczyszczalnie ścieków, przepompownie ścieków, składowiska odpadów, urządzenia zasilania w energię, w tym w energię elektryczną, stacje redukcyjne gazu, itp.

Do kategorii przestrzeni zdegradowanych związanych z pełnionymi wcześniej działalnościami rolniczymi nie zalicza się użytków rolnych, a jedynie tereny zajmowane przez zabudowę (w tym służącą hodowli), zagospodarowanie towarzyszące i infrastrukturę obsługi tych terenów. W wyjątkowych, szczególnie uzasadnionych przypadkach do kategorii „przestrzeni zdegradowanej” możliwe jest zaliczenie terenów lub obiektów, które nie są wyłączone z dotychczasowego użytkowania (są to obiekty i tereny na których aktualnie prowadzi się działalność mieszczącą się w kategoriach użytkowania określonych powyżej) jeśli istnieje możliwość i jest społecznie lub ekonomicznie uzasadnione podjęcie działań na rzecz ich adaptacji do celów rozwoju społecznego lub gospodarczego realizujących ideę i spełniających kryteria uznania za działania rewitalizacyjne.

Tak rozumiana przestrzeń zdegradowana występuje zarówno na terenie miejscowości Kłęczkowo, jak i na terenie miejscowości Małe Czyste i w obu przypadkach jest przewidziana do adaptacji na potrzeby rozwoju społecznego.

Obie miejscowości poddano również badaniu pod kątem występowania problemów w przynajmniej jednej ze sfer: gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej.

Tabela 18. Miejscowość Kłęczkowo - negatywne zjawiska w innych sferach

Problem	Opis
Przestrzeń zdegradowana	
Występowanie przestrzeni zdegradowanych	Na terenie wsi Kłęczkowo występuje przestrzeń zdegradowana w postaci obecnie użytkowanego na cele mieszkaniowe budynku komunalnego w zespole dworsko-parkowym, zlokalizowanego na działce nr 11/4 o powierzchni 1,5700 ha, w którym znajdują się pomieszczenia o funkcjach innych niż mieszkaniowe, mogące stanowić bazę do stworzenia miejsca spotkań dla mieszkańców
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Brak infrastruktury społecznej	Miejscowość nie posiada obiektów infrastruktury społecznej - świetlicy wiejskiej.
Sfera techniczna	
Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych	Budynek komunalny zlokalizowany na działce nr 11/4 znajduje się w fatalnym stanie technicznym i wymaga gruntownego remontu.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno.

Tabela 19. Miejscowość Małe Czyste – negatywne zjawiska w innych sferach

Problem	Opis
Przestrzeń zdegradowana	
Występowanie przestrzeni zdegradowanych	Na terenie wsi Małe Czyste występuje przestrzeń zdegradowana w postaci terenu poszkolnego na działce nr 465/9 o powierzchni 0,3379 ha.
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną	Miejscowość nie posiada obiektów infrastruktury społecznej - świetlicy wiejskiej. Istniejące boisko poszkolne jest w złym stanie i wymaga dostosowania do potrzeb mieszkańców. Istniejące tereny publiczne są niskiej jakości.

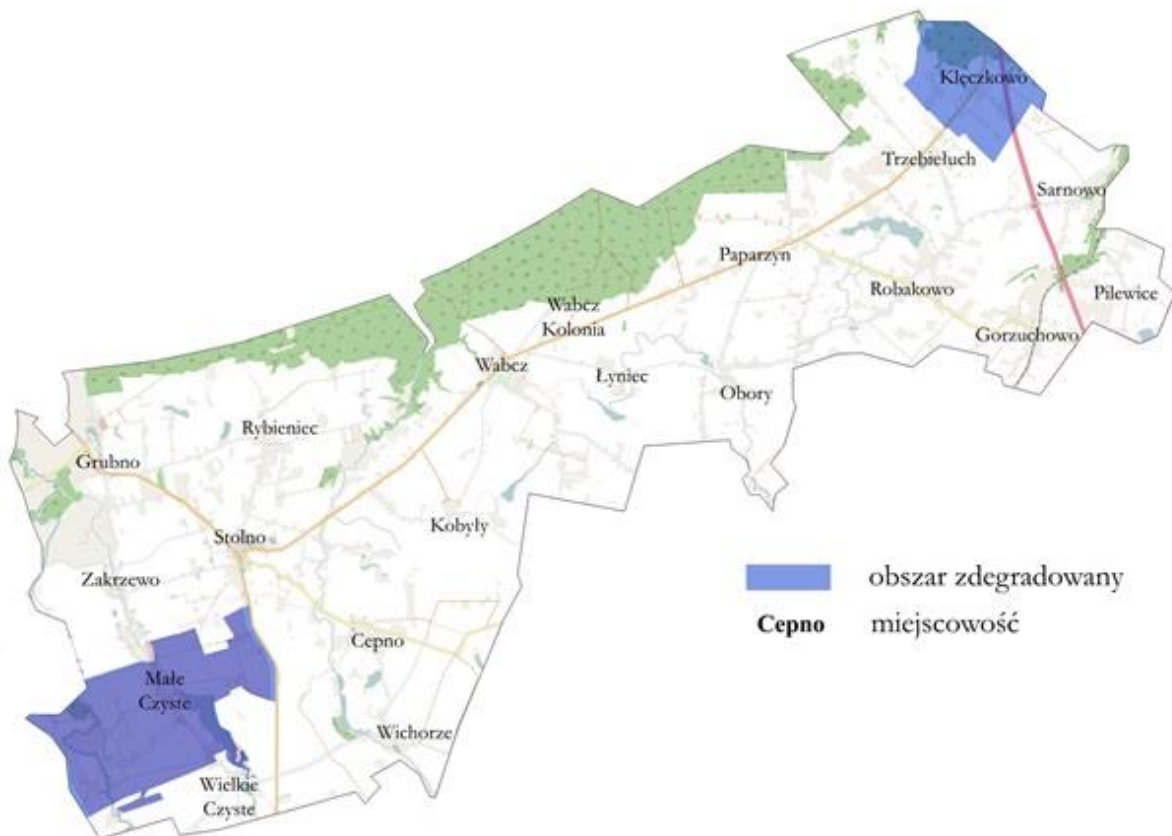
Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną	Niewystarczający zasięg kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej.
Sfera techniczna	
Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych	Remiza strażacka wymagająca gruntownego remontu i rozbudowy. Obiekt boiska sportowego znajdującego się przy zlikwidowanej szkole wymaga głębokiego remontu oraz rozbudowy aby mógł pełnić swoje funkcje

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno.

3.2.1. Podsumowanie analizy miejscowości pod kątem występowania w nich przestrzeni zdegradowanych lub niekorzystnych zjawisk w innych sferach

Ze względu na fakt, że w miejscowościach **Kłęczkowo** i **Małe Czyste** występują minimum dwa problemy społeczne, przestrzeń zdegradowana, a także problemy w przynajmniej jednej ze sfer: gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej **obie te miejscowości należy uznać za obszar zdegradowany.**

Mapa 2. Granice obszaru zdegradowanego w gminie Stolno.

Źródło: Opracowanie własne.

Rozdział 4. Obszar rewitalizacji w gminie Stolno¹¹

4.1. Powierzchnia i ludność obszaru rewitalizacji

4.2. Cele rewitalizacji

¹¹ Przedstawione w poniższym rozdziale dane statystyczne dotyczą stanu na 31.12.2015 r.

4.1. Powierzchnia i ludność obszaru rewitalizacji

W myśl „Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych” obszarem rewitalizacji jest obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, gmina zamierza prowadzić rewitalizację.

Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe (w tym poportowe i powydobywcze), powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

Z tego względu obszar rewitalizacji w Gminie Stolno składa się z dwóch podobszarów położonych na przeciwnych krańcach gminy, które łącznie stanowią 9,3% powierzchni Gminy i są zamieszkiwane przez 8,6% jej mieszkańców. Tym samym wyznaczony obszar rewitalizacji nie przekracza progów 20% powierzchni gminy i 30% ludności gminy.

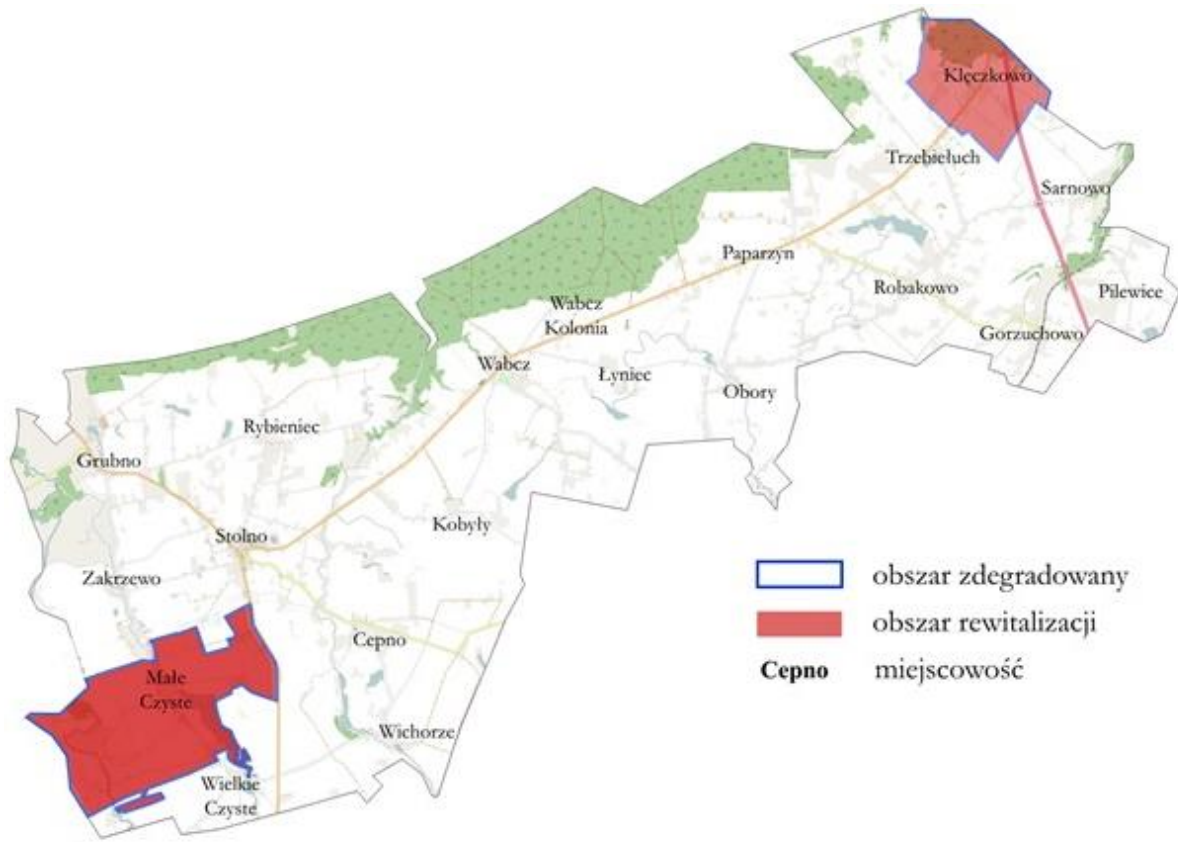
Tabela 20. Powierzchnia i ludność Gminy Stolno objęta rewitalizacją

Podobszar	Ludność	% ludności gminy	Powierzchnia (ha)	% powierzchni gminy
Małe Czyste	346	6,7%	635,4187	6,5%
Kłęczkowo	100	1,9%	284,80	2,9%
Razem	446	8,6%	920,2187	9,3%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno

Zasięg obszaru rewitalizacji na tle Gminy przedstawia poniższa mapa.

Mapa 3. Granice obszaru rewitalizacji w gminie Stolno

Źródło: Opracowanie własne.

4.2. Cele rewitalizacji

Podobszary rewitalizacji spełniają cele rewitalizacji wskazane w „Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych”. Cele, które spełniają poszczególne podobszary przedstawia poniższy schemat.

Schemat 4. Cele rewitalizacyjne

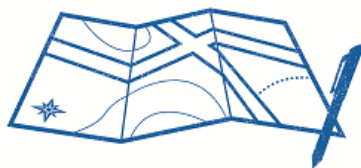
Cel 1: Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej

Kluczowo

Małe Czyste

Cel 2: Rozwój społeczny dzieci i młodzieży w rejonach o niskim poziomie kształcenia w szkołach na terenie Gminy Stolno

Małe Czyste

Cel 2: Zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej

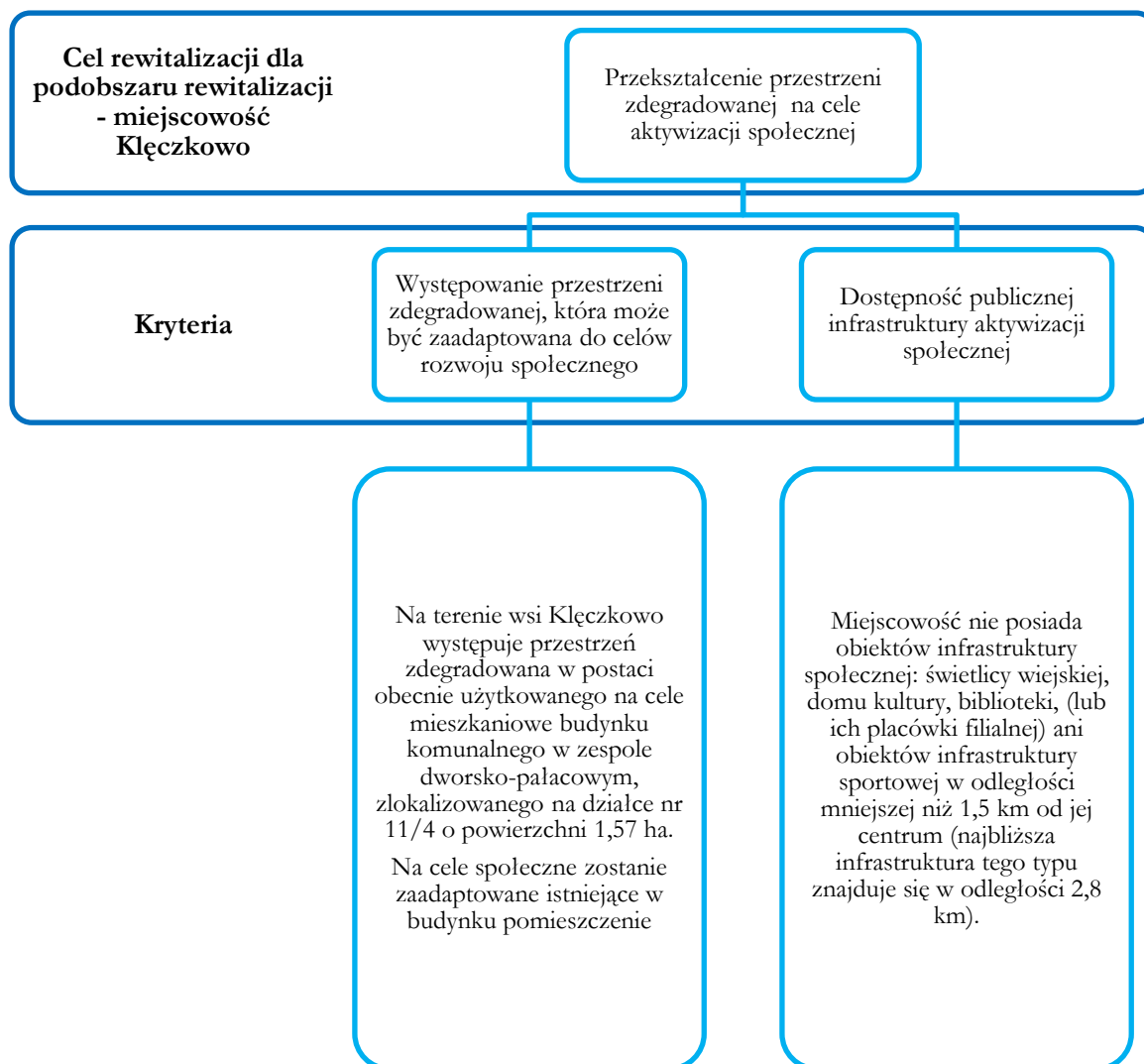
Kluczowo

Źródło: Opracowanie własne.

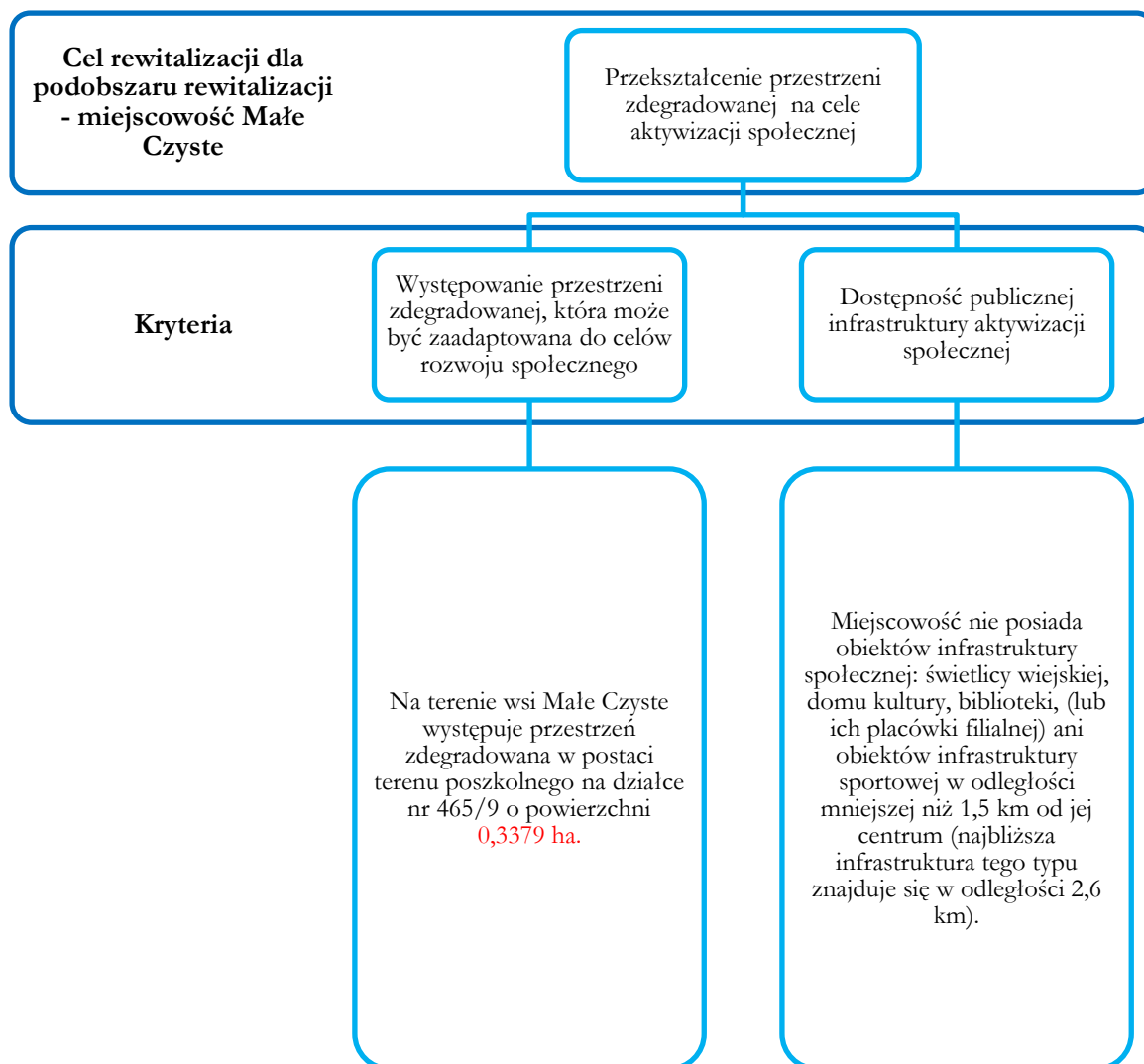
Wybór takich celów został podyktowany występującym na danym obszarze stanem kryzysowym. Dla każdego z celów określono 2 warunki, których spełnienie oznacza możliwość podjęcia na tym obszarze działań rewitalizacyjnych o określonym kierunku.

Schemat 5. Cel 1 rewitalizacji dla podobszaru rewitalizacji – miejscowość Kłęczkowo

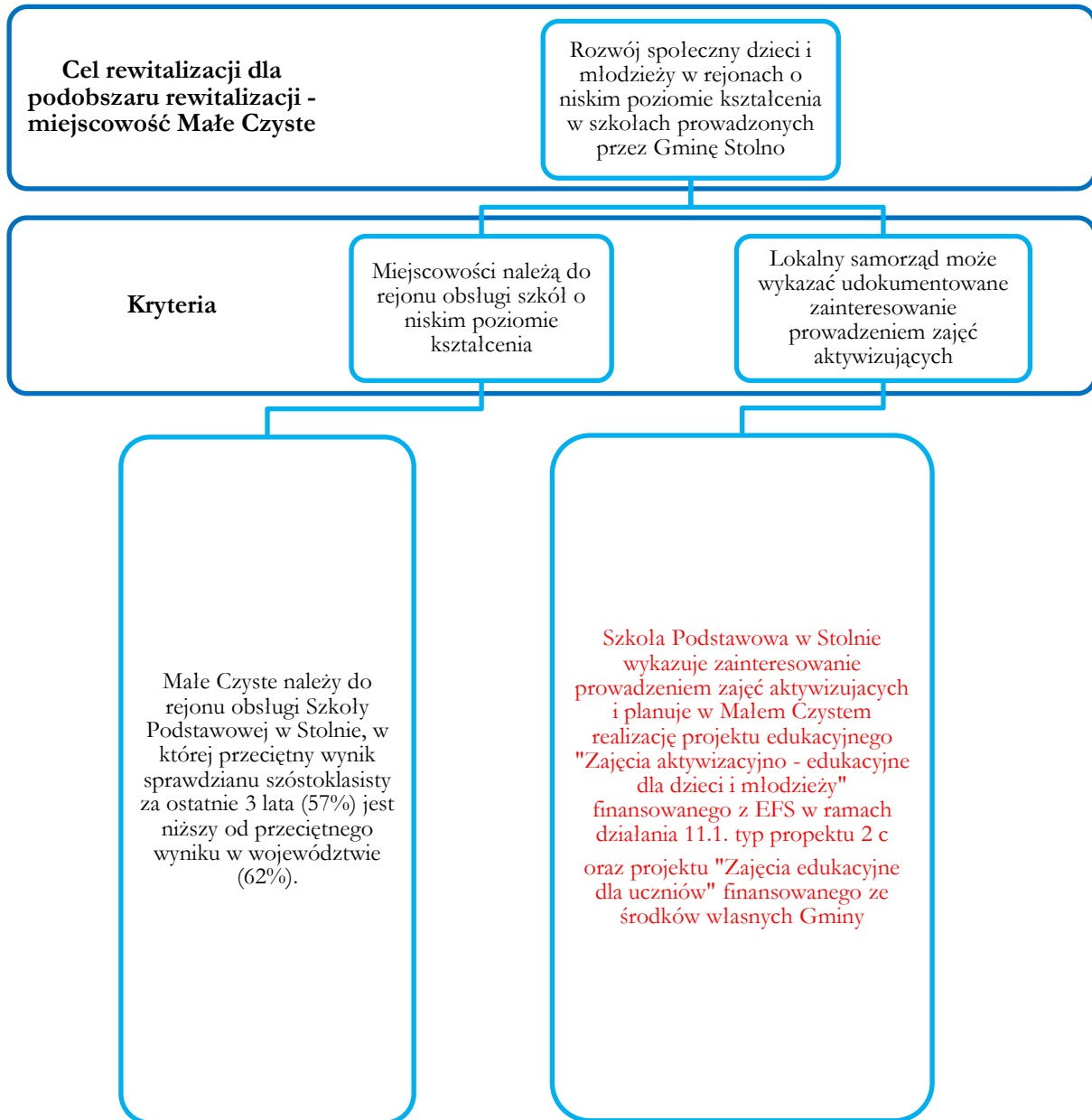
Źródło: Opracowanie własne.

Schemat 6. Cel 1 rewitalizacji dla podobszaru rewitalizacji – miejscowość Małe Czyste

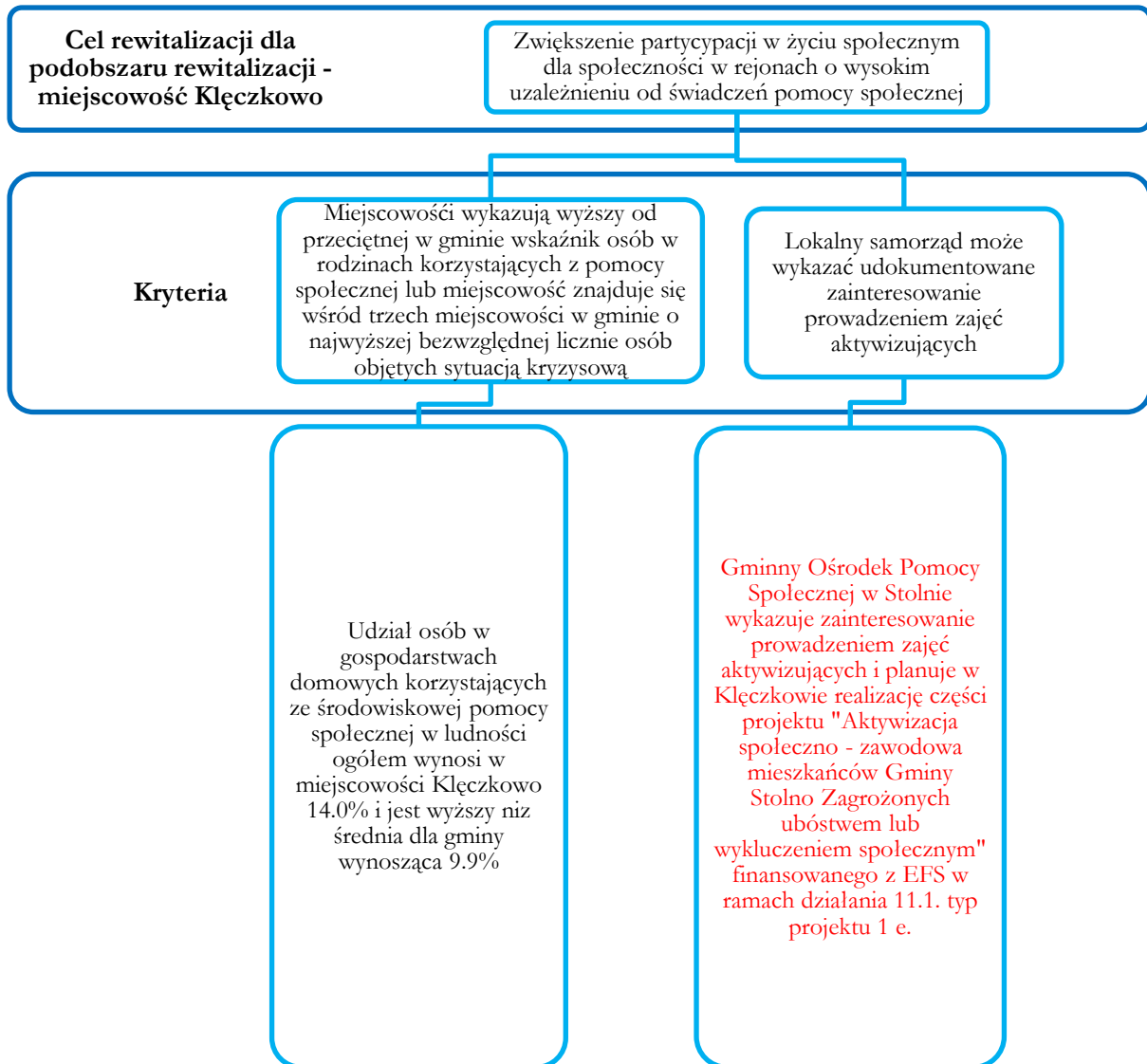
Źródło: Opracowanie własne.

Schemat 7. Cel 2 rewitalizacji dla podobszaru rewitalizacji – miejscowość Małe Czyste

Źródło: Opracowanie własne.

Schemat 8. Cel 2 rewitalizacji dla podobszarów rewitalizacji– miejscowość Kłęczkowo

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno.

Rozdział 5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

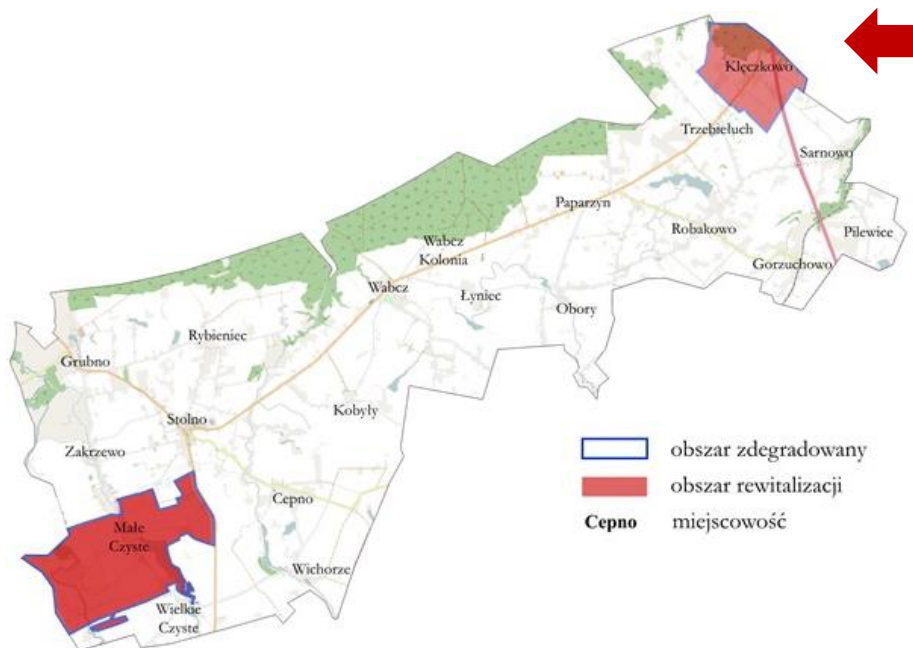
5.1.Podobszar 1: Klęzkowo

5.2.Podobszar 2: Małe Czyste

5.1. Podobszar 1: Klęczkowo

Klęczkowo jest położone w północno-wschodniej części gminy, przy drodze krajowej nr 55 Nowy Dwór Gdański – Stolno, w odległości 15 km od Stolna. Przez wieś biegnie Autostrada A1 ze zjazdem w Grudziądzu. Miejscowość wchodzi w skład sołectwa Trzebieluch.

Mapa 4. Klęczkowo na tle gminy Stolno

Źródło: Opracowanie własne.

Na terenie wsi znajduje się zespół dworsko-parkowy, z parkiem wpisanym do rejestru zabytków (nr rej.: 478 z 17.06.1985) i dworkiem wpisanym do gminnej ewidencji zabytków. Dworek zbudowany został w XVIII wieku, w otoczeniu parkowym typu krajobrazowego, z przewagą lipy drobnolistnej. Jego wygląd nacechowany jest elementami klasycystycznymi z XVIII wieku. W 1929 r. został rozbudowany. Obecnie stanowi własność Gminy Stolno (mieszczą się w nim lokale socjalne oraz mieszkania komunalne).

Większa część miejscowości położona jest na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Strefy Krawędziowej Doliny Wisły.

Sfera społeczna

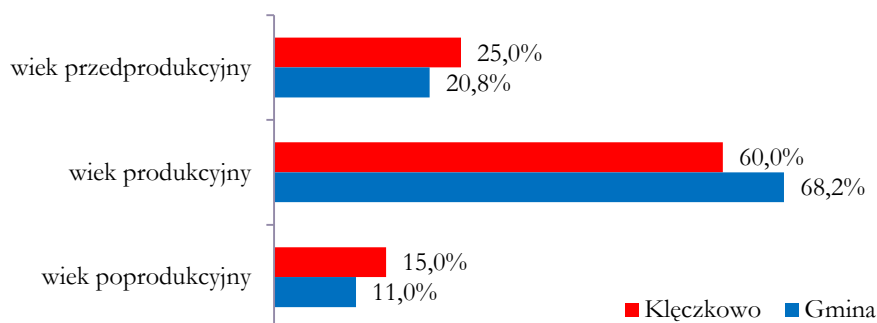
Na koniec 2015 r. na obszarze Klęczkowa zamieszkiwało 100 mieszkańców, co stanowi 1,9% mieszkańców gminy. Analizowany obszar zamieszkują w przeważającej części osoby w wieku produkcyjnym 18-64 lat – 60 osób zameldowanych na tym obszarze. Duży jest udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym 0-17 lat – ich liczba wynosi 25 osób. Najmniej liczna jest grupa osób w wieku poprodukcyjnym (powyżej 65 lat) – zaledwie 15 mieszkańców.

Wskaźniki demograficzne obrazujące stopień zaawansowania procesu starzenia się społeczeństwa wynoszą odpowiednio:

- udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem – 15%, przy średniej dla gminy wynoszącej 11,0%,
- stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym – 25%, przy średniej dla gminy wynoszącej 16,1%.

Struktura wiekowa ludności Kłęczkowa na tle danych dla całej gminy, została zobrazowana na poniższym wykresie.

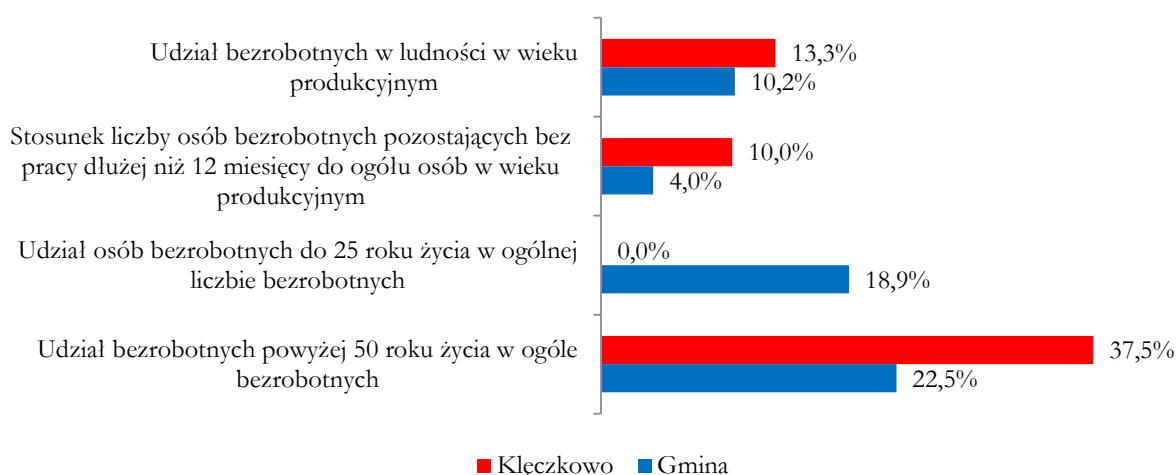
Wykres 4. Struktura wiekowa ludności w Kłęczkowie i gminie

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno.

Miejscowość charakteryzuje się **wysokim poziomem bezrobocia** strukturalnego, wynikającego z restrukturyzacji rolnictwa. Na koniec 2015 r. udział osób bezrobotnych (8 osób) w ludności w wieku produkcyjnym wynosił **13,3%** i był wyższy o 3,1 p.p. od średniej dla gminy, wynoszącej 10,2%. Dodatkowo stosunek liczby osób bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy do ogółu osób w wieku produkcyjnym wynosił 10,0% i również przekraczał średnią dla gminy (4,0%). Bardzo wysoki jest udział bezrobotnych powyżej 50 roku życia w ogóle bezrobotnych – wynosi w Kłęczkowie 37,5% wobec średniej gminnej 22,5%. Najczęściej wskazywanymi przyczynami bezrobocia są brak wystarczających kwalifikacji umożliwiających podjęcie pracy oraz niechęć osób do podjęcia pracy.

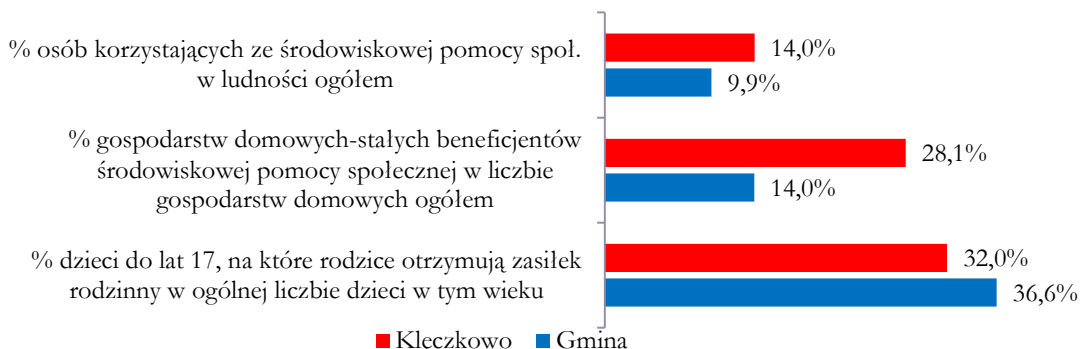
Wykres 5. Struktura bezrobocia w Kłęczkowie na tle danych dla gminy

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno.

Wysokie bezrobocie oraz brak alternatywnych form aktywności zawodowej pozarolniczej powoduje stosunkowo niski stan zasobności gospodarstw domowych. Czynnikiem kryzysowym świadczącym o poziomie życia na badanym obszarze jest bardzo **wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej**. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem wyniósł w 2015 r. **14,0%** przy średniej dla gminy wynoszącej 9,9%. Podobnie udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na obszarze Klęczkowa był wyższy niż w gminie, gdyż wyniósł 28,1% wobec 14,0%.

Wykres 6. Struktura korzystania z pomocy społecznej w Klęczkowie i w gminie Stolno

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno.

Pod względem poziomu bezpieczeństwa w 2015 r. sytuacja w Klęczkowie była najgorsza w gminie. Policja odnotowała w miejscowości największą liczbę interwencji w gminie – 23 interwencje porządkowe z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego, co stanowi 15% wszystkich interwencji w gminie. Natomiast **udział interwencji w liczbie gospodarstw domowych** na danym terenie był w Klęczkowie bardzo wysoki i wyniósł **71,9%** wobec średniej gminnej na poziomie 12,0%.

Klęczkowo należy do rejonu obsługi Szkoły Podstawowej w Robakowie. Jakość kształcenia w tej placówce mierzona wynikami ze sprawdzianu szóstoklasistów w badanym okresie była znacząco niższa od poziomu nauczania w całej gminie (przeciętny wynik gminy z ostatnich trzech lat tj. 2013 – 2015 wynosi 55%) oraz w województwie kujawsko-pomorskim.

Tabela 21. Klęczkowo– rejon obsługi szkoły i wyniki sprawdzianu szóstoklasistów

Szkoła	2012/2013	2013/2014	2014/2015*	Przeciętny wynik z 3 lat
SP Robakowo	48%	49%	56%	51%
Województwo	59%	63%	64%	62%
Względny wynik**	81%	78%	88%	

*Wyniki z I część sprawdzianu szóstoklasisty (tj. języka polskiego i matematyki).

**Stosunek wyniku uzyskanego w danej szkole na tle średniej wartości wojewódzkiej sprawdzianu szóstoklasistów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno i OKE w Gdańsku

Przeciętny wynik sprawdzianu z lat 2013-2015 wynosił w SP w Robakowie 51% i był niższy o 11p.p. niż przeciętny wynik w województwie. Natomiast tzw. względny wynik, czyli stosunek wyniku

uzyskanego w danej szkole na tle średniej wartości wojewódzkiej sprawdzianu szóstoklasistów w 2015 r. w SP w Robakowie był wyższy niż w latach poprzednich.

Również jakość kształcenia na poziomie gimnazjalnym mierzona przeciętnym wynikiem z lat 2013-2015 jest w szkole niższa niż w województwie. Największe różnice są zauważalne w przypadku języka angielskiego. Przeciętny wynik szkoły jest niższy aż o 12 p.p. na egzaminie podstawowym i o 18 p.p. na egzaminie rozszerzonym. Jedynie przeciętne wyniki z historii i WOS kształtują się na tym samym poziomie. Natomiast przeciętny wynik egzaminów z matematyki jest wyższy od średniej wojewódzkiej, ale z wyników w poszczególnych latach wynika, że w ciągu ostatnich kilku lat systematycznie przeciętny wynik spadał, żeby w 2015 r. osiągnąć poziom niższy niż średnia wojewódzka.

Tabela 22. Wyniki egzaminu w Gimnazjum w Robakowie w latach 2013-2015

	Przedmiot	Gimnazjum			woj. kujawsko-pomorskie			Przeciętny wynik z3 lat	
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	Gimnazjum	Woj.
Część humanistyczna	J. polski	54%	64%	59%	61%	65%	60%	59%	62%
	Historia i WOS	56%	56%	65%	56%	58%	62%	59%	59%
Część matematyczna	Matematyka	57%	48%	46%	46%	45%	47%	50%	46%
	Przedmioty przyrodnicze	49%	39%	47%	57%	50%	48%	45%	52%
Języki obce	J. angielski - podst.	50%	50%	51%	60%	64%	63%	50%	62%
	J. angielski - rozsz.	22%	24%	29%	43%	42%	44%	25%	43%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno i OKE w Gdańsku.

Poziom aktywności mieszkańców mierzony wskaźnikiem frekwencji wyborczej wskazuje, że Kłęczkowo należy do tej Obwodowej Komisji Wyborczej nr 6, gdzie aktywność ta jest zróżnicowana. Tylko w wyborach samorządowych w 2014 r. frekwencja była zdecydowanie wyższa niż średnia dla gminy (o 3,56 p.p.), natomiast w II turze wyborów prezydenckich była zdecydowanie niższa (o 3,58 p.p.).

Tabela 23. Frekwencja wyborcza w Kłęczkowie

Frekwencja	Kłęczkowo (OKW nr 6)	Gmina Stolno
w wyborach samorządowych w 2014 r.	52,74%	49,18 %
w wyborach parlamentarnych w 2015 r.	11,82%	12,91%
w wyborach prezydenckich w 2015 r.	I tura	40,88%
	II tura	47,46%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

Na obszarze Kłęczkowa brak jest organizacji aktywnie działających, integrujących i aktywizujących społeczność.

Sfera gospodarcza

Wieś pełni przede wszystkim funkcję rolniczą, a w niewielkim stopniu funkcje usługowo – handlowe. Głównymi źródłami dochodu mieszkańców są:

- praca w indywidualnych gospodarstwach rolnych;
- praca zarobkowa na terenie miejscowości, gminy i poza nią;

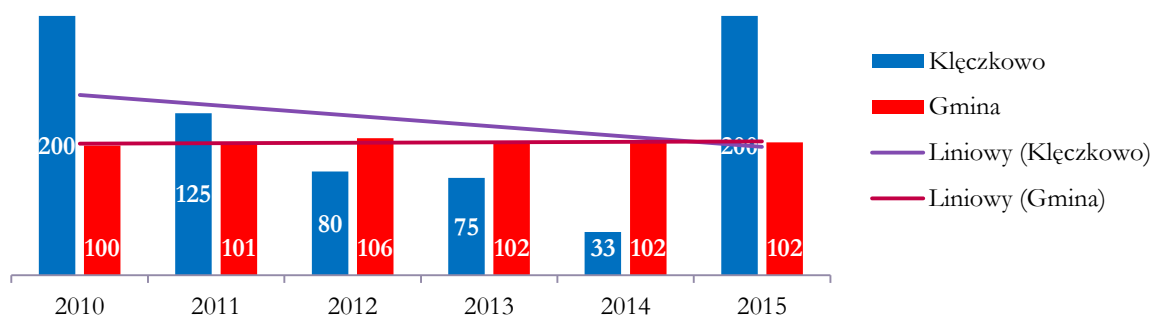
- renta, emerytura, zasiłki;
- własna działalność;

Na przestrzeni lat 2005-2015 na terenie wsi powstało kilka nowych firm, ale ich liczba w 2014 r. spadła do stanu wyjściowego z 2005 r.- 1. Po części jest to wynikiem mało skutecznej promocji walorów przyrodniczych oraz dziedzictwa kulturowego wsi dla ściągnięcia kapitałów zewnętrznych, wynikającej z ograniczonych możliwości finansowych gminy, zaś po części - wysokich reżimów gospodarowania wynikających z wartości przyrodniczej obszaru, co przekłada się na wyższe koszty korzystania ze środowiska przyrodniczego dla prowadzenia działalności gospodarczej.

Słabo rozwinięta jest działalność pozarolnicza oraz działalność dająca dodatkowe źródła zarobkowania w gospodarstwach rolnych np. agroturystyka, usługi turystyczne, produkcja zdrowej żywności itp.

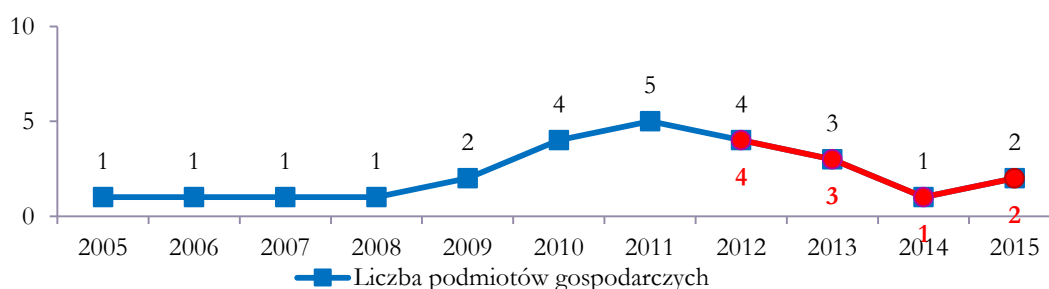
Dynamika liczby podmiotów gospodarczych w latach 2009-2015¹² na obszarze miejscowości Kłęczkowo w badanym okresie **wykazuje regres**, podczas gdy w Gminie Stolno zanotowano niewielki jej wzrost.

Wykres 7. Dynamika zmiany liczby podmiotów gospodarczych w Kłęczkowie w latach 2009-2015 (%) wraz z liniami trendu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 8. Przedsiębiorczość na terenie wsi Kłęczkowo

* Dane statystyczne GUS od roku 2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno.

¹² Dane dla miejscowości statystycznych dostępne są w GUS od 2009 r.

Sfera środowiskowa

Na terenie miejscowości **brak zagrożeń** związanych z przekroczeniem standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi bądź stanu środowiska. W opinii mieszkańców dostrzegalnym problemem jest niska świadomość ekologiczna (powstawanie dzikich wysypisk śmieci), a także zanieczyszczenie środowiska przez ruch samochodowy i tradycyjne piece grzewcze¹³. W okresie grzewczym wzrasta zanieczyszczenie powietrza spowodowane ogrzewaniem nieruchomości głównie przy użyciu węgla lub mialu. Ze względów środowiskowych i ekonomicznych istnieje konieczność zwiększania udziału OZE w produkcji energii cieplnej na potrzeby mieszkańców.

Niewątpliwym zagrożeniem są znajdujące się na terenie miejscowości wyroby zawierające azbest. Według Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Stolno na lata 2014 – 2032 na obszarze sołectwa Trzebieluch, w skład którego wchodzi wieś Kłęczkowo, pozostało do usunięcia u osób fizycznych 124 256 kg wyrobów azbestowych, co stanowi 7,13% udziału w ogólnej liczbie wyrobów azbestowych w gminie.

Większa część obszaru objętego rewitalizacją **znajduje się w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Strefy Krawędziowej Doliny Wisły**. Poza granicą obszaru znajduje się część miejscowości na południe od skrzyżowania dróg DK55 i drogi gminnej 060241C.

Na obszarze objętym rewitalizacją, a znajdującym się pod ochroną prawną nie będą realizowane przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko. Przy wdrażaniu poszczególnych inwestycji zachowane będą wymogi i zakazy wynikające z przepisów odrębnych obowiązujących na tym obszarze¹⁴.

Mając na względzie ponadlokalną wartość środowiska przyrodniczego, planowane działania inwestycyjne w obszarze gminy, poza funkcją mieszkaniową i indywidualną rekreacyjną (w tym letniskową), będą uzgadniane z jednostkami odpowiedzialnymi za ochronę i kształtowanie środowiska.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Podobszar 1: Kłęczkowo, zgodnie z zapisami Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Stolno¹⁵, należy do **strefy III**, dla której ustala się jako wiodącą funkcję rolniczą.

Znajdujący się we wsi zespół dworsko-parkowy **mieści się w definicji przestrzeni zdegradowanych**. Jest on objęty strefą „A” pełnej ochrony konserwatorskiej, która wyznaczona jest dla obiektów i obszarów szczególnie wartościowych, do bezwzględnego zachowania. Z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków będą uzgadniane wszelkie formy działalności inwestycyjnej, podziałów geodezyjnych, zmian sposobu użytkowania, prac ziemnych, prac dotyczących zagospodarowania terenu, w tym zieleni, infrastruktury technicznej, uzbrajania terenu a także: remontów, modernizacji, adaptacji, uzupełnień zabudowy, wprowadzania małych form architektonicznych, wprowadzania elementów reklamy wizualnej, remontów i wymiany nawierzchni ulic i dróg. W tej strefie występuje priorytet wymagań konserwatorskich przed innymi uwarunkowaniami.

¹³Na podstawie ankiet przeprowadzonych w okresie od 17 maja 2016 r. do 17 czerwca 2016 r.

¹⁴Rozporządzenie Nr 21/92 Wojewody Toruńskiego z dnia 10 grudnia 1992 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu w województwie toruńskim oraz reorganizacji zarządzania parkami krajobrazowymi i obszarami chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Toruńskiego Nr 27, poz. 178).

¹⁵Uchwała Nr XXVI/163/09 Rady Gminy Stolno z dnia 9 lipca 2009 r.

W budynku oprócz pomieszczeń wykorzystywanych na cele lokali socjalnych i mieszkań komunalnych, znajdują się również pomieszczenia o funkcjach innych niż mieszkaniowe, które będą stanowić bazę do stworzenia miejsca spotkań dla mieszkańców i realizacji celów społecznych. Na terenie wsi brak innych budynków gminnych, które można by zaadaptować do celów społecznych.

Stan techniczny budynku, będącego komunalnym budynkiem wielorodzinnym jest fatalny i wymaga jak najszybszego remontu. Do najważniejszych problemów związanych ze złym stanem budynku należą:

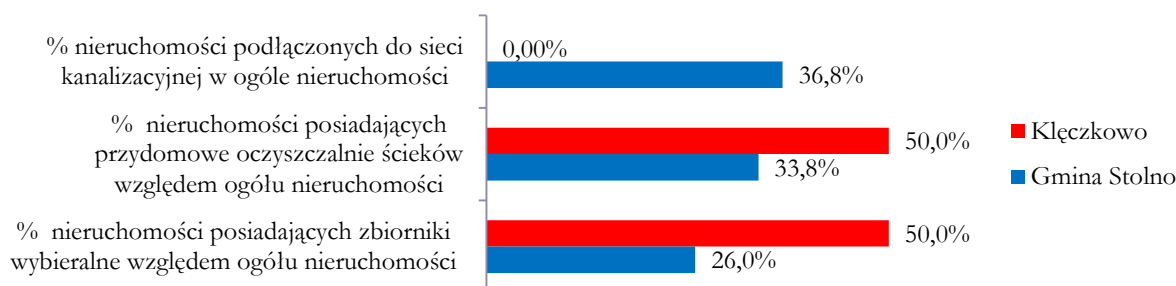
- zniszczona połać dachowa oraz część elementów konstrukcyjnych więźby dachowej, wymagające remontu kominy, zniszczone elementy konstrukcyjne stropów między-kondygnacyjnych,
- osiadające fundamenty, rozchodzące się ściany budynku, wymagające naprawy ściany, sklepienia i posadzka w piwnicy,
- zniszczona elewacja budynku, klatki schodowe i schody, stolarka okienna i drzwiowa, podłoga na strychu,
- wymagająca wymiany instalacja elektryczna w częściach wspólnych,
- występowanie mostków termicznych, źle funkcjonująca wentylacja grawitacyjna

Ze względu na duże nasilenie występujących na terenie Kłęczkowa problemów społecznych oraz brak innych pomieszczeń i gruntów komunalnych, możliwych do wykorzystania na cele społeczne, istnieje uzasadniona społecznie i ekonomicznie potrzeba podjęcia działań na rzecz adaptacji budynku do celów rozwoju społecznego (utworzenia świetlicy, w której prowadzone będą działania aktywizacyjne) i spełniających kryteria uznania za działania rewitalizacyjne, mimo kontynuacji dodatkowego użytkowania mieszkaniowego. **W związku z powyższym teren zespołu dworsko-parkowego w Kłęczkowie spełnia kryteria przestrzeni zdegradowanej.**

Przez wieś przebiega droga krajowa nr 55 oraz drogi gminne. Natężony ruch tranzytowy przy drodze krajowej, bez wydzielonej infrastruktury typu ścieżka pieszo-rowerowa, zagraża bezpieczeństwu pieszych użytkowników, a istniejąca **infrastruktura dróg gminnych** wymaga modernizacji.

Występuje tu dobrze rozwinięta sieć urządzeń infrastruktury technicznej w postaci sieci wodociągowej, która już na obecnym etapie nie stanowi bariery rozwoju gospodarczego. Mieszkańcy Kłęczkowa nie mają dostępu do sieci kanalizacyjnej, natomiast w rozproszonych gospodarstwach rolnych funkcjonują przydomowe oczyszczalnie ścieków. Połowa nieruchomości budowlanych **posiada przydomowe oczyszczalnie ścieków**, zaś pozostała połowa **korzysta ze zbiorników wybieralnych**.

Wykres 9. Gospodarka wodno-ściekowa w Kłęczkowie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno

Na terenie miejscowości, podobnie jak w całej gminie, nie istnieje sieć infrastruktury gazowej – gaz w butlach wykorzystywany jest przede wszystkim na potrzeby gospodarstw domowych.

Komunalny budynek mieszkaniowy jest w złym stanie technicznym i wymaga generalnego remontu, za stan techniczny budynków prywatnych odpowiadają ich właściciele lub zarządcy.

Zdjęcie 1. Budynek komunalny w Kłęczkowie

Fot. Marta Niespodzińska

Na **infrastrukturę społeczną** w Kłęczkowie składa się tylko jedno miejsce zabaw dla dzieci zlokalizowane przy budynku komunalnym. Na terenie wsi brakuje natomiast świetlicy czy innego pomieszczenia przeznaczonego na cele integracji i rozwoju społecznego. Brakuje również instytucji kultury (np. filii biblioteki) oraz jakiegokolwiek infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

Mieszkańcy Kłęczkowa w sferze społecznej wskazali na potrzebę organizacji zajęć integracyjnych i działań nakierowanych na aktywizację społeczną i zawodową (m.in. szkolenia i kursy zawodowe, szkolenia z zakresu obsługi komputera i Internetu), a także potrzebę zagospodarowania wolnego czasu. Na takie potrzeby będzie odpowiadało planowane do utworzenia w Kłęczkowie Centrum Aktywności Lokalnej. Jednak aby CAL powstało, konieczne jest zapewnienie dobrze wyposażonego miejsca na jego działalność, bowiem obecnie na terenie miejscowości nie istnieje żaden obiekt, w którym można by, bez wcześniejszego przygotowania, prowadzić tego typu działalność.

Tabela 24. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na obszarze miejscowości Kłęczkowo

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wysokie i długotrwałe bezrobocie strukturalne, zwłaszcza wśród osób powyżej 50 roku życia ▪ Starzejące się społeczeństwo ▪ Stosunkowo duży odsetek osób stale korzystających z pomocy społecznej ▪ Największa w gminie liczba interwencji porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego ▪ Bardzo niski poziom nauczania w placówkach edukacyjnych ▪ Niska aktywność i brak integracji społeczności lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Położenie w sąsiedztwie aktywnych społecznie i gospodarczo miast: Chełmno, Toruń, Grudziądz, Wąbrzeźno oraz gmin: Grudziądz i Chełmno

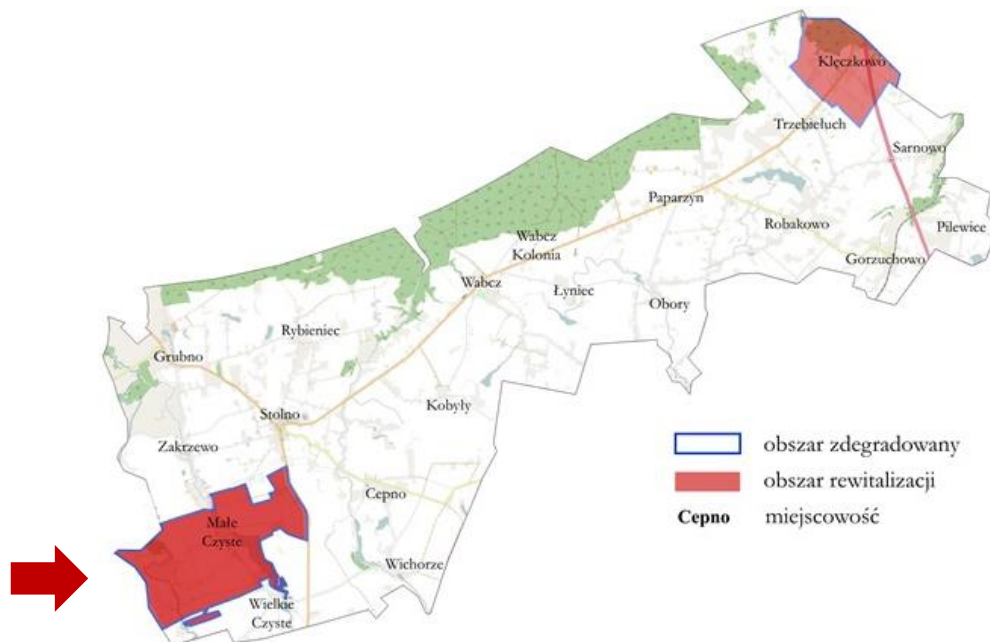
Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niska samoocena mieszkańców i brak wiary we własne możliwości ▪ Występujący problem alkoholizmu ▪ Brak środków na zahamowanie degradacji zasobów wiejskiego dziedzictwa kulturowego ▪ Brak zajęć dla dzieci i młodzieży ▪ Brak dostatecznych środków finansowych na realizację zadań pomocy społecznej 	
<p style="text-align: center;">Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne oraz techniczne)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wieloletni zastój w powstawaniu nowych przedsiębiorstw ▪ Wyższe koszty prowadzenia działalności pozarolniczej ze względu na reżimy środowiskowe ▪ Problemy komunikacyjne, brak połączeń komunikacji publicznej ▪ Niedostatecznie rozwinięta gminna infrastruktura drogowa ▪ Brak infrastruktury pieszo-rowerowej przy natężonym ruchu na DK 55 ▪ Brak lokalu na prowadzenie działalności kulturalnej i społecznej, integracji i rozwoju społecznego ▪ Jedyne budynki możliwe do zaadaptowania na cele społeczne (zabytkowy budynek komunalny z lokalami socjalnymi i mieszkaniami komunalnymi oraz lokalem użytkowym nie będącym mieszkaniem) znajduje się w fatalnym stanie technicznym i wymaga gruntownego remontu ▪ Brak zaplecza sportowo-rekreacyjnego, miejsc rekreacji i aktywizacji fizycznej mieszkańców ▪ zanieczyszczenie środowiska m.in. przez tradycyjne piece grzewcze ▪ niska świadomość ekologiczna 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Położenie wsi na obszarze chronionego krajobrazu ▪ Stosunkowo dobrze rozwinięta sieć wodociągowa ▪ Pomieszczenie w budynku komunalnym, mogące po adaptacji służyć aktywizacji społeczno-zawodowej i integracji mieszkańców wsi ▪ Miejsce na zainstalowanie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej ▪ Położenie w obszarze układów transportowych rangi regionalnej i krajowej;

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy, spotkań z mieszkańcami i badania ankietowego.

5.2. Podobszar 2: Małe Czyste

Wieś Małe Czyste jest położona w południowo-zachodniej części gminy, przy drodze krajowej nr 91 Gdańsk – Łódź, w odległości 2,5 km od Stolna. Miejscowość jest siedzibą sołectwa Małe Czyste.

Mapa 5. Małe Czyste na tle gminy Stolno

Źródło: Opracowanie własne.

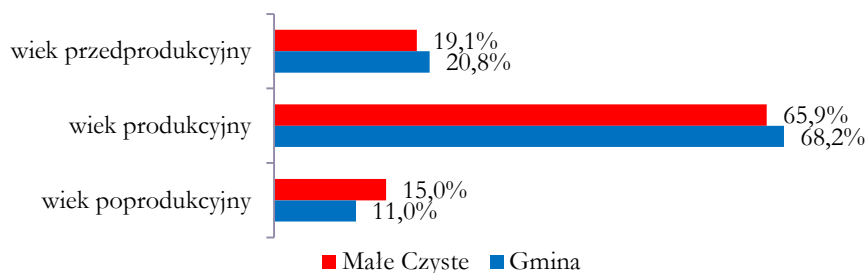
Wieś jest powiązana topograficznie z dwoma jeziorami (Jez. Czyste i Jelenieckie) po stronie wschodniej, położona jednopasmowo po obu stronach drogi do Małego Czystego. Na terenie wsi znajdują się obiekty zabytkowe umieszczone w rejestrze zabytków, tj. Zespół Fortyfikacyjny Twierdzy Chelmno oraz zakwalifikowane do ochrony konserwatorskiej elementy fortyfikacji polowych z 1944 r., tj. schron typu Ringstand RS 58C Tobruk (dwa obiekty na działce nr 183, jeden na działce nr 229, dwa na działce 489/4 oraz schron bierny typ 668 na działce nr 489/4).

Są tu także obiekty wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków, tj. cmentarz ewangelicki z poł. XIX, dawna szkoła z początku XX w. oraz domy i budynki inwentarskie.

Sfera społeczna

Na koniec 2015 r. na obszarze wsi Małe Czyste zamieszkiwało 346 mieszkańców, co stanowi 6,7% mieszkańców gminy. Analizowany obszar zamieszkuje w przeważającej części osoby w wieku produkcyjnym (18-64 lat) – 228 osób zameldowanych na tym obszarze. Duży jest udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) – ich liczba wynosi 66 osób. Natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym (powyżej 65 lat) wynosi 52 mieszkańców.

Wykres 10. Struktura wiekowa ludności we wsi Małe Czyste i gminie

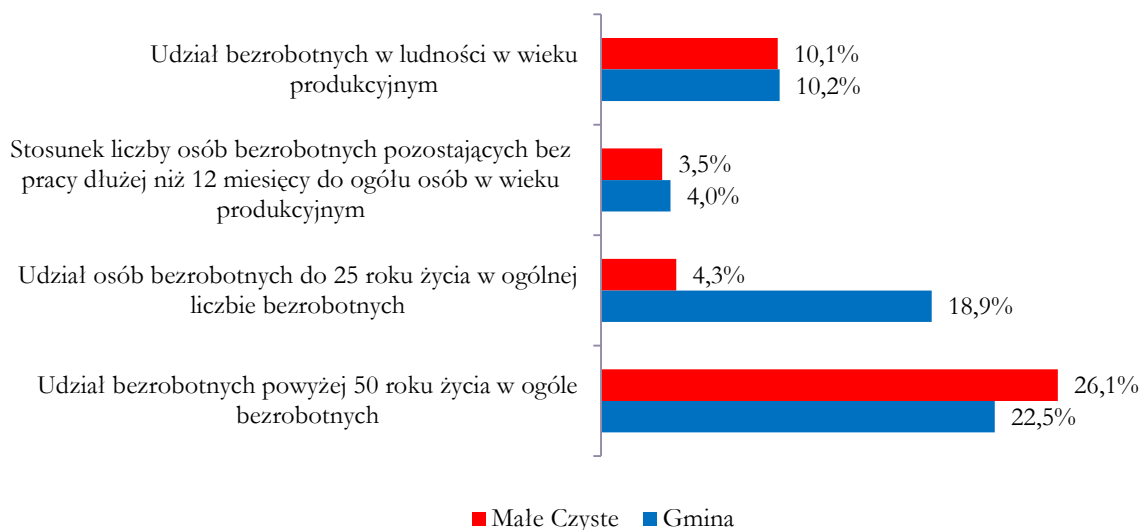
Źródło: opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno.

W związku z powyższym wskaźniki demograficzne obrazujące stopień zaawansowania procesu starzenia się społeczeństwa są wyższe od średniej dla gminy i wynoszą odpowiednio:

- udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem – 15%, przy średniej dla gminy wynoszącej 11,0%,
- stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym – 22,8%, przy średniej dla gminy wynoszącej 16,1%.

Miejscowość charakteryzuje się **poziomem bezrobocia** zrównanym z poziomem gminy. Na koniec 2015 r. udział osób bezrobotnych (23 os.) w ludności w wieku produkcyjnym wynosił **10,1%** i był nieco niższy od średniej dla gminy, wynoszącej 10,2%. Stosunek liczby osób bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy (8 os.) do ogółu osób w wieku produkcyjnym wynosił 3,5% i był niższy niż średnia dla gminy (4,0%). Wyższy natomiast niż w gminie jest udział bezrobotnych powyżej 50 roku życia (6 os.) w ogóle bezrobotnych – wynosi on w Małym Czystym 26,1% wobec średniej gminnej 22,5%.

Wykres 11. Struktura bezrobocia w wsi Małe Czyste na tle danych dla gminy

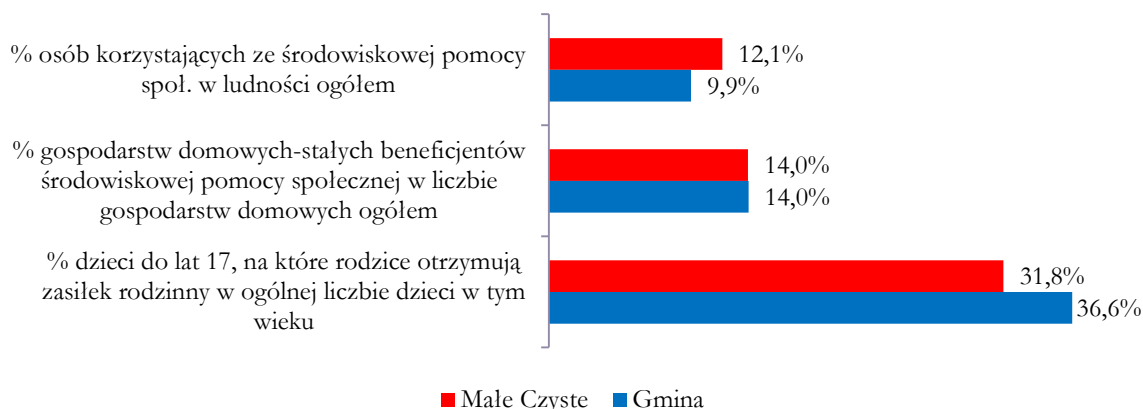

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno.

Brak alternatywnych form aktywności zawodowej pozarolniczej powoduje stosunkowo niski stan zasobności gospodarstw domowych. Udział **osób korzystających ze środowiskowej pomocy**

społecznej w ludności ogółem wyniósł w 2015 r. **12,1%** i był wyższy od średniej dla gminy o 2,2 p.p. Natomiast udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze był na tym samym poziomie co w gminie.

Wykres 12. Struktura korzystania z pomocy społecznej we wsi Małe Czyste i w gminie Stolno

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno.

Pod względem poziomu bezpieczeństwa w 2015 r. sytuacja w Małym Czystym była lepsza niż w gminie. Policja odnotowała w miejscowości 7 interwencji porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego, co stanowi 4,6% wszystkich interwencji w gminie. Również **udział interwencji w liczbie gospodarstw domowych** na danym terenie był stosunkowo niski i wyniósł **8,1%** wobec średniej gminnej na poziomie 12,0%.

Małe Czyste należy do rejonu obsługi Szkoły Podstawowej w Stolnie. Jakość kształcenia w tej placówce mierzona wynikami ze sprawdzianu szóstoklasistów w badanym okresie była niższa od poziomu nauczania w województwie kujawsko-pomorskim.

Tabela 25. Małe Czyste – rejon obsługi szkoły i wyniki sprawdzianu szóstoklasistów

Szkoła	2012/2013	2013/2014	2014/2015*	Przeciętny wynik z 3 lat
SP Stolno	50%	63%	57%	57%
Województwo	59%	63%	64%	62%
Względny wynik**	84%	101%	89%	-

*Wyniki z I część sprawdzianu szóstoklasisty (tj. języka polskiego i matematyki).

**Stosunek wyniku uzyskanego w danej szkole na tle średniej wartości wojewódzkiej sprawdzianu szóstoklasistów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno i OKE w Gdańsku

Przeciętny wynik sprawdzianu z lat 2013-2015 wynosił w SP w Stolnie 57% i był niższy o 5 p.p. niż przeciętny wynik w województwie. Również tzw. względny wynik, czyli stosunek wyniku uzyskanego w danej szkole na tle średniej wartości wojewódzkiej sprawdzianu szóstoklasistów w 2015 r. w SP w Stolnie był niższy niż w 2014 r.

Również jakość kształcenia na poziomie gimnazjalnym mierzona przeciętnym wynikiem z lat 2013-2015 jest w szkole porównywalna lub niższa niż w województwie. Przeciętne wyniki z przedmiotów

humanistycznych są na poziomie wojewódzkim, natomiast wyniki z matematyki nawet je przewyższają o 3 p.p. Natomiast dużo niższe wyniki osiągnęli uczniowie z przedmiotów przyrodniczych - przeciętny wynik był aż o 11 p.p. niższy niż w województwie, a z języka niemieckiego niższy o 5p.p.

Tabela 26. Wyniki egzaminu w Gimnazjum w Stolnie w latach 2013-2015

	Przedmiot	Gimnazjum			woj. kujawsko-pomorskie			Przeciętny wynik z3 lat	
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	Gimn.	Woj.
Część humanistyczna	J. polski	62%	68%	56%	61%	65%	60%	62%	62%
	Historia i WOS	62%	63%	48%	56%	58%	62%	58%	59%
Część matematyczna	Matematyka	44%	55%	49%	46%	45%	47%	49%	46%
	Przedmioty przyrodnicze	39%	43%	34%	57%	50%	48%	39%	52%
Języki obce	J. niemiecki - podst.	57%	62%	56%	60%	64%	63%	58%	63%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno i OKE w Gdańsku.

Z powyższej analizy wyników szkół można wywnioskować, iż zdecydowanie potrzebna jest realizacja przedsięwzięć nastawionych na podnoszenie jakości edukacji, realizację zajęć pozaszkolnych rozwijających zainteresowania i zdolności dzieci i młodzieży oraz konieczność zapewnienia im możliwości udziału w dodatkowych zajęciach, m.in. z przedmiotów przyrodniczych oraz z języka niemieckiego.

Poziom aktywności mieszkańców mierzony wskaźnikiem frekwencji wyborczej wskazuje, że Małe Czyste należy do Obwodowej Komisji Wyborczej nr 2, w której aktywność wyborcza jest zróżnicowana. W wyborach samorządowych i II turze wyborów prezydenckich frekwencja była wyższa niż średnia dla gminy. Natomiast w wyborach parlamentarnych i I turze wyborów prezydenckich frekwencja była nieznacznie niższa.

Tabela 27. Frekwencja wyborcza w Małym Czystym

Frekwencja	Małe Czyste (OKW nr 2)	Gmina Stolno
w wyborach samorządowych w 2014 r.	46,44%	49,18 %
w wyborach parlamentarnych w 2015 r.	13,82%	12,91%
w wyborach prezydenckich w 2015 r.	I tura	40,88%
	II tura	47,46%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej.

W Małym Czystym brak jest organizacji aktywnie działających, integrujących i aktywizujących społeczność. Funkcjonuje tu jednostka OSP z ponad 100-letnią tradycją, jednak ze względu na słabe zaplecze oraz małą liczbę ochotników jednostka nie jest włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Istnieje natomiast potencjał społeczny do zwiększenia integracji społecznej i zwiększenia aktywności.

Jako główne potrzeby społeczności lokalnej Małego Czystego wskazano stworzenie świetlicy wiejskiej oraz bazy sportowo-rekreacyjnej – miejsc spotkań i integracji mieszkańców, a także działania aktywizujące oraz integracyjne (m. in. szkolenia z animacji społeczności lokalnej, zajęcia integracyjne, zajęcia rekreacyjne, imprezy okolicznościowe).

Sfera gospodarcza

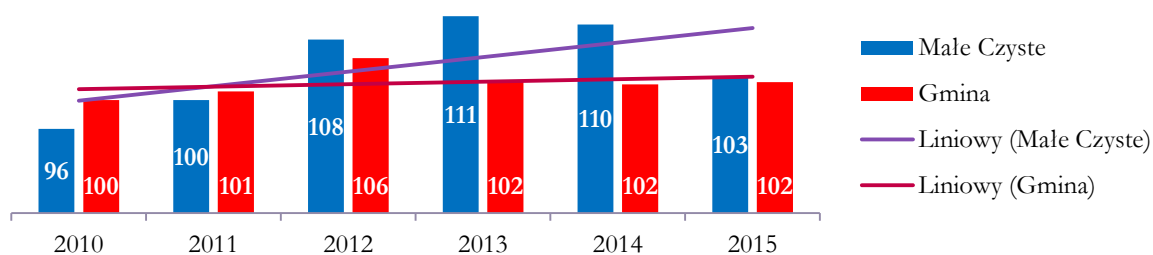
Wieś pełni przede wszystkim funkcję rolniczą, a w niewielkim stopniu funkcje usługowo – handlowe. Głównymi źródłami dochodu mieszkańców są:

- praca w indywidualnych gospodarstwach rolnych,
- praca zarobkowa na terenie miejscowości, gminy i poza nią,
- renta, emerytura, zasiłek,
- własna działalność.

Na przestrzeni lat 2005-2015 na terenie wsi liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą zwiększyła się z 5 do 10. **Stopień przedsiębiorczości** mierzony wskaźnikiem liczby osób fizycznych, które prowadzą firmę w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2015 r. był wyższy od średniej gminnej (2,6) i wyniósł **2,9**.

Dynamika liczby podmiotów gospodarczych w latach 2009-2015¹⁶ na obszarze miejscowości Małe Czyste w badanym okresie **wyказuje regres**, podczas gdy w Gminie Stolno zanotowano niewielki jej wzrost.

Wykres 13. Dynamika zmiany liczby podmiotów gospodarczych w Małym Czystym w latach 2009-2015 (%) wraz z liniami trendu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Sfera środowiskowa

Na terenie miejscowości **brak większych zagrożeń** związanych z przekroczeniem standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi bądź stanu środowiska. W opinii mieszkańców dostrzeganym problemem jest niska świadomość ekologiczna, a także zanieczyszczenie środowiska przez ruch samochodowy i tradycyjne piece grzewcze¹⁷. W okresie grzewczym wzrasta zanieczyszczenie powietrza spowodowane ogrzewaniem nieruchomości głównie przy użyciu węgla lub miału. Ze względów środowiskowych i ekonomicznych istnieje konieczność zwiększania udziału OZE w produkcji energii cieplnej na potrzeby mieszkańców.

Niewątpliwym zagrożeniem są znajdujące się na terenie miejscowości wyroby zawierające azbest. Według Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Stolno na lata 2014 – 2032 na obszarze sołectwa Małe Czyste pozostało do usunięcia u osób fizycznych 109 582 kg wyrobów azbestowych, co stanowi 6,3% ich masy w gminie.

¹⁶ Dane dla miejscowości statystycznych dostępne są w GUS od 2009 r.

¹⁷ Na podstawie ankiet przeprowadzonych w okresie od 17 maja 2016 r. do 17 czerwca 2016 r.

Na terenie podobszaru 2 objętego rewitalizacją nie znajdują się żadne formy ochrony przyrody. Miejscowość należy do terenów o szczególnych walorach przyrodniczych ze względu na znajdujące się blisko jezioro Czyste oraz licznie występujące oczka wodne i zastoiska wodne powstałe ze względu na ukształtowanie terenu.

Mając na względzie wartość środowiska przyrodniczego, planowane działania inwestycyjne w tym obszarze gminy, poza funkcją mieszkaniową i indywidualną rekreacyjną (w tym letniskową), będą uzgadniane z jednostkami odpowiedzialnymi za ochronę i kształtowanie środowiska.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Podobszar 2: Małe Czyste zgodnie z zapisami Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Stolno¹⁸ należy do **strefy I**, w której przewiduje się stworzenie wielofunkcyjnego obszaru o znaczeniu lokalnym, centralnym w odniesieniu do obszaru gminy, stanowiącym ośrodek koncentracji usług z zakresu obsługi ludności (administracja, oświata, zdrowie, handel), zabudowy mieszkaniowej, działalności usługowej, produkcyjnej i rzemiosła. W ramach obsługi ruchu tranzytowego turystów pożądane jest założenie parkingów, łączonych z bazą usług gastronomicznych i hotelowych (wzdłuż dróg krajowych nr 91 i 55) opartą między innymi o istniejącą zabudowę, z dopuszczeniem jej rozbudowy i przebudowy.

W Małym Czystym znajduje się teren poszkolny spełniający **definicję przestrzeni zdegradowanej**, będący w złym stanie technicznym. Jest to działka nr 465/9 o powierzchni 0,3379 ha, która może zostać z powodzeniem zaadaptowana na cele aktywizacji społecznej. Na tej przestrzeni planuje się stworzenie Plenerowego Centrum Aktywności Lokalnej w Małym Czystym.

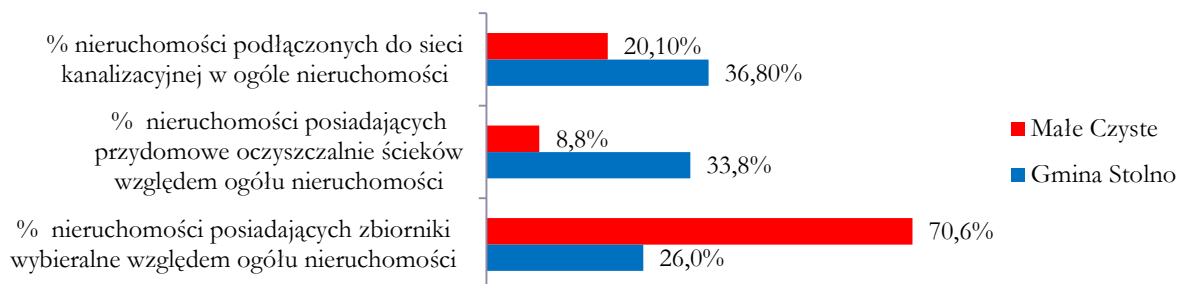
Przez wieś przebiega droga powiatowa nr 1608C oraz drogi gminne, a wzdłuż obszaru wyznaczonego do rewitalizacji DK 91. Natężony ruch tranzytowy przy drodze krajowej i powiatowej zwiększa zagrożenie dla mieszkańców ze względu na brak wydzielonej infrastruktury typu ścieżki pieszo-rowerowe, zagraża bezpieczeństwu pieszych użytkowników, a istniejąca **infrastruktura dróg gminnych** wymaga modernizacji.

Na terenie Małego Czystego istnieje sieć wodociągowa, obejmująca wszystkie istniejące nieruchomości. Jednak wodociąg wybudowany został w latach 50 z rur azbestowych wymagających wymiany. Przyłącza wybudowane z rur stalowych, z uwagi na czas użytkowania są wyeksploatowane w 80%, co wpływa na bardzo dużą awaryjność sieci i wiąże się z dużymi kosztami oraz stratami wody.

Gospodarka ściekowa opiera się w części na sieci kanalizacyjnej (14 na 68 nieruchomości) oraz na zbiornikach wybieralnych (szambach). Ze względu na konieczność rozwoju strefy I zgodnie z kierunkami rozwoju określonymi w SUiKZP Gminy Stolno (działalność usługowa, produkcyjna i rzemiosło, zabudowa mieszkaniowa), konieczna jest budowa sieci kanalizacyjnej i przydomowych oczyszczalni ścieków – według danych Urzędu Gminy Stolno w 2015 r. w miejscowości istniało 6 takich oczyszczalni.

¹⁸ Uchwała Nr XXVI/163/09 Rady Gminy Stolno z dnia 9 lipca 2009 r.

Wykres 14. Gospodarka wodno-ściekowa we wsi Małe Czyste i gminie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno

Na terenie miejscowości, podobnie jak w całej gminie, nie istnieje sieć infrastruktury gazowej – gaz w butlach wykorzystywany jest przede wszystkim na potrzeby gospodarstw domowych.

Na **infrastrukturę społeczną** w miejscowości składa się tylko mały plac zabaw wraz z siłownią zewnętrzną przy dawnej szkole oraz remiza strażacka wymagająca gruntownego remontu oraz rozbudowy, będąca potencjalnym miejscem spotkań mieszkańców. Brak obecnie obiektu przeznaczony na cele integracji i rozwoju społecznego oraz instytucji kultury (np. filii biblioteki) i możliwego do wykorzystania na planowane Centrum Aktywności Lokalnej. Budynek poszkolny jest zbyt kosztowny w utrzymaniu i dlatego został przeznaczony do sprzedaży, natomiast budynek remizy OSP jest obiektem zbyt małym w stosunku do potrzeb.

Mieszkańcy wskazywali również na brak plenerowego miejsca do spotkań mieszkańców w okresie wiosenno-letnim. Przebudowa boiska sportowego (poszkolnego, pozostałość po zlikwidowanej szkole), znajdującego się w stanie fatalnym, wraz z utworzeniem zaplecza rekreacyjnego pozwoli przekształcić ten obszar w Plenerowe Centrum Aktywności Lokalnej, będące uzupełnieniem Centrum Aktywności Lokalnej.

Zdjęcie 2. Infrastruktura sportowa na terenie Małego Czystego

Fot. Marta Niespodzińska

Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na obszarze miejscowości Małe Czyste

Tabela 28. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na obszarze miejscowości Małe Czyste

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stosunkowo duży udział osób starszych w ogóle mieszkańców ▪ Duży udział osób powyżej 50 roku życia w ogóle bezrobotnych ▪ Stosunkowo duży odsetek osób stale korzystających z pomocy społecznej ▪ Niski poziom nauczania w placówkach edukacyjnych ▪ Emigracja ludności ze wsi do miasta ▪ Brak zajęć dla dzieci i młodzieży ▪ Brak dostatecznych środków finansowych na realizację zadań pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wyższy niż w gminie współczynnik aktywności gospodarczej ▪ Niski udział interwencji porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego
Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne oraz techniczne)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sieć wodociągowa wybudowana z rur azbestowych, przyłącza wyeksploatowane w 80% ▪ Gospodarka ściekowa zdominowana przez zbiorniki wybieralne (szamba), co nie koresponduje z kierunkami rozwoju przewidzianymi dla tego obszaru ▪ Brak obiektu przeznaczonego na cele integracji i rozwoju społecznego oraz instytucji kultury ▪ Problemy komunikacyjne, niewystarczająca liczba połączeń komunikacji publicznej ▪ Brak infrastruktury pieszo-rowerowej przy natężonym ruchu na DK 91 i drodze powiatowej ▪ Niezagospodarowany budynek poszkolny w bardzo złym stanie technicznym ▪ Budynek remizy OSP wymagający przebudowy remontu ▪ Minimalne zaplecze sportowo-rekreacyjne w postaci mini-siłowni ▪ Brak miejsc rekreacji i aktywizacji kulturalnej i fizycznej mieszkańców ▪ niska świadomość ekologiczna ▪ zanieczyszczenie środowiska m.in. przez tradycyjne piece grzewcze 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Planowany rozwój funkcji gospodarczych i mieszkaniowych ▪ Budynek OSP, mogący po rozbudowie i adaptacji służyć aktywizacji i integracji mieszkańców wsi ▪ Budynek poszkolny przeznaczony do sprzedaży, mogący służyć pod potrzeby rozwijania działalności gospodarczej ▪ Położenie w obszarze układów transportowych rangi powiatowej i krajowej ▪ Miejsce na zainstalowanie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy, spotkań z mieszkańcami i badania ankietowego

Rozdział 6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

W prowadzeniu procesu rewitalizacji zgodnie z obowiązującymi przepisami, pierwszym krokiem było przeprowadzenie pełnej diagnozy problemów z jakimi borykają się mieszkańcy gminy Stolno. Na tej podstawie zdefiniowana została wizja obszarów po przeprowadzeniu rewitalizacji, czyli miejscowości Kłęczkowo i Małe Czyste. Wizja wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego obejmuje okres do 2023 r. i odnosi się do wszystkich sfer, w których zdiagnozowano problemy.

Ważne przy określaniu wizji było poznanie oczekiwań społeczeństwa wobec zamierzonej rewitalizacji danego obszaru – dotyczy to zarówno mieszkańców i użytkowników obszaru rewitalizacji, jak i wszystkich, na których będą mieć wpływ podjęte działania rewitalizacyjne. **Najbardziej oczekiwanymi efektami procesu rewitalizacji według mieszkańców są:**

- Zwiększenie aktywności i integracji społeczności lokalnej poprzez organizację zajęć integracyjnych i działań nakierowanych na aktywizację społeczną i zawodową podnoszącą kompetencje zawodowe i społeczne zarówno dla dorosłych jak i dzieci i młodzieży,
- Działania mające na celu podniesienie poziomu nauczania w szkołach na terenie gminy,
- Organizacja zajęć sportowych,
- Stworzenie obiektów infrastruktury społecznej, w tym infrastruktury pełniącej funkcje kulturalne (świetlice wiejskiej – miejsca spotkań i integracji mieszkańców) i sportowo-rekreacyjnej,
- Remont budynku komunalnego mieszkalnego i poprawa estetyki wokół niego,
- Budowa infrastruktury w tym infrastruktury technicznej (budowa kanalizacji, przydomowych oczyszczalni ścieków).

W miejscowościach wskazanych jako obszar do rewitalizacji zdiagnozowano następujące problemy:

Kłęczkowo:

- Starzejące się społeczeństwo,
- Wysoki poziom bezrobocia, w tym długotrwałego
- Uzależnienie od korzystania ze świadczeń pomocy społecznej
- Występowanie przestrzeni zdegradowanej
- Brak infrastruktury społecznej
- Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych

Małe Czyste:

- Starzejące się społeczeństwo
- Niski poziom edukacji
- Występowanie przestrzeni zdegradowanej
- Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną i techniczną
- Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych

W oparciu o przeprowadzoną diagnozę, sformulowano następującą wizję obszaru rewitalizacji:

WIZJA

Dzięki skoordynowanym efektom działań rewitalizacyjnych, Kłęczkowo i Małe Czyste w 2023 r. staną się miejscem, w którym podniesie się poziom życia, edukacji i aktywności społecznej mieszkańców. Działalność Centrów Aktywności Lokalnej w obu miejscowościach, prowadzona w odnowionej i dobrze wyposażonej infrastrukturze pełniąc funkcje kulturalne, społeczne oraz rekreacyjne, doprowadzi do złagodzenia występujących obecnie problemów społecznych, zwiększy samodzielność ekonomiczną mieszkańców i pomoże w zwiększeniu ich aktywności w życiu lokalnej społeczności.

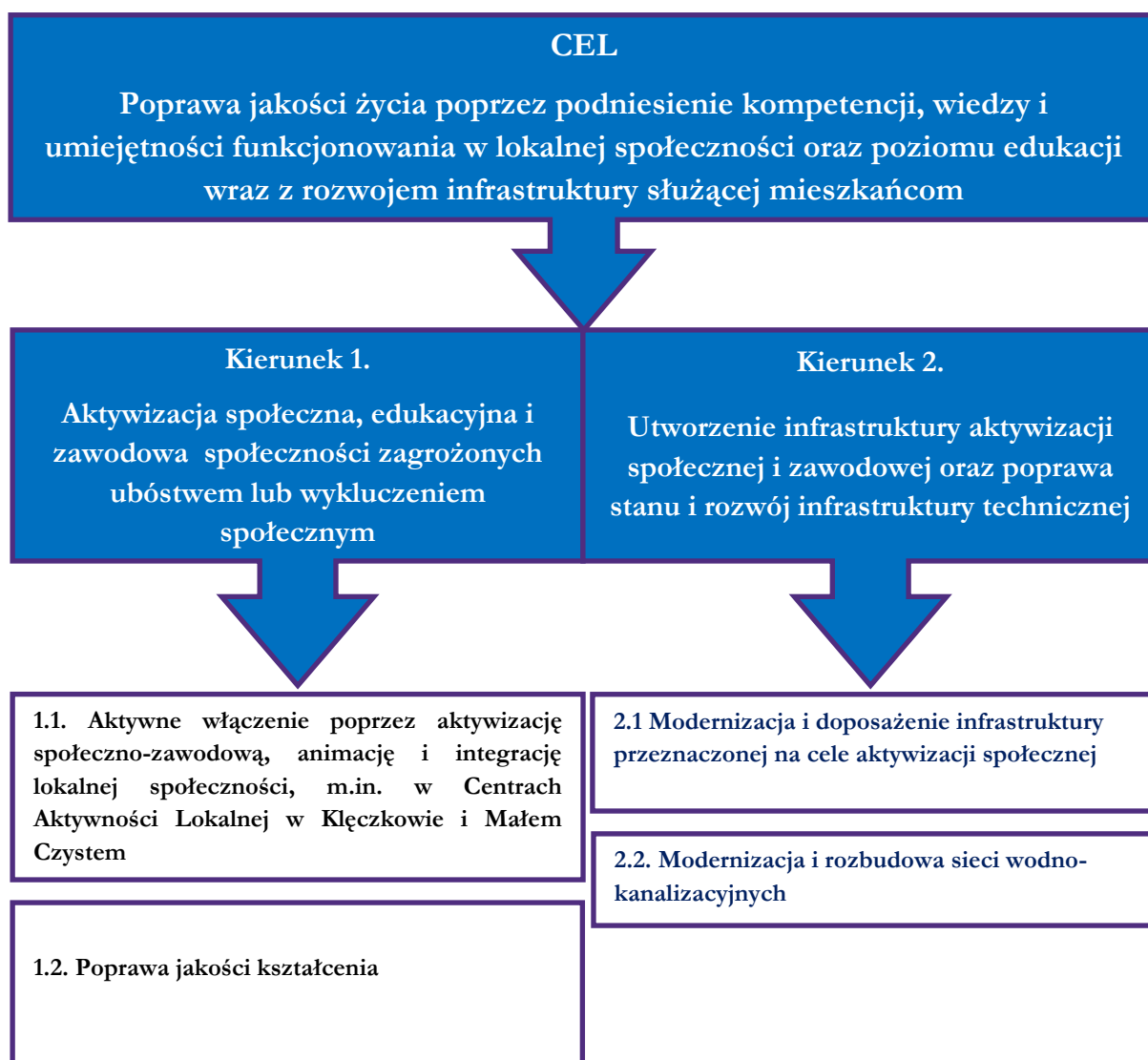
- Poprawi się jakość życia osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, m.in. z powodu wieku, bezrobocia, chorób i innych powodów korzystania z pomocy społecznej dzięki zwiększonemu wsparciu aktywizacyjnemu i integracyjnemu;
- W wyniku tych działań zwiększy się integracja rówieśnicza i międzypokoleniowa oraz rozwój świadomości społecznej w zakresie wspierania i pomocy osobom starszym;
- Wszystkie grupy wiekowe, w tym szczególnie seniorzy oraz dzieci i młodzież, będą miały dostęp do kompleksowej opieki, zajęć edukacyjnych i atrakcyjnej oferty spędzenia czasu wolnego w miejscu zamieszkania, co wpłynie pozytywnie na jakość edukacji, poziom kompetencji oraz zwiększy ich komfort życia;
- Dzięki przeprowadzonej aktywizacji zawodowej, skierowanej szczególnie do osób długotrwale bezrobotnych, zwiększy się liczba zatrudnionych, co wpłynie na zmniejszenie udziału mieszkańców w świadczeniach opieki społecznej;
- Zwiększy się liczba i polepszy jakość terenów publicznych (m. in. w Kłęczkowie i Małym Czystym powstaną świetlice w tym plenerowe CAL i obiekty służące działalności w ramach CAL);
- Zostanie wzmocniona spójność społeczna, przede wszystkim przez odbudowanie więzi sąsiedzkich służących wzajemnej pomocy i zwiększenie aktywności mieszkańców, wyrażającej się w oddolnych mikro-inicjatywach;
- Inwestycje w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną poprawią jakość infrastruktury, polepszą stan środowiska naturalnego i wpłyną na zwiększenie jakości życia mieszkańców.

Rozdział 7. Cele i kierunki działań programu rewitalizacji

W odpowiedzi na problemy zidentyfikowane na etapie diagnozy i konsultacji społecznych wyznaczono odpowiadający im cel rewitalizacji odnoszący się przede wszystkim do sfery społecznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. Poniżej sformułowany cel jest pochodną wizji określającej stan końcowy procesu rewitalizacji w roku 2023 i jest ukierunkowany na osiągnięcie efektów procesów rewitalizacji w województwie kujawsko-pomorskim. Cel został opisany przy pomocy skwantyfikowanych wskaźników z określonymi wartościami bazowymi i docelowymi. Do celu przypisano konkretne kierunki działań oraz przedsięwzięcia. Stanowią one zestawienie najważniejszych grup działań pozwalających na osiągnięcie przyjętych założeń.

Schemat 9. Cel rewitalizacji, kierunki działań i przedsięwzięcia

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 29. Wskaźniki dla celu rewitalizacji

Nazwa wskaźnika	Rok bazowy	Rok docelowy
Kłęczkowo		
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystająca z programów aktywizacji społecznej	0	15
Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	37,5%	12,5%
Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze	14,0%	10,0%
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	0	1
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	0	1,57 ha
Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanego obszaru	0	100
Małe Czyste		
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystająca z programów aktywizacji społecznej	0	30
Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia	Względny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w roku 2014/2015 był niższy niż w roku 2013/2014	Względny wynik sprawdzianu kończącego ostatnią klasę szkoły podstawowej jest wyższy w roku szkolnym 2022/2023 od wyniku dla roku szkolnego 2013/2014
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	0	4
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	0	0,3379 ha
Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanego obszaru	0	346

Źródło: Opracowanie własne na podstawie fiszek projektowych

Rozdział 8. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Dla zapewnienia osiągnięcia wyznaczonego celu oraz wyprowadzenia obszarów rewitalizowanych ze stanu kryzysowego, a także zrealizowania wytyczonych kierunków działań niezbędne jest wskazanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Na przedsięwzięcie rewitalizacyjne składa się projekt lub grupa projektów i innych działań w szczególności o charakterze społecznym, gospodarczym, urbanistycznym, budowlanym, środowiskowym, konserwatorskim, edukacyjnym, naukowym, zdrowotnym lub kulturalnym, wynikających z programu rewitalizacji i logicznie powiązanych z treścią oraz celami programu.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne prowadzone będą zgodnie z zasadą uniwersalnego projektowania tj. w taki sposób aby efekty rewitalizacji były użyteczne dla wszystkich, w możliwie największym stopniu, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania.

W poniższej tabeli wskazano kluczowe dla procesu rewitalizacji przedsięwzięcia oraz projekty rewitalizacyjne nastawione na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów. W kolejnej tabeli wskazano przedsięwzięcia i projekty uzupełniające, komplementarne z celami „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Stolno”.

Tabela 30. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji ¹⁹	Przedsięwzięcia (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ²⁰	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia Rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
CEL REWITALIZACJI: Poprawa jakości życia poprzez podniesienie kompetencji, wiedzy i umiejętności funkcjonowania w lokalnej społeczności oraz poziomu edukacji wraz z rozwojem infrastruktury służącej mieszkańcom									
Kierunek działań 1: Aktywizacja społeczna, edukacyjna i zawodowa społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym									
1,2	1.1. Aktywne włączenie poprzez aktywizację społeczno-zawodową, animację i integrację lokalnej	1. Animator Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno - I edycja	S	Gmina Stolno	Projekt polega na przeszkoleniu i zatrudnieniu 7 animatorów aktywności lokalnej oraz obywatelskiej (w tym 2 z Obszaru rewitalizacji) w Centrach Aktywności Lokalnej w Kłęczkowie, Małym Czystym, Cępnie, Wabczu, Stolnie, Grubnie i Paparzynie. Zatrudnione osoby będą	CAL-e w miejscowościach: Kłęczkowo, Małe Czyste, Cępno Wabcz, Stolno,	58 800,00	1. Produkty: - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	- Ewidencja uczestników projektu - dokumentacja projektowa

¹⁹ (nr/nazwa) 1 – Kłęczkowo, 2 – Małe Czyste.

²⁰ S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T – techniczny.

Obszar rewitalizacji ¹⁹	Przedsięwzięcia (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ²⁰	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia Rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
	społeczności, m.in. w Centrach Aktywności Lokalnej w Kłęczkowie i Małym Czystym				osobami z grupy osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Animatorzy z OR będą m. in. pracowali przy realizacji projektów „Centra Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno – edycje I do III” W koszt realizacji projektu wliczone zostały koszty administracyjne. Projekt będzie współfinansowany w ramach działania 11.1. typ projektu 2b	Grubno, Paparzyn		objętych wsparciem - 7 osób (w tym 2 z OR – 1 z Kłęczkowa i 1 z Małego Czystego). 2. Rezultaty: - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna – 4 osoby (w tym 2 z OR – 1 z Kłęczkowa i 1 z Małego Czystego) - wskaźnik efektywności społecznej na projekcie – 3 osoby (w tym 2 z OR – 1 z Kłęczkowa i 1 z Małego Czystego)	
1,2	1.1. Aktywne włączenie poprzez aktywizację społeczno-	2. Animator Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno - II edycja	S	Gmina Stolno	Projekt polega na zatrudnieniu 7 animatorów aktywności lokalnej oraz obywatelskiej (w tym 2 z Obszaru rewitalizacji) w Centrach Aktywności Lokalnej w Kłęczkowie, Małym	CAL-e w miejscowościach: Kłęczkowo,	50 400,00	1. Produkty: - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub	- Ewidencja uczestników projektu - dokumentacja

Obszar rewitalizacji ¹⁹	Przedsięwzięcia (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ²⁰	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia Rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
	zawodową, animację i integrację lokalnej społeczności, m.in. w Centrach Aktywności Lokalnej w Kłęczkowie i Małym Czystem				<p>Czystem, Gorzuchowie, Oborach, Rybieńcu, Cępnie, i Stolnie.</p> <p>Zatrudnione osoby będą osobami z grupy osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.</p> <p>Animatorzy z OR będą m. in. pracowali przy realizacji projektów „Centra Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno – edycje I do III”</p> <p>W koszt realizacji projektu wliczone zostały koszty administracyjne.</p> <p>Projekt będzie współfinansowany w ramach działania 11.1. typ projektu 2b</p>	Małe Czyste, Gorzuchowo Obory, Rybieniec, Cępno, Stolno		<p>wykluczeniem społecznym objętych wsparciem - 7 osób (w tym 2 z OR – 1 z Kłęczkowa i 1 z Małego Czystego).</p> <p>2. Rezultaty:</p> <p>- liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna – 4 osoby (w tym 2 z OR – 1 z Kłęczkowa i 1 z Małego Czystego)</p> <p>- wskaźnik efektywności społecznej na projekcie – 3 osoby (w tym 2 z OR – 1 z Kłęczkowa i 1 z Małego Czystego)</p>	projektowa

Obszar rewitalizacji ¹⁹	Przedsięwzięcia (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ²⁰	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia Rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1,2	1.1. Aktywne włączenie poprzez aktywizację społeczno-zawodową, animację i integrację lokalnej społeczności, m.in. w Centrach Aktywności Lokalnej w Kłęczkowie i Małym Czystym	3. Animator Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno - III edycja	S	Gmina Stolno	<p>Projekt polega na zatrudnieniu 2 animatorów aktywności lokalnej oraz obywatelskiej w Centrach Aktywności Lokalnej w Kłęczkowie oraz Małym Czystym.</p> <p>Zatrudnione osoby będą osobami z grupy osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.</p> <p>Animatorzy z OR będą m. in. pracowali przy realizacji projektów „Centra Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno – edycje I do III”</p> <p>W koszt realizacji projektu wliczone zostały koszty administracyjne.</p> <p>Projekt będzie współfinansowany w ramach działania 11.1. typ projektu 2b</p>	CAL-e w miejscowościach: Kłęczkowo, Małe Czyste	23 040,00	<p>1. Produkty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem - 2 osoby – 1 z Kłęczkowa i 1 z Małego Czystego <p>2. Rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna – 2 osoby – 1 z Kłęczkowa i 1 z Małego Czystego - wskaźnik efektywności społecznej na projekcie – 2 osoby – 1 z Kłęczkowa i 1 z Małego Czystego 	- Ewidencja uczestników projektu - dokumentacja projektowa
1,2	1.1. Aktywne	4. Centra	S	Gmina	Realizacja projektu będzie stanowiła	CAL-e w	58 740,00	1. Produkty:	- Ewidencja

Obszar rewitalizacji ¹⁹	Przedsięwzięcia (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ²⁰	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia Rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
	włączenie poprzez aktywizację społeczno-zawodową, animację i integrację lokalnej społeczności, m.in. w Centrach Aktywności Lokalnej w Kłęczkowie i Małym Czystym 1.2. Poprawa jakości kształcenia	Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno - I edycja		Stolno	<p>odpowiedź na problemy starzejącego się społeczeństwa, uzależnienia od korzystania ze świadczeń pomocy społecznej oraz niskiego poziomu edukacji.</p> <p>Projekt skierowany będzie do 70 osób z obszaru Gminy Stolno (w tym 23 z OR) zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w szczególności do seniorów, dzieci i młodzieży, osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz długotrwale bezrobotnych.</p> <p>Zakres działań planowanych do realizacji w ramach Centrów Aktywności Lokalnej obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Doposażeniem centrów w materiały do animacji ▪ Kursy dla dorosłych (np. kulinarny, florystyczny, spotkania z kulturą) ▪ Zajęcia edukacyjne i sportowo – rekreacyjne dla dzieci ▪ Koszty administracyjne <p>Projekt będzie współfinansowany w ramach działania 11.1. typ projektu 2c</p>	miejscowościach: Kłęczkowo, Małe Czyste, Cępno Wąbeż, Stolno, Grubno, Paparzyn		- liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem - 70 osób (w tym 23 z OR – 10 z Kłęczkowa i 13 z Małego Czystego). 2. Rezultaty: - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna – 40 osoby (w tym 23 z OR – 10 z Kłęczkowa i 13 z Małego Czystego) - wskaźnik efektywności społecznej na projekcie – 24 osoby (w tym 23 z OR – 10 z Kłęczkowa i 13	uczestników projektu - dokumentacja projektowa

Obszar rewitalizacji ¹⁹	Przedsięwzięcia (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ²⁰	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia Rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
								z Małego Czystego)	
1,2	1.1. Aktywne włączenie poprzez aktywizację społeczno-zawodową, animację i integrację lokalnej społeczności, m.in. w Centrach Aktywności Lokalnej w Kłęczkowie i Małym Czystym 1.2. Poprawa jakości kształcenia	5. Centra Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno - II edycja	S	Gmina Stolno	<p>Realizacja projektu będzie stanowiła odpowiedź na problemy starzejącego się społeczeństwa, uzależnienia od korzystania ze świadczeń pomocy społecznej oraz niskiego poziomu edukacji.</p> <p>Projekt skierowany będzie do 70 osób z obszaru Gminy Stolno (w tym 23 z OR) zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w szczególności do seniorów, dzieci i młodzieży, osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz długotrwale bezrobotnych.</p> <p>Zakres działań planowanych do realizacji w ramach Centrów Aktywności Lokalnej obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Doposażeniem centrów w materiały do animacji ▪ Kursy dla dorosłych (np.kulinary, florystyczny, spotkania z kulturą) ▪ Zajęcia edukacyjne i sportowo – rekreacyjne dla dzieci ▪ Koszty administracyjne <p>Projekt będzie współfinansowany w ramach działania 11.1. typ projektu 2c</p>	CAL-e w miejscowościach: Kłęczkowo, Małe Czyste, Gorzuchowo Obory, Rybieniec, Cepno Stolno	58 740,00	<p>1. Produkty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem - 70 osób (w tym 23 z OR – 10 z Kłęczkowa i 13 z Małego Czystego). <p>2. Rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna – 40 osoby (w tym 23 z OR – 10 z Kłęczkowa i 13 z Małego Czystego) - wskaźnik efektywności społecznej na 	- Ewidencja uczestników projektu - dokumentacja projektowa

Obszar rewitalizacji ¹⁹	Przedsięwzięcia (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ²⁰	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia Rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
								projekcie – 24 osoby (w tym 23 z OR – 10 z Kłęczkowa i 13 z Małego Czystego)	
1,2	1.1. Aktywne włączenie poprzez aktywizację społeczno-zawodową, animację i integrację lokalnej społeczności, m.in. w Centrach Aktywności Lokalnej w Kłęczkowie i Małym Czystym 1.2. Poprawa jakości kształcenia	6. Centra Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno - III edycja	S	Gmina Stolno	<p>Realizacja projektu będzie stanowiła odpowiedź na problemy starzejącego się społeczeństwa, uzależnienia od korzystania ze świadczeń pomocy społecznej oraz niskiego poziomu edukacji.</p> <p>Projekt skierowany będzie do 30 osób z obszaru rewitalizacji (w tym 10 z Kłęczkowa i 20 z Małego Czystego) zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w szczególności do seniorów, dzieci i młodzieży, osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz długotrwale bezrobotnych.</p> <p>Zakres działań planowanych do realizacji w ramach Centrów Aktywności Lokalnej obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dopuszczeniem centrów w materiały do animacji ▪ Kursy dla dorosłych (np. kulinarny, florystyczny, spotkania z kulturą) ▪ Zajęcia edukacyjne i sportowo – rekreacyjne dla dzieci ▪ Wyjazd studyjny ▪ Koszty administracyjne 	CAL-e w miejscowościach: Kłęczkowo, Małe Czyste	31 680,00	<p>1. Produkty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem - 30 osób - w tym 10 z Kłęczkowa i 20 z Małego Czystego <p>2. Rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna – 17 osób (w tym 6 z Kłęczkowa i 11 z Małego Czystego) - wskaźnik efektywności 	- Ewidencja uczestników projektu - dokumentacja projektowa

Obszar rewitalizacji ¹⁹	Przedsięwzięcia (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ²⁰	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia Rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					Projekt będzie współfinansowany w ramach działania 11.1. typ projektu 2c			społecznej na projekcie – 11 osób (w tym 4 z Kłęczkowa i 7 z Małego Czystego)	
1	1.1. Aktywne włączenie poprzez aktywizację społeczno-zawodową, animację i integrację lokalnej społeczności, m.in. w Centrach Aktywności Lokalnej w Kłęczkowie i Małym Czystym	7. Aktywizacja społeczno – zawodowa mieszkańców Gminy Stolno zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	S	GOPS w Stolnie	<p>Realizacja projektu będzie stanowiła odpowiedź na problemy wysokiego poziomu bezrobocia oraz uzależniania od korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.</p> <p>Projekt skierowany zostanie do 15 osób z terenu Gminy Stolno (w tym 5 z OR – Kłęczkowo) zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z powodu bezrobocia oraz uzależnienia od świadczeń pomocy społecznej.</p> <p>Zakres projektu obejmował będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Realizację kursu „trening kompetencji i umiejętności społecznych” ▪ Wsparcie psychologiczne (indywidualne i grupowe) ▪ Wsparcie trenerskie z doradcą zawodowym ▪ Szkolenia i kursy podnoszące kompetencje będące odpowiedzią na zapotrzebowanie lokalnego rynku pracy (np. kurs kasjer – sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej, kurs kelner/barman/barista, konserwator 	Świątlica w Kłęczkowie z wyjątkiem szkoleń/kursów w zawodowych	87 096,00	<p>1. Produkty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem – 15 osób (w tym 5 osób z OR – Kłęczkowo) - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych działaniami o charakterze zawodowym – 13 osób (w tym 4 z OR – Kłęczkowo) - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub 	- Ewidencja uczestników projektu - dokumentacja projektowa

Obszar rewitalizacji ¹⁹	Przedsięwzięcia (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ²⁰	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia Rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					terenów zielonych – pracownik gospodarczy) Projekt będzie współfinansowany w ramach działania 11.1. typ projektu 1e			wykluczeniem społecznym objętych działaniami o charakterze społecznym – 4 osoby (w tym 1 osoba z OR – Kłęczkowo) 2. Rezultaty: - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu – 4 osoby (w tym 3 osoby z OR – Kłęczkowo) - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu – 6 osób (w tym 1 osoba z OR – Kłęczkowo)	

Obszar rewitalizacji ¹⁹	Przedsięwzięcia (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ²⁰	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia Rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
								<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym u których wzrosła aktywność społeczna – 9 osób (w tym 5 osób z OR – Kłęczkowo) - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które nabyły kompetencje po opuszczeniu programu – 11 osób (w tym 3 osoby z OR – Kłęczkowo) - wskaźnik efektywności społecznej na projekcie – 6 osób (w tym 5 osób z OR – Kłęczkowo) - wskaźnik efektywności zatrudnieniowej na 	

Obszar rewitalizacji ¹⁹	Przedsięwzięcia (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ²⁰	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia Rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
								projekcie – 4 osoby (w tym 3 osoby z OR – Kłęczkowo)	
1	1.1. Aktywne włączenie poprzez aktywizację społeczno-zawodową, animację i integrację lokalnej społeczności, m.in. w Centrach Aktywności Lokalnej w Kłęczkowie i Małym Czystem	8. Warsztaty międzypokoleniowe dla mieszkańców Kłęczkowa	S	Gmina Stolno	<p>Realizacja projektu będzie stanowiła odpowiedź na problemy starzejącego się społeczeństwa, uzależnienia od korzystania ze świadczeń pomocy społecznej oraz bezrobocia.</p> <p>Projekt skierowany zostanie do 15 osób z terenu Kłęczkowa. W grupie tej znajdują się seniorzy, długotrwale bezrobotni oraz osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej.</p> <p>Realizacja projektu będzie polegała na organizacji warsztatów aktywizujących i międzypokoleniowych.</p> <p>W koszt realizacji zadania zostały wliczone koszty administracyjne.</p> <p>Projekt będzie współfinansowany w ramach działania 11.1. typ projektu 2c.</p>	Świetlica w Kłęczkowie	8 100,00	<p>1. Produkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem – 15 osób <p>2. Rezultat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym u których wzrosła aktywność społeczna – 9 osób - wskaźnik efektywności społecznej na projekcie – 6 osób 	- Ewidencja uczestników projektu - dokumentacja projektowa
2	1.1. Aktywne włączenie poprzez aktywizację społeczno-	9. Plenerowe Centrum Aktywności Lokalnej w Małym	S	Gmina Stolno	<p>Realizacja projektu będzie stanowiła odpowiedź na problemy starzejącego się społeczeństwa oraz niskiego poziomu</p>	Plenerowe centrum Aktywności Lokalnej w	25 440,00	<p>1. Produkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób zagrożonych 	- Ewidencja uczestników projektu - dokumentacja

Obszar rewitalizacji ¹⁹	Przedsięwzięcia (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ²⁰	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia Rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
	zawodową, animację i integrację lokalnej społeczności, m.in. w Centrach Aktywności Lokalnej w Kłęczkowie i Małym Czystym 1.2. Poprawa jakości kształcenia	Czystem			<p>edukacji.</p> <p>Projekt skierowany zostanie do 30 osób z terenu Małego Czystego. W grupie tej znajdują się seniorzy oraz dzieci i młodzież z rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.</p> <p>Zakres projektu obejmował będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zajęcia sportowo – rekreacyjne dla seniorów ▪ Zajęcia sportowo – rekreacyjne dla dzieci i młodzieży ▪ Zakup sprzętu sportowo – rekreacyjnego na zajęcia ▪ Organizację wyjazdu rekreacyjnego ▪ Koszty administracyjne <p>Projekt będzie współfinansowany w ramach działania 11.1. typ projektu 2c.</p>	Małym Czystym (boisko sportowe wraz z zapleczem rekreacyjnym)		<p>ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem – 30 osób</p> <p>2. Rezultat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym u których wzrosła aktywność społeczna – 17 osób - wskaźnik efektywności społecznej na projekcie – 11 osób 	projektowa
2	1.1. Aktywne włączenie poprzez aktywizację społeczno-zawodową, animację i integrację lokalnej społeczności, m.in. w Centrach	10. Warsztaty aktywizujące dla seniorów z sołectwa Małe Czyste	S	Gmina Stolno	<p>Realizacja projektu będzie stanowiła odpowiedź na problemy starzejącego się społeczeństwa.</p> <p>Projekt skierowany zostanie do 15 seniorów z terenu Małego Czystego.</p> <p>Zakres projektu obejmował będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Warsztaty aktywizujące i międzypokoleniowe 	Świetlica wiejska w Małym Czystym	18 000,00	<p>1. Produkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem – 15 osób 	- Ewidencja uczestników projektu - dokumentacja projektowa

Obszar rewitalizacji ¹⁹	Przedsięwzięcia (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ²⁰	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia Rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
	Aktywności Lokalnej w Kłęczkowie i Małym Czystym				<ul style="list-style-type: none"> ▪ Organizację wyjazdu studyjnego kulturalno - turystycznego ▪ Koszty administracyjne Projekt będzie współfinansowany w ramach działania 11.1. typ projektu 2c.			2. Rezultat: - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym u których wzrosła aktywność społeczna – 9 osób - wskaźnik efektywności społecznej na projekcie – 6 osób	
2	1.2. Poprawa jakości kształcenia	11. Zajęcia aktywizacyjno – edukacyjne dla dzieci i młodzieży	S	Gmina Stolno/Szkoła Podstawowa w Stolnie	Projekt będzie stanowił odpowiedź na problem niskiego poziomu edukacji i skierowany zostanie do 30 osób – dzieci i młodzieży ze szkoły Podstawowej w Stolnie, która obejmuje obowiązkim szkolnym sołectwo Małe Czyste. Zakres projektu obejmował będzie: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Warsztaty aktywizujące i edukacyjne ▪ Organizację wyjazdu edukacyjnego ▪ Koszty administracyjne Projekt będzie współfinansowany w ramach działania 11.1. typ projektu 2c.	Szkoła Podstawowa w Stolnie	14 400,00	1. Produkt: - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem – 30 osób 2. Rezultat: - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym u których wzrosła	- Ewidencja uczestników projektu - dokumentacja projektowa

Obszar rewitalizacji ¹⁹	Przedsięwzięcia (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ²⁰	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia Rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
								aktywność społeczna – 17 osób - wskaźnik efektywności społecznej na projekcie – 11 osób	
Kierunek działań 2: Utworzenie infrastruktury aktywizacji społecznej i zawodowej oraz poprawa stanu i rozwój infrastruktury technicznej									
2	2.2. Modernizacja i rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnych	12. Budowa sieci kanalizacyjnej i wymiana sieci wodociągowej w sołectwie Małe Czyste oraz budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	PF /T	Gmina Stolno	<p>Budowa sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączami szt. 58, długość sieci grawitacyjnej 4 020 m, sieci ciśnieniowej 1 367 m z trzema tłoczniami ścieków. i jedną przydomową przepompownią.</p> <p>Przebudowa sieci wodociągowej na długości 3 244,5 m z przyłączami o długości 957,5 m - szt. 48 oraz hydrantami naziemnymi p.poższt 19 i budowa 2 przydomowych oczyszczalni ścieków.</p> <p>W miejscowości Małe Czyste tj. na obszarze objętym Gminnym Programem Rewitalizacji zakres rzeczowy zadania jest następujący:</p> <ul style="list-style-type: none"> Budowa sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączami szt. 40, długość sieci grawitacyjnej 3 580 m, sieci ciśnieniowej 1289 m z dwoma tłoczniami ścieków. Przebudowa sieci wodociągowej na długości 3 004 m z przyłączami 891 m - szt. 40 oraz hydrantami naziemnymi 	<p>Małe Czyste, Wielkie Czyste Nr działek: 182, 183, 206/2, 206/1, 208 235/1, 210 235/3, 235/4, 209/2, 211/1, 236, 237, 212 238, 239, 240, 213, 197, 241, 243, 198, 200, 245/2, 351, 246, 278/6, 386 278/7, 387 280/13, 280/12, 388 280/11, 280/3,</p>	2 616 701,52	<p>RPO: - Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej: 5,387 km(w tym 3,580 km na obszarze objętym rewitalizacją) - Długość wybudowanej sieci wodociągowej: 4,202 km(w tym 3,004 km na obszarze objętym rewitalizacją)</p> <p>LSR: - Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych</p>	- protokół odbioru końcowego

Obszar rewitalizacji ¹⁹	Przedsięwzięcia (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ²⁰	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia Rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					p.poższt 17. • Przyłącza wod-kan. do mających powstać świetlicy wiejskiej (plenerowe CAL) oraz zaplecza rekreacyjnego przy boisku sportowym	280/10, 280/9, 280/8, 280/7, 281/1, 281/3, 281/4, 282/1, 282/2, 282/3, 283, 284, 395, 396, 285, 286/2, 286/1, 287, 288, 291, 406, 450, 451, 292, 452/1, 293, 214, 455, 456, 457, 458, 459/4, 459/6, 459/7, 303/2, 303/3, 304, 305, 308, 309, 310 459/8, 547/1, 463 464/2, 464/1, 465/9, 465/10, 538/1, 539 540, 542/1 465/1, 466, 500, 501/1, 502, 503, 504, 505, 507/1,		obszarach – 2 - powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją- 28,1840 ha	

Obszar rewitalizacji ¹⁹	Przedsięwzięcia (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ²⁰	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia Rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
						537/1, 545, 548/1, 552, 553, 509, 511, 516/2, 533, 534, 535/1, 537/2, 555, 568, 554, 549, 550, 551, 557/3, 557/2, 569, 567			
2	2.1. Modernizacja i doposażenie infrastruktury przeznaczonej na cele aktywizacji społecznej	13. Przebudowa boiska sportowego wraz z utworzeniem zaplecza rekreacyjnego z przeznaczeniem na Plenerowe Centrum Aktywności Lokalnej w Małym Czystem	PF	Gmina Stolno	Działania infrastrukturalne przyczyniające się do rewitalizacji społeczno – gospodarczej miejscowości o dużej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych – zmierzające do ożywienia społeczno – gospodarczego obszaru i poprawy warunków uczestnictwa osób zamieszkujących ten obszar w życiu społecznym i gospodarczym polegające na przebudowie boiska sportowego (po zlikwidowanej szkole) wraz z utworzeniem zaplecza rekreacyjnego z przeznaczeniem na Plenerowe Centrum Aktywności Lokalnej	Małe Czyste nr działki: 465/9	830 045,58	Produkt (LSR, RPO): - liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 4 (budynek wiaty z zapleczem, boisko do piłki nożnej, boisko wielofunkcyjne, plac zabaw) - powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – ha – 0,3379 ha	- protokół odbioru końcowego -zaświadczenie o liczbie osób zameldowanych w miejscowości Małe Czyste wydane przez USC w Stolnie

Obszar rewitalizacji ¹⁹	Przedsięwzięcia (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ²⁰	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia Rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
								Rezultat(LSR, RPO): - liczba osób korzystających ze zrewitalizowanego obszaru – 346 osób	
1	2.1. Modernizacja i doposażenie infrastruktury przeznaczonej na cele aktywizacji społecznej	14. Modernizacja wraz z remontem wielorodzinnego budynku mieszkalnego w Kłęczkowie	PF	Gmina Stolno	Działania infrastrukturalne przyczyniające się do rewitalizacji społeczno – gospodarczej miejscowości o dużej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych – zmierzające do ożywienia społeczno – gospodarczego obszaru i poprawy warunków uczestnictwa osób zamieszkujących ten obszar w życiu społecznym i gospodarczym polegające na remoncie części wspólnych wielorodzinnego budynku mieszkalnego w Kłęczkowie Gmina Stolno oraz remoncie pomieszczeń niemieszkalnych na potrzeby utworzenia świetlicy wiejskiej służącej na stworzenie Centrum Aktywności Lokalnej.	Kłęczkowo nr działki: 11/4	587 602,00	Produkt (LSR, RPO): - liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1 - powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – ha - 1,5700 ha Rezultat: - liczba osób korzystających ze zrewitalizowanego obszaru – 100 osób	- protokół odbioru końcowego -zaświadczenie o liczbie osób zameldowanych w miejscowości Kłęczkowo wydane przez USC w Stolnie
2	2.1. Modernizacja i doposażenie infrastruktury przeznaczonej na cele aktywizacji	15. Centrum Aktywności Lokalnej w Małym Czystem – budowa budynku,	PF /T	Gmina Stolno	W ramach zadania planuje się następujący zakres: - rozbiorka starej remizy OSP - budowa nowego budynku składającego się z pomieszczeń remizy OSP oraz	Małe Czyste (nr działki 451)	839 887,25	Produkt - liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na	- protokół odbioru końcowego -zaświadczenie o liczbie osób

Obszar rewitalizacji ¹⁹	Przedsięwzięcia (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ²⁰	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia Rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
	społecznej	zagospodarowanie terenu wokół centrum w tym mała architektura oraz wyposażenie			pomieszczeń świetlicy – centrum aktywności lokalnej – zagospodarowanie terenu wokół budynku, – budowa małej architektury, – wyposażenie świetlicy			rewitalizowanych obszarach - 1 - powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – ha - 0,2000 ha Rezultat - liczba osób korzystających ze zrewitalizowanego obszaru – 346 osób	zameldowanych w miejscowości Małe Czyste wydane przez USC w Stolnie

Źródło: Opracowanie na podstawie zgłoszonych fiszek projektowych

Tabela 31. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa) ²¹	Lp.	Typ przedsięwzięcia ²²	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne
CEL REWITALIZACJI: Poprawa jakości życia poprzez podniesienie kompetencji, wiedzy i umiejętności funkcjonowania w lokalnej społeczności oraz poziomu edukacji wraz z rozwojem infrastruktury służącej mieszkańcom			
Kierunek działań: 1. Aktywizacja społeczna, edukacyjna i zawodowa społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym			
1,2	1.	S	<p>Nowa jakość edukacji w szkołach podstawowych Gmin Chełmno i Stolno</p> <p>Projekt partnerski: Gmina Chełmno – Lider Projektu, Gmina Stolno – Partner Projektu. Projekt polega na udzieleniu wsparcia uczniom szkół podstawowych z terenu Gminy Chełmno i Stolno, w tym uczniów z obszaru Kłęczkowa i Małego Czystego w zakresie: doradztwa edukacyjno – zawodowego, wsparcia uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, nabycia kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy w obszarze nauk matematyczno – przyrodniczych, języków obcych oraz umiejętności i zachowań niezbędnych na rynku pracy poprzez organizację zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych. Łączna liczba uczniów z terenu Gminy Stolno objęta projektem: <u>192 osoby z tego z Kłęczkowa 6 uczniów i z Małego Czystego 24 uczniów</u>. Realizacja projektu przyczyni się do podniesienia poziomu edukacji w szkołach, do których uczęszczają uczniowie z terenu Małego Czystego i Kłęczkowa.</p> <p>Prognozowane rezultaty:</p> <p>Liczba uczniów którzy nabyli kompetencje po opuszczeniu programu – 96 osób w tym z obszaru rewitalizacji 15 osób</p> <p>Liczba uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi - 96 osób w tym z obszaru rewitalizacji 15 osób</p> <p>Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych - 96 osób w tym z obszaru rewitalizacji 15 osób</p>
2	2.	S	<p>Aktywizacja społeczna, zawodowa i edukacyjna osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w Gminie Stolno</p> <p>Projekt realizowany przez Gminę Stolno gdzie bezpośrednim realizatorem jest Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Stolnie w partnerstwie z PUP z Chełmna oraz z NGO. Celem projektu jest aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców Gminy Stolno - 38 osób (w tym 4 osoby z niepełnosprawnościami) z tego z terenu objętego GPR – 1 osoba (Małe Czyste). Osobami objętymi projektem są osoby z grona osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Celem projektu jest zmniejszenie izolacji i marginalizacji tych grup poprzez integrację społ. oraz wyposażenie ich w umiejętności i kwalifikacje zawodowe. Oczekiwane rezultaty: podniesienie kompetencji społeczno-zawodowych; zwiększenie motywacji do działania; wzmocnienie wiary we własne możliwości; podniesienie samooceny, zwiększenie poczucia wpływu na własne życie, zmniejszenie marginalizacji i izolacji społecznej; nabycie umiejętności społecznych oraz umiejętności kreatywnego i zdrowego spędzania czasu wolnego. Działania w ramach projektu realizowane są w oparciu o kontrakt socjalny i Program Aktywności Lokalnej (PAL) z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji (aktywizacji społecznej, edukacyjnej, zawodowej).</p> <p>Prognozowane rezultaty:</p>

²¹ 1 – Kłęczkowo 2 – Małe Czyste.

²² S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T - techniczny

			<p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 38 osób w tym 1 osoba z Małego Czystego</p> <p>Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie - 4 osoby</p> <p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu - 38 osób, w tym 1 osoba z obszaru objętego GPR (Małe Czyste)</p> <p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu - 3 osoby</p> <p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) - 9 osób w tym 1 osoba z obszaru objętego GPR (Małe Czyste)</p>
1	3.	S	<p>Zajęcia edukacyjne dotyczące zdrowego odżywiania</p> <p>Projekt będzie adresowany do 10 seniorów z Kleczkowa i zrealizowany na bazie świetlicy w Kleczkowie. Cel projektu to aktywizacja osób starszych. W ramach projektu zostaną zorganizowane zajęcia edukacyjne z dietetykiem dot. zdrowego odżywiania.</p>
2	4.	S	<p>„Stop uzależnieniom. Stop przemocy”</p> <p>W ramach projektu zorganizowane zostaną warsztaty edukacyjne dla 20 dzieci i młodzieży na bazie Plenerowego Centrum Aktywności Lokalnej w Małym Czystym (boisko) prowadzone przez Zespół Interdyscyplinarny ds. przemocy oraz Gminną Komisję ds. rozwiązywania problemów alkoholowych. Na warsztatach poruszane będą zagadnienia dot. szkodliwości nadużywania alkoholu i innych używek prowadzących do przemocy w rodzinie. Zajęcia prowadzone będą metodą warsztatową m.in. w formie gier integracyjnych.</p> <p>Cel projektu to edukacja dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.</p>
2	5.	S	<p>Spotkanie z filmem</p> <p>Projekt skierowany zostanie do 15 osób – seniorzy oraz młodzież z terenu Małego Czystego.</p> <p>W ramach zadania zorganizowane zostaną warsztaty z obsługi drona połączone z pokazem zdjęć i filmów nakręconych przy pomocy tego urządzenia na terenie miejscowości Małe Czyste. Celem realizacji projektu jest aktywizacja osób starszych oraz integracja międzypokoleniowa.</p>
2	6.	S	<p>Zajęcia edukacyjne dla uczniów</p> <p>W ramach projektu Gmina planuje realizację zajęć wyrównujących szanse edukacyjnych dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji, z uwagi na występujący problem niskiego poziomu edukacji.</p> <p>Zajęcia skierowane będą do uczniów klas IV – VI.</p>

Źródło: Opracowanie na podstawie zgłoszonych fiszek projektowych

Rozdział 9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji

Komplementarność głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Podczas programowania procesu rewitalizacji nadrzędną zasadą jaką kierowano się przy wyborze projektów rewitalizacyjnych było zapewnienie ich **komplementarności** w różnych wymiarach, przede wszystkim przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i źródeł finansowania. Zastosowano również tzw. **formułę projektów zintegrowanych**, która polega na tym, że w przypadku realizacji projektów infrastrukturalnych, są one niezbędne do zrealizowania projektów „miękkich” finansowanych m. in. ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, ukierunkowanych na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych występujących na obszarze wskazanym do rewitalizacji. **Projekty infrastrukturalne pełnią jedynie funkcję uzupełniającą** dla projektów społecznych, a ich realizacja jest konieczna dla prowadzenia działań społecznych. W „Zasadach programowania” wskazano, że „mając na uwadze konieczność wzmocnienia kompleksowości przedsięwzięć rewitalizacyjnych Instytucja Zarządzająca RPO dla projektów, które objęte są dofinansowaniem w ramach działania 7.1 przewiduje zastosowanie formuły projektów zintegrowanych. W związku z powyższym w przypadku projektów zaplanowanych do wsparcia w ramach powyższego działania wnioskodawca we wniosku o dofinansowanie projektu zobowiązany będzie wykazać, iż zrealizował lub planuje realizację projektu „miękkiego”, finansowanego ze środków EFS, ukierunkowanego na rozwiązanie zdiagnozowanych problemów społecznych występujących na danym obszarze, któremu podporządkowany zostanie przedmiotowy projekt infrastrukturalny”.

Poniższy schemat przedstawia koncepcję zintegrowania poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z projektami realizowanymi w ramach tych przedsięwzięć.

Tabela 32. Realizacja koncepcji projektów zintegrowanych w odniesieniu do głównych projektów rewitalizacyjnych

Projekt wiodący (nr/nazwa)	Projekt uzupełniający (nr/nazwa)
Kłęczkowo	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Animator Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno I edycja 2. Animator Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno II edycja 3. Animator Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno III edycja 4. Centra Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno – I edycja 5. Centra Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno – II edycja 6. Centra Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno – III edycja 7. Aktywizacja społeczno – zawodowa mieszkańców Gminy Stolno zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym 8. Warsztaty międzypokoleniowe dla mieszkańców Kłęczkowa 	<ol style="list-style-type: none"> 14. Modernizacja wraz z remontem wielorodzinnego budynku mieszkalnego w Kłęczkowie
Uzasadnienie zintegrowania	
<p>W Kłęczkowie w wyniku przeprowadzonej diagnozy zostały zidentyfikowane następujące problemy społeczne:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) starzejące się społeczeństwo – stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku 	

- produkcyjnym na tym obszarze wyniósł 25,00%, przy średniej dla Gminy wynoszącej 16,1%,
- b) bezrobocie długotrwałe – udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na tym obszarze wyniósł 37,5%, przy średniej dla Gminy wynoszącej 24,7%,
 - c) wysoki stopień uzależnienia od korzystania ze świadczeń pomocy społecznej – udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na tym obszarze wyniósł 14%, przy średniej dla Gminy wynoszącej 9,9%.

Aby przeciwdziałać zdiagnozowanym problemom będącym przyczyną stanu kryzysowego na obszarze Kłęczkowa zaplanowano szereg działań mających na celu aktywizację społeczno – zawodową mieszkańców. Działania te będą realizowane w ramach 8 projektów wiodących, którymi są:

1. Animator Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno I edycja
2. Animator Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno II edycja
3. Animator Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno III edycja
4. Centra Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno – I edycja
5. Centra Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno – II edycja
6. Centra Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno – III edycja
7. Aktywizacja społeczno – zawodowa mieszkańców Gminy Stolno zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym
8. Warsztaty międzypokoleniowe dla mieszkańców Kłęczkowa

Planowane zadania o charakterze społecznym, które będą obejmowały mieszkańców miejscowości Kłęczkowo będą stanowiły kompleksową usługę wsparcia uczestników projektu, przyczyniającą się do rozwiązania zdiagnozowanych u nich problemów. Dobór działań będzie uzależniony od indywidualnej diagnozy każdego uczestnika. W ramach projektów planuje się wdrożenia rozwiązań z obszaru aktywnej integracji o charakterze środowiskowym takich jak:

- Przeszkolenie i zatrudnienie animatora aktywności lokalnej i obywatelskiej koordynującego działania CAL-i
- Działania wspierające rozwiązania w zakresie organizowania społeczności lokalnej i animacji społecznej, skierowane do wszystkich grup wiekowych ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia dla osób w wieku poprodukcyjnym oraz osób bezrobotnych w tym długotrwałe bezrobotnych i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (kursy dla dorosłych np. kulinarny, florystyczny, spotkania z kulturą, zajęcia edukacyjne i sportowo – rekreacyjne dla dzieci, organizacja warsztatów aktywizujących i międzypokoleniowych). W wyniku tych działań przewiduje się zwiększenie integracji rówieśniczej i międzypokoleniowej oraz rozwój świadomości społecznej w zakresie wspierania i pomocy osobom starszym.
- Działania ukierunkowane na wzrost aktywności zawodowej oraz zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego, związanego m.in. z oddaleniem od rynku pracy, degradacją obszarów w tym poprzez poprawę warunków uczestnictwa osób w trudnej sytuacji w życiu społecznym i gospodarczym. W ramach projektu „Aktywizacja społeczno – zawodowa mieszkańców Gminy Stolno zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym”, który obejmie m.in. mieszkańców Kłęczkowa planuje się realizację kursu „trening kompetencji i umiejętności społecznych”, wsparcie psychologiczne, wsparcie trenerskie z doradcą zawodowym, szkolenia i kursy podnoszące kompetencje będące odpowiedzią na zapotrzebowanie lokalnego rynku pracy.

Ww. koncentracja zjawisk kryzysowych dotyczy w największym stopniu mieszkańców budynku gminnego w Kłęczkowie, w którym zamieszkują osoby wykluczone społecznie i zawodowo. Budynek wraz z otoczeniem stanowi przestrzeń zdegradowaną. Na 100 mieszkańców miejscowości Kłęczkowo blisko 30 spośród nich to mieszkańcy tego budynku i jednocześnie podopieczni GOPS w Stolnie. W budynku oprócz pomieszczeń wykorzystywanych na cele lokali socjalnych i mieszkań komunalnych, znajdują się również pomieszczenia o funkcjach innych niż mieszkaniowe, które będą stanowić bazę do stworzenia miejsca spotkań dla mieszkańców i realizacji celów społecznych.

Dlatego też planuje się realizację projektu **Modernizacja wraz z remontem wielorodzinnego budynku mieszkalnego w Kłęczkowie**, bez wykonania którego nie będzie możliwości prowadzenia działań społecznych w Kłęczkowie.

Na bazie wyremontowanych pomieszczeń powstanie Centrum Aktywności Lokalnej. Na terenie wsi brak innych budynków gminnych, które można by zaadaptować do celów społecznych. Jednak stan techniczny budynku, jest fatalny i wymaga jak najszybszego remontu. W celu utworzenia w nim CAL dla miejscowości Kłęczkowo, należy nie tylko dostosować pomieszczenia przeznaczone do działań przyczyniających się do rewitalizacji społecznej miejscowości o dużej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, ale również przeprowadzić remonty części wspólnych budynku, których stan techniczny wymaga natychmiastowej interwencji, a które zostały opisane w

podrozdziale 5.1. Bez tych dodatkowych prac remontowych na częściach wspólnych nie byłoby możliwe zagospodarowanie pomieszczeń na CAL.

Ze względu na duże nasilenie występujących na terenie Kłęczkowa problemów społecznych oraz brak innych pomieszczeń i gruntów komunalnych, możliwych do wykorzystania na cele społeczne, istnieje uzasadniona społecznie i ekonomicznie potrzeba podjęcia działań na rzecz adaptacji budynku do celów rozwoju społecznego (utworzenia świetlicy, w której prowadzone będą działania aktywizacyjne w ramach Centrum Aktywności Lokalnej) i spełniających kryteria uznania za działania rewitalizacyjne, mimo kontynuacji dodatkowego użytkowania mieszkaniowego.

Jedynie przeprowadzenie wszystkich powyżej wskazanych projektów w formule zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych pozwoli osiągnąć planowane efekty i wyprowadzić obszar Kłęczkowa ze stanu kryzysowego i osiągnąć cele rewitalizacji w postaci przekształcenia przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej oraz zwiększenia partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej.

Projekt wiodący (nr/nazwa)	Projekt uzupełniający (nr/nazwa)	Projekt dodatkowy (nr/nazwa)
Małe Czyste		
1. Animator Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno I edycja 2. Animator Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno II edycja 3. Animator Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno III edycja 4. Centra Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno – I edycja 5. Centra Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno – II edycja 6. Centra Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno – III edycja 9. Plenerowe Centrum Aktywności Lokalnej w Małym Czystym 10. Warsztaty aktywizujące dla seniorów z sołectwa Małe Czyste 11. zajęcia aktywizacyjno – edukacyjne dla dzieci i młodzieży	13. Przebudowa boiska sportowego wraz z utworzeniem zaplecza rekreacyjnego z przeznaczeniem na Plenerowe Centrum Aktywności Lokalnej w Małym Czystym	12. Budowa sieci kanalizacyjnej i wymiana sieci wodociągowej w sołectwie Małe Czyste oraz budowa przydomowych oczyszczalni ścieków 15. Centrum Aktywności Lokalnej w Małym Czystym – budowa budynku, zagospodarowanie terenu wokół centrum w tym mała architektura oraz wyposażenie
Uzasadnienie zintegrowania		
<p>W Małym Czystym w wyniku przeprowadzonej diagnozy zostały zidentyfikowane następujące problemy społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ starzejące się społeczeństwo – udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na tym obszarze wyniósł 15,00%, przy średniej dla Gminy wynoszącej 11,0%, ▪ niski poziom kształcenia – miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły, w której względny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w roku 2014/2015 był niższy niż w roku 2013/2014. <p>Aby przeciwdziałać zdiagnozowanym problemom będącym przyczyną stanu kryzysowego na obszarze Małego Czystego zaplanowano szereg działań mających na celu aktywizację społeczno – zawodową mieszkańców. Działania te będą realizowane w ramach 9 projektów wiodących, którymi są:</p> <p>1. Animator Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno I edycja 2. Animator Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno II edycja 3. Animator Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno III edycja 4. Centra Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno – I edycja 5. Centra Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno – II edycja 6. Centra Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno – III edycja 9. Plenerowe Centrum Aktywności Lokalnej w Małym Czystym 10. Warsztaty aktywizujące dla seniorów z sołectwa Małe Czyste</p>		

11. zajęcia aktywizacyjno – edukacyjne dla dzieci i młodzieży

Planowane zadania o charakterze społecznym będą stanowiły kompleksową usługę wsparcia uczestników projektów, przyczyniającą się do rozwiązania zdiagnozowanych u nich problemów. Będą skierowane do różnych grup odbiorców, zwłaszcza do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz otoczenia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, zgodnie ze zdiagnozowanymi problemami: osób w wieku poprodukcyjnym, dzieci i młodzieży, **mających problemy w nauce**.

W ramach **projektów społecznych** planuje się wdrożenie rozwiązań z obszaru aktywnej integracji o charakterze środowiskowym takich jak:

- **Przeszkolenie i zatrudnienie animatora aktywności lokalnej i obywatelskiej koordynującego działania CAL-i**
- **Działania wspierające rozwiązania w zakresie organizowania społeczności lokalnej i animacji społecznej, ukierunkowane na wsparcie dla osób w wieku poprodukcyjnym - W wyniku tych działań przewiduje się m. in. zajęcia sportowo – rekreacyjne dla seniorów, kursy (np. kulinarne, florystyczne, spotkania z kulturą itp.), wyjazdy studyjne**
- **Działania edukacyjne i wspierające, skierowane do dzieci i młodzieży, wspomagające proces nauczania – warsztaty aktywizujące i edukacyjne, organizacja wyjazdu edukacyjnego, zajęcia edukacyjne i sportowo – rekreacyjne, zajęcia wyrównawcze**

Jednakże realizacja powyższych projektów społecznych w opisanym powyżej zakresie będzie możliwa tylko i wyłącznie w sytuacji przygotowania odpowiedniej infrastruktury do realizacji tych przedsięwzięć.

W ramach działań infrastrukturalnych, przyczyniających się do rewitalizacji społeczno-gospodarczej miejscowości o koncentracji negatywnych zjawisk społecznych zaplanowano stworzenie na bazie dotychczasowej remizy OSP, pomieszczeń na potrzeby CAL w Małym Czystym (zadanie „**Centrum Aktywności Lokalnej w Małym Czystym – budowa budynku, zagospodarowanie terenu wokół centrum w tym mała architektura oraz wyposażenie**” realizowane ze środków własnych gminy Stolno) oraz przebudowę byłego szkolnego boiska pozostającego po zlikwidowanej w miejscowości Małe Czyste szkole podstawowej (w ramach realizacji projektu „**Przebudowa boiska sportowego wraz z utworzeniem zaplecza rekreacyjnego z przeznaczeniem na Plenerowe Centrum Aktywności Lokalnej w Małym Czystym**”), polegającą na utworzeniu miejsca do rekreacji składającego się m.in. z wiaty z zapleczem kuchenne - socjalnym wyposażonej w niezbędny sprzęt typu ławy, stoły, drobny sprzęt AGD; miejsce do organizacji imprez otwartych plenerowych; miejsca do drużynowych gier sportowych np. koszykówka, siatkówka, piłka ręczna, piłka nożna; miejsca parkingowe, z przeznaczeniem na Plenerowe Centrum Aktywności Lokalnej, stanowiące miejsce prowadzenia w ramach CAL w Małym Czystym plenerowych działań nakierowanych na integrację oraz rozwój kompetencji społecznych, takich jak np. współorganizacja przez uczestników CAL festynów z okazji Dnia Dziecka, Dnia seniora i innych okazji ważnych dla całej społeczności, czy też organizacja zajęć sportowych i rozgrywek drużynowej rywalizacji sportowej dla całej społeczności. Plenerowe Centrum Aktywności Lokalnej ma być dodatkową ofertą dla mieszkańców i pobudzać do zróżnicowanej aktywności społecznej i integracji. Miejscowość Małe Czyste nie posiada plenerowego miejsca rekreacji, a pozostałe poszkolne boisko jest jedynym miejscem które można zagospodarować na taki cel. Najbliższe miejsce rekreacji jest w sąsiedniej miejscowości oddalone o ponad 5 kilometrów. Ze względu na występowanie na terenie miejscowości Małe Czyste przestrzeni zdegradowanych tj. **terenu poszkolnego**, którego właścicielem jest Gmina Stolno oraz na występowanie problemu starzejącego się społeczeństwa – zagospodarowanie tego obszaru powinno doprowadzić w przyszłości do zmniejszenia różnic w strukturze ludności tj. zwiększenia się liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym. Podnoszenie atrakcyjności obszaru zdegradowanego objętego **Lokalnym** Programem Rewitalizacji poprzez zagospodarowywanie przestrzeni zdegradowanych pod potrzeby prowadzenia działań społecznych nakierowanych na aktywizację i integrację społeczną w dłuższej perspektywie będzie przyczyniała się do zmniejszania się negatywnych zjawisk społecznych.

Dodatkowo na terenie Małego Czystego planuje się realizację projektu infrastrukturalnego pt. „**Budowa sieci kanalizacyjnej i wymiana sieci wodociągowej w sołectwie Małe Czyste oraz budowa przydomowych oczyszczalni ścieków**”. Poprawa infrastruktury wodno – kanalizacyjnej na tym obszarze ma na celu rozwiązanie zidentyfikowanych problemów występujących w sferze przestrzenno – funkcjonalnej oraz poprawę jakości życia mieszkańców, a tym samym ich pobudzenie do aktywizacji społecznej zabezpieczając im podstawowe potrzeby bytowe.

Działania zaplanowane do realizacji na terenie Małego Czystego, w szczególności w ramach projektu CALi w Małym Czystym przyczynią się do wzrostu aktywizacji społecznej oraz rozwinięcia form opieki i aktywizacji dla osób

starszych. Wymienione działania, w tym również działania zmierzające do podniesienia poziomu edukacji oraz inne działania skierowane do dzieci i młodzieży (np. zwiększenie umiejętności społecznych), przyczynią się w efekcie do zmniejszenia problemów zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji w miejscowości Małe Czyste tj. niskiego poziomu kształcenia czy problemów starzejącego się społeczeństwa.

Logika interwencji przedstawiona w powyższym zestawieniu tabelarycznym jest zgodna z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych...”. W przypadku projektów „miękkich” zaplanowanych do wsparcia w ramach osi 11 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, ukierunkowanych na rozwiązanie zdiagnozowanych problemów społecznych występujących m.in. na obszarze rewitalizacji, podporządkowane zostaną im projekty infrastrukturalne planowane do sfinansowania w ramach osi 7 RPO WK-P na lata 2014-2020, są to „Przebudowa boiska sportowego wraz z utworzeniem zaplecza rekreacyjnego z przeznaczeniem na Plenerowe Centrum Aktywności Lokalnej w Małym Czystym” oraz projekt „Modernizacja wraz z remontem wielorodzinnego budynku mieszkalnego w Kłęczkowie”. Takie podejście zastosowano również wobec pozostałych projektów inwestycyjnych, na których realizację planuje się pozyskać środki inne niż ze wskazanej osi 7 (środki z innych działań RPO WK-P, środki z PROW, PUP czy z budżetu gminy).

Na etapie tworzenia programu zadbano o to, aby pozostawał on spójny z innymi dokumentami strategicznymi (przede wszystkim z Lokalną Strategią Rozwoju LGD „Vistula – Terra Culmensis” i Strategią Rozwoju Gminy Stolno). Takie podejście pozwoli zapewnić, że przeprowadzona rewitalizacja będzie częścią kompleksowej wizji rozwoju gminy. Jednocześnie wskazane w programie projekty rewitalizacyjne nie kolidują z innymi przedsięwzięciami planowanymi do realizacji przez Gminę Stolno.

W miejscowościach objętych rewitalizacją brak jest obecnie świetlic wiejskich oraz terenów sportowo – rekreacyjnych, na bazie których mogłyby być prowadzone działania z zakresu integracji o charakterze środowiskowym i animacji lokalnej społeczności oraz aktywizacji społeczno-zawodowej. Ważnym elementem jest także poprawienie jakości życia mieszkańców mieszkań komunalnych i socjalnych znajdujących się na obszarze objętym rewitalizacją (miejscowość Kłęczkowo), gdzie osoby te w większości są podopiecznymi GOPS w Stolnie i to do nich należy również kierować działania społeczne w ramach realizowanych projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego. Także poprawa infrastruktury wodno – kanalizacyjnej na obszarze objętym rewitalizacją ma na celu poprawę jakości życia mieszkańców tych obszarów, a tym samym ich pobudzenie do aktywizacji społecznej i społeczno – zawodowej zabezpieczając im podstawowe potrzeby bytowe. Mając powyższe na względzie realizacja projektów infrastrukturalnych takich jak: modernizacja wraz z remontem (części wspólnych) wielorodzinnego budynku mieszkalnego w Kłęczkowie (wraz z remontem pomieszczeń niemieszkalnych na potrzeby utworzenia świetlicy wiejskiej służącej na stworzenie Centrum Aktywności Lokalnej), przebudowa boiska sportowego wraz z utworzeniem zaplecza rekreacyjnego z przeznaczeniem na Plenerowe Centrum Aktywności Lokalnej w Małym Czystym, a także budowa Centrum Aktywności Lokalnej w Małym Czystym (budowa budynku, zagospodarowanie terenu wokół centrum w tym mała architektura oraz wyposażenie), budowa sieci kanalizacyjnej i wymiana sieci wodociągowej w sołectwie Małe Czyste (w tym podłączenie m.in. świetlicy wiejskiej i centrum rekreacji przeznaczonego na Plenerowe Centrum Aktywności Lokalnej do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej), jest niezbędnym działaniem uzupełniającym przyczyniającym się do likwidacji istotnych problemów społecznych na obszarach objętych rewitalizacją. Bez tych zadań infrastrukturalnych nie byłaby możliwa realizacja projektów społecznych.

W obecnej chwili prowadzenie działań z zakresu rewitalizacji społecznej w tych miejscowościach jest utrudnione. Dlatego pierwszym krokiem jaki należy podjąć w ramach rewitalizacji jest realizacja przedsięwzięć infrastrukturalnych, a w kolejnym kroku na bazie powstałej infrastruktury prowadzone będą zaplanowane przedsięwzięcia społeczne.

Realizacja poszczególnych projektów rewitalizacyjnych spowoduje wyeliminowanie lub złagodzenie konkretnych problemów, których występowanie zostało zdiagnozowane na terenie objętym rewitalizacją, ale także przyczyni się do wzmocnienia występujących potencjałów.

Projekty realizowane są w szerszym zakresie, ponieważ uzasadnione ekonomicznie jest prowadzenie wspólnych działań w tych zakresach w skali gminy. Należy podkreślić, że efekty tych działań będą wpływać korzystnie na rozwój obszaru rewitalizacji i przyczynią się do łagodzenia występujących na nim problemów. Dlatego też wskazano jako działania uzupełniające do przedsięwzięć podstawowych, uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które są odpowiedzią na problem niskiej jakości kształcenia, bezrobocia, starzenia się społeczeństwa oraz uzależnienia od korzystania ze świadczeń pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji.

Komplementarność międzykresowa

W latach 2007-2013 na obszarze rewitalizacji realizowano szereg projektów, które świadczą o tym, że działania podjęte w ramach rewitalizacji stanowią kontynuację dotychczasowych kierunków działań. W perspektywie 2007-2013 na wyznaczonym obecnie obszarze rewitalizacji poprawiono stan infrastruktury technicznej oraz realizowano projekty skierowane na podnoszenie jakości edukacji i aktywizację społeczno-zawodową mieszkańców. W latach 2007-2013 m.in. na obszarze rewitalizacji zrealizowano następujące projekty:

- WYKORZYSTAĆ SZANSE, wnioskodawca Gmina Stolno, realizator Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stolnie; POKL, poddziałanie: 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej, wartość projektu: 722 188.29 zł, dofinansowanie z Unii Europejskiej: 613 860,05 zł,
- Aktywna integracja społeczna mieszkańców i mieszkank Gminy Stolno, wnioskodawca i realizator Gmina Stolno, POKL, działanie: 7.3. Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji, wartość projektu: 49 999.00 zł, dofinansowanie z Unii Europejskiej: 42 499.15 zł;
- Kurs florystyczny z elementami dekoracji wnętrz dla mieszkańców Gmin Stolno i Chelmno, wnioskodawca, realizator i lider projektu Gmina Stolno, POKL, działanie: 6.3. Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich, wartość projektu: 49 990.00 zł, dofinansowanie z Unii Europejskiej: 42 491.50 zł;
- Lokalne tradycje kulinarne w aktywizacji zawodowej mieszkańców Gminy Stolno, wnioskodawca i realizator Gmina Stolno, POKL, działanie: 6.3. Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich, wartość projektu: 49 970.00 zł, dofinansowanie z Unii Europejskiej: 42 474.50 zł;
- Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechniania edukacji przedszkolnej w Gminie Stolno, wnioskodawca i realizator Gmina Stolno, POKL, działanie: 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty, poddziałanie: 9.1.1 Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechniania edukacji przedszkolnej, wartość projektu: 173 823.10 zł, dofinansowanie z Unii Europejskiej: 147 749.64 zł

- Przebudowa drogi Stolno-Male Czyste na odcinku 1,9 km, wnioskodawca i realizator Gmina Stolno, RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013, działanie: 1.1. Infrastruktura drogowa, wartość projektu: 929 789.70 zł, dofinansowanie z Unii Europejskiej: 464 894.85 zł

W obecnej perspektywie w ramach projektu „Aktywizacja społeczna, zawodowa i edukacyjna osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w Gminie Stolno”, realizowanego przez Gminę Stolno poprzez GOPS w Stolnie w partnerstwie z PUP i organizacją pozarządową, w ramach RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (poddziałanie: 9.2.1. Aktywne włączenie społeczne) realizowane są działania skierowane do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, polegające na zmniejszeniu izolacji i marginalizacji tych grup poprzez integrację społeczną oraz wyposażenie ich w umiejętności i kwalifikacje zawodowe. Wartość projektu: 369 050.00 zł, dofinansowanie z Unii Europejskiej: 312 450.00 zł. Projekt ten wykazano w tabeli nr 31 pn. uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

W obecnej perspektywie 2014-2020 w ramach rewitalizacji planuje się realizację przedsięwzięć wykazujących komplementarność z projektami zrealizowanymi w latach 2007-2013 tzn. nastawionych na kompleksowy rozwój tego obszaru, zwłaszcza w sferze społecznej, w zakresie wsparcia osób starszych, bezrobotnych czy korzystających z pomocy społecznej lub z innych przyczyn zagrożonych wykluczeniem.

Komplementarność przestrzenna

Projekty rewitalizacyjne będą realizowane na obszarze rewitalizacji, natomiast zasięg ich oddziaływania będzie dużo większy niż wyznaczony obszar rewitalizacji w miejscowościach Kłęczkowo i Male Czyste, gdyż z efektów rewitalizacji przestrzennej (np. ze zmodernizowanej infrastruktury) będą korzystać nie tylko mieszkańcy obu miejscowości, ale również mieszkańcy innych miejscowości, przedsiębiorcy i turyści, a z efektów projektu dotyczącego zwiększenia poziomu nauczania w szkołach gminnych – uczniowie zarówno z obszarów rewitalizacji, jak i innych obszarów znajdujących się w rejonach **Szkół Podstawowych**. Dzięki tak dużemu promieniowaniu zaplanowanych projektów, zapewnione zostanie, że program rewitalizacji będzie efektywnie oddziaływał na całą gminę. Dodatkowo w ramach działań rewitalizacyjnych zaplanowano przedsięwzięcia, które realizowane będą na większym terenie niż teren wyznaczony do rewitalizacji – projekty te będą mieć pozytywny wpływ na obszar i mieszkańców gminy, przyczynią się do zwiększenia integracji i aktywizacji społeczności lokalnej.

Prowadzone działania nie spowodują przenoszenia problemów z obszarów rewitalizacji na inne obszary. Nie będą również prowadzić do niepożądanych efektów społecznych, takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.

Komplementarność problemowa

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Stolno spełnia wymogi komplementarności problemowej i jest dokumentem merytorycznie spójnym, harmonijnie włączonym w system zarządzania Gminy Stolno. Zaplanowane projekty rewitalizacyjne dopełniają się tematycznie, a program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji w niezbędnych aspektach (tj. społecznym i przestrzennie-funkcyjnym). Tym samym prowadzona rewitalizacja ma charakter kompleksowy, a nie fragmentaryczny, a realizowane projekty doprowadzą wskazany obszar do pożądanego stanu, o którym mowa w rozdziale 7. *Cele rewitalizacji i kierunki działań*. **LPR** Gminy Stolno zawiera:

- opis powiązań niniejszego programu z dokumentami strategicznymi gminy zawiera w zwartej formie rozdział 1. *Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi*;

- wizję stanu obszaru po zrealizowaniu programu rewitalizacji, która została przedstawiona w rozdziale 6;
- cele rewitalizacji oraz kierunki działań, mające na celu eliminację lub ograniczenie zdiagnozowanych negatywnych zjawisk, które przedstawiono w rozdziale 7;
- listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wraz z ich opisami zawierającymi w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia: nazwę i wskazanie podmiotów je realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny (rozdział 8).
- mechanizmy zapewnienia komplementarności – zarówno pomiędzy rodzajami przedsięwzięć rewitalizacyjnych, różnymi rodzajami podmiotów je realizujących jak i pomiędzy różnymi źródłami ich finansowania (rozdział 9).

W poniższej tabeli zostały wskazane powiązania pomiędzy problemami/potencjalami, sposobami ich rozwiązania/wzmocnienia, projektami infrastrukturalnymi i społecznymi planowanymi efektami działań rewitalizacyjnych.

W poniższej tabeli została wskazana komplementarność problemowa projektów na obszarach rewitalizacji Kłęczkowo i Małe Czyste.

Tabela 33. Komplementarność projektów na obszarach rewitalizacji

Obszar rewitalizacji	Problemy	Kierunki działań	Przedsięwzięcia	Projekty	Cel	Efekty
Kłęczkowo	Problemy na podstawie, których wyznaczono miejscowość jako obszar zdegradowany: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Starzejące się społeczeństwo, ▪ Wysoki poziom bezrobocia, w tym długotrwałego ▪ Uzależnienie od korzystania ze świadczeń pomocy społecznej ▪ Występowanie przestrzeni zdegradowanej ▪ Brak infrastruktury społecznej ▪ Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych 	1. Aktywizacja społeczna, edukacyjna i zawodowa społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym 2. Utworzenie infrastruktury aktywizacji społecznej i zawodowej oraz poprawa stanu i rozwój infrastruktury technicznej	1.1. Aktywne włączenie poprzez aktywizację społeczno-zawodową, animację i integrację lokalnej społeczności, m.in. w Centrach Aktywności Lokalnej w Kłęczkowie i Małym Czystem 2.1. Modernizacja i doposażenie infrastruktury przeznaczonej na cele aktywizacji społecznej	Animator Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno – edycje I - III	Poprawa jakości życia poprzez podniesienie kompetencji, wiedzy i umiejętności funkcjonowania w lokalnej społeczności oraz poziomu edukacji wraz z rozwojem infrastruktury służącej mieszkańcom	Realizacja celu rewitalizacji potwierdzona osiągnięciem planowanych wskaźników społecznych
				Centra Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno – edycje I - III Aktywizacja społeczno – zawodowa mieszkańców Gminy Stolno zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym Warsztaty międzypokoleniowe dla mieszkańców Kłęczkowa		
	Problemy na podstawie, których wyznaczono miejscowość jako obszar zdegradowany: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Starzejące się społeczeństwo ▪ Niski poziom edukacji 	1. Aktywizacja społeczna, edukacyjna i zawodowa społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	1.1. Aktywne włączenie poprzez aktywizację społeczno-zawodową, animację i integrację lokalnej społeczności, m.in. w Centrach Aktywności Lokalnej w	Animator Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno – edycje I - III Centra Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno – edycje I - III		

Obszar rewitalizacji	Problemy	Kierunki działań	Przedsięwzięcia	Projekty	Cel	Efekty
Małe Czyste	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Występowanie przestrzeni zdegradowanej ▪ Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną i techniczną ▪ Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych 		Klęskowie i Małem Czystem	Plenerowe Centrum Aktywności Lokalnej w Małem Czystem	Poprawa jakości życia poprzez podniesienie kompetencji, wiedzy i umiejętności funkcjonowania w lokalnej społeczności oraz poziomu edukacji wraz z rozwojem infrastruktury służącej mieszkańcom.	Realizacja celu rewitalizacji potwierdzona osiągnięciem planowanych wskaźników społecznych
			1.2. Poprawa jakości kształcenia	Warsztaty aktywizujące dla seniorów z sołectwa Małe Czyste		
				Zajęcia aktywizacyjno – edukacyjne dla dzieci i młodzieży		
		2. Utworzenie infrastruktury aktywizacji społecznej i zawodowej oraz poprawa stanu i rozwój infrastruktury technicznej	2.1. Modernizacja i doposażenie infrastruktury przeznaczonej na cele aktywizacji społecznej	Centrum Aktywności Lokalnej w Małem Czystem – budowa budynku, zagospodarowanie terenu wokół centrum w tym mała architektura oraz wyposażenie		
			2.2. Modernizacja i rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnych	Przebudowa boiska sportowego wraz z utworzeniem zaplecza rekreacyjnego z przeznaczeniem na Plenerowe Centrum Aktywności Lokalnej w Małem Czystem		
				Budowa sieci kanalizacyjnej i wymiana sieci wodociągowej w sołectwie Małe Czyste oraz budowa przydomowych oczyszczalni ścieków		

Źródło: Opracowanie własne.

Podczas podejmowania strategicznych decyzji przez samorząd lokalny na innych polach, pod uwagę brane będą zaplanowane działania rewitalizacyjne, aby zapewnić lepszą koordynację tematyczną i organizacyjną działań administracji. Należy wskazać, że program rewitalizacji wykazuje zgodność z dokumentami strategicznymi m. in. na poziomie lokalnym, tak więc już na poziomie programowania rewitalizacji została zapewniona komplementarność problemowa.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Przedstawiony w rozdziale 12. *System zarządzania realizacją programu rewitalizacji* został zaprojektowany w taki sposób aby zapewnić efektywne współdziałanie różnych instytucji na jego rzecz (samorządu gminnego i jego jednostek organizacyjnych oraz pomocniczych, organizacji pozarządowych, sektora przedsiębiorców i mieszkańców, różnych grup interesariuszy) oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. System zarządzania programem rewitalizacji został osadzony w systemie działania i zarządzania Gminy Stolno, w związku z czym zapewniona jest komplementarność proceduralna i instytucjonalna.

Komplementarność źródeł finansowania

Projekty rewitalizacyjne zawarte w niniejszym programie będą finansowane w oparciu o uzupełniające się środki z Europejskiego Funduszu Społecznego (projekty dot. aktywizacji społecznej oraz wspierania aktywizacji zawodowej nr 1 - 11, ukierunkowane na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych, występujących na podobszarach wskazanych do rewitalizacji (Małe Czyste, Kłęczkowo) oraz środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (projekty 13 i 14). Pozostałe projekty przedstawione w programie rewitalizacji będą finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (np. projekt nr 12), a także z budżetu gminnego (projekt nr 15). Ponadto projekty rewitalizacyjne będą komplementarne z działaniami społecznymi i kulturalnymi realizowanymi przez Gminę Stolno oraz docelowo przez innych interesariuszy, np. NGO czy Koła Gospodyń Wiejskich, co pozytywnie wpłynie na zasięg i moc oddziaływania przedsięwzięć planowanych w ramach rewitalizacji. Na etapie tworzenia programu rewitalizacji nie zgłoszono projektów finansowanych ze środków prywatnych, dlatego w programie brak prywatnych źródeł finansowania i łączenia ich ze środkami publicznymi. Jednak ze względu na długi okres realizacji programu (do 2023 r.) nie wyklucza się nawiązania takiej współpracy w przyszłości i realizacji projektów finansowanych ze środków publicznych i prywatnych.

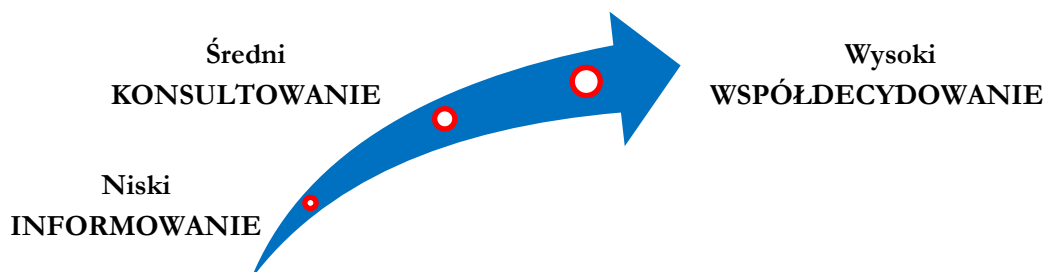
Ujęcie zadań zawartych w projekcie programu rewitalizacji w Wieloletniej Prognozie Finansowej oraz dobra kondycja finansowa daje, nawet przy braku zewnętrznych funduszy, możliwość ich samodzielnej realizację przez Gminę Stolno.

Rozdział 10. Mechanizmy włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji

Partycypacja społeczna (uczestnictwo) jest nieodłącznym elementem procesu rewitalizacji i stanowi fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). To sposób na aktywne branie udziału w wydarzeniach, które nas dotyczą, możliwość zabierania głosu, uczestniczenia ludzi w działaniach i decyzjach.

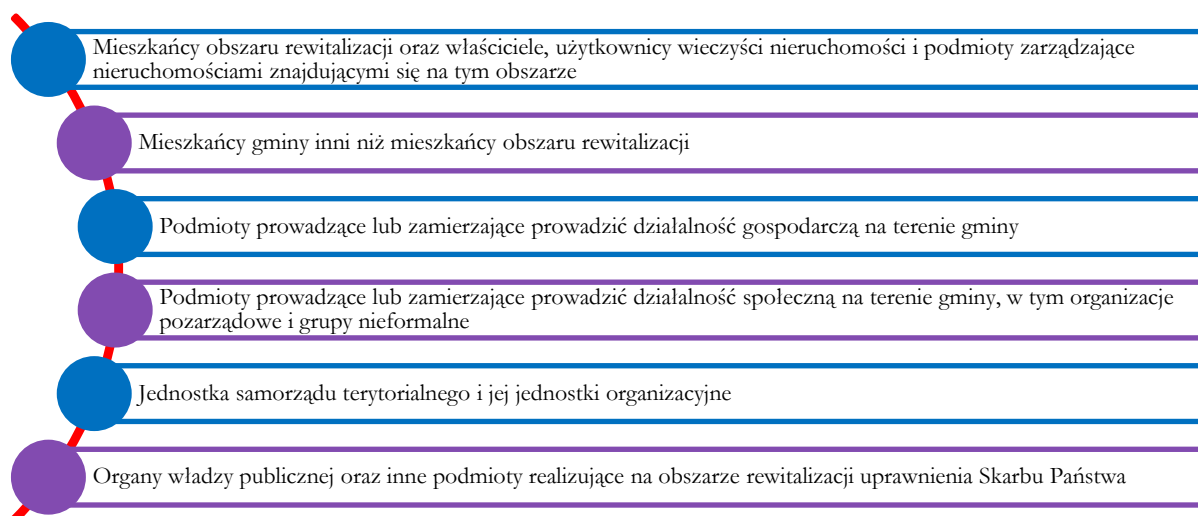
Schemat 10. Stopień zaangażowania interesariuszy

Źródło: Opracowanie własne

Celem rewitalizacji jest wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, poprzez prowadzone w sposób kompleksowy, zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, które są skoncentrowane terytorialnie i **prowadzone przez interesariuszy** rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji.

Schemat 11. Interesariusze rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Aktywne uczestnictwo interesariuszy w procesie rewitalizacji zapewniają **konsultacje społeczne**.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Stolno został wypracowywany przez samorząd gminny i poddany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów: społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcyjnych, technicznych i środowiskowych. Prace nad przygotowaniem programu opierały się na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym szczególnie ze społecznością zamieszkującą obszar rewitalizacji, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi oraz innymi użytkownikami obszaru.

Konsultacje społeczne jako nieodłączny element procesu wyznaczenia obszaru rewitalizacji oraz przygotowania programu rewitalizacji, były prowadzone zgodnie z zasadami Kanonu Konsultacji Społecznych:

- **dobrej wiary** – konsultacje przebiegały w duchu dialogu obywatelskiego, wzajemnego szacunku i poszanowania odmiennych racji,
- **powszechności** – wszyscy interesariusze rewitalizacji zainteresowani tematyką rewitalizacji mogli wziąć udział w konsultacjach, np. poprzez uczestnictwo w spotkaniach i wyrażać swoje poglądy,
- **przejrzystości** – informacje o celach prowadzonych konsultacji, ich przebiegu, formach w jakich będą prowadzone były powszechnie dostępne, np. poprzez stronę internetową,
- **responsywności** – pytania, uwagi i wnioski zgłaszane podczas konsultacji nie były pozostawiane bez odpowiedzi; najczęściej pytań padało podczas spotkań z mieszkańcami,
- **koordynacji** – za przeprowadzenie konsultacji odpowiedzialny był Urząd Gminy Stolno, wyznaczeni pracownicy koordynowali ich przebieg,
- **przewidywalności** - konsultacje prowadzono już na etapie diagnozowania, a następnie na etapie programowania, sposób ich prowadzenia był jasno określony,
- **poszanowania interesu ogólnego** – ostateczny kształt dokumentu został wypracowany w toku konsultacji, podczas których zgłaszano różne uwagi i stanowiska; niniejszy program reprezentuje interes publiczny i dobro ogólne.

Konsultacje społeczne na etapie programowania

Konsultacje społeczne projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji trwały **od ... do ... kwietnia 2018 r.** W tym czasie zbierane były uwagi (ustne, pisemne i elektroniczne) do projektu programu rewitalizacji.

Tabela 34. Formy konsultacji społecznych na etapie programowania

Formy konsultacji społecznych	Opis przebiegu konsultacji
<p>Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej</p> 	<p>W terminie od ... do ... kwietnia 2018 r. trwały konsultacje społeczne, podczas których interesariusze mieli możliwość wnoszenia uwag do projektu programu rewitalizacji za pomocą formularza konsultacji społecznych (wzór formularza przedstawia załącznik nr 1).</p> <p>Formularz uwag był dostępny na stronie internetowej Gminy oraz w siedzibie Urzędu Gminy. Wypełniony formularz konsultacji można było przekazać e-mailem, przesłać pocztą tradycyjną na adres Urzędu Gminy lub dostarczyć osobiście do Urzędu.</p> <p>W trakcie trwania konsultacji społecznych nie wpłynęły żadne uwagi w postaci papierowej lub elektronicznej.</p>
<p>Uwagi ustne</p> 	<p>Inną formą prowadzonych konsultacji było zbieranie uwag ustnych. Wszyscy zainteresowani mieli możliwość osobistego lub telefonicznego kontaktu z wyznaczonym pracownikiem Urzędu Gminy, który miał obowiązek odpowiadania na uwagi i pytania w zakresie treści konsultowanych dokumentów.</p> <p>W trakcie trwania konsultacji społecznych nie wpłynęły żadne uwagi ustne.</p>

Źródło: Opracowanie własne

Partycypacja społeczna na etapie wdrażania i monitorowania

Po podjęciu uchwały przez Radę Gminy w sprawie uchwalenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Stolno i pozytywnej ocenie Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2016-2020, rozpocznie się etap wdrażania programu i monitorowanie postępów. Etap ten potrwa do roku 2023 lub wcześniejszego zrealizowania programu i osiągnięcia celów rewitalizacji

Na tym etapie, koordynator procesu rewitalizacji – wyznaczony pracownik Urzędu Gminy będzie zajmował się zintegrowaniem wszystkich działań o charakterze rewitalizacyjnym zachodzących na obszarze gminy.

Aby zapewnić i utrzymać zainteresowanie społeczeństwa rewitalizacją oraz zapewnić wszystkim interesariuszom wiedzę i możliwość uczestniczenia w procesie rewitalizacji, przez cały okres wdrażania prowadzone będą działania związane z informowaniem o realizacji przedsięwzięć zaplanowanych w programie, stanie wdrażania i realizacji programu. W celu zapewnienia każdemu zainteresowanemu dostępu do tych informacji i możliwości zgłaszania uwag, stosowane będą następujące formy konsultowania/informowania:

- Strona internetowa,
- Biuletyn Informacji Publicznej,
- Prasa lokalna,
- Zebrania sołeckie.

Rozdział 11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z harmonogramem

Niezwłocznie po uchwaleniu **Lokalnego** Programu Rewitalizacji Gminy Stolno, Rada Gminy wprowadzi przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte w tym programie, służące realizacji zadań własnych Gminy, do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy, o którym mowa w art. 226 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²³. Jeżeli dane dotyczące tych przedsięwzięć nie są wystarczające do wpisania ich do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy, Rada Gminy wprowadzi przedsięwzięcia do tego załącznika niezwłocznie po ustaleniu niezbędnych danych.

Tabela 35. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa) ²⁴	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ²⁵	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne			
									EFS	EFRR	Inne				
1,2	01.01.2020 – 31.07.2020	1. Animator Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno – I edycja	S	1.1. Aktywne włączenie poprzez aktywizację społeczno-zawodową, animację i integrację lokalnej społeczności, m.in. w Centrach Aktywności Lokalnej w Kłęczkowie i Małym Czystem	Gmina Stolno	58 800,00	85	49 980,00	49 980,00	-	8 820,00 (środki własne)	-	11.1	-	-
1,2	01.08.2020 – 31.12.2020	2. Animator Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno – II edycja	S	1.1. Aktywne włączenie poprzez aktywizację społeczno-zawodową, animację i integrację lokalnej społeczności, m.in. w Centrach Aktywności	Gmina Stolno	50 400,00	85	42 840,00	42 840,00	-	7 560,00 (środki własne)	-	11.1	-	-

²³ Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.

²⁴ 1 – Kłęczkowo, 2 – Małe Czyste.

²⁵ S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T - techniczny

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa) ²⁴	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ²⁵	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Podziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne			
									EFIS	EFRR	Inne				
				Lokalnej w Kłęczkowie i Małym Czystem											
1,2	01.03.2021 – 31.10.2021	3. Animator Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno – III edycja	S	1.1. Aktywne włączenie poprzez aktywizację społeczno-zawodową, animację i integrację lokalnej społeczności, m.in. w Centrach Aktywności Lokalnej w Kłęczkowie i Małym Czystem	Gmina Stolno	23 040,00	85	19 584,00	19 584,00	-	3 456,00 (środki własne)	-	11.1	-	-
1,2	01.03.2020 – 31.07.2020	4. Centra Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno – I edycja	S	1.1. Aktywne włączenie poprzez aktywizację społeczno-zawodową, animację i integrację lokalnej społeczności, m.in. w Centrach Aktywności Lokalnej w Kłęczkowie i Małym Czystem 1.2. Poprawa jakości kształcenia	Gmina Stolno	58 740,00	85	49 929,00	49 929,00	-	8 811,00 (środki własne)	-	11.1	-	-

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa) ²⁴	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ²⁵	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Podziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne			
									EFIS	EFRR	Inne				
1,2	01.08.2020 – 31.12.2020	5. Centra Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno – II edycja	S	1.1. Aktywne włączenie poprzez aktywizację społeczno-zawodową, animację i integrację lokalnej społeczności, m.in. w Centrach Aktywności Lokalnej w Kłęczkowie i Małym Czystym 1.2. Poprawa jakości kształcenia	Gmina Stolno	58 740,00	85	49 929,00	49 929,00	-	8 811,00 (środki własne)	-	11.1	-	-
1,2	01.03.2021 – 31.10.2021	6. Centra Aktywności Lokalnej w Gminie Stolno – III edycja	S	1.1. Aktywne włączenie poprzez aktywizację społeczno-zawodową, animację i integrację lokalnej społeczności, m.in. w Centrach Aktywności Lokalnej w Kłęczkowie i Małym Czystym 1.2. Poprawa jakości kształcenia	Gmina Stolno	31 680,00	85	26 928,00	26 928,00	-	4 752,00 (środki własne)	-	11.1	-	-
1	01.01.2022 – 31.07.2022	7. Aktywizacja społeczno – zawodowa mieszkańców Gminy Stolno	S	1.1. Aktywne włączenie poprzez aktywizację społeczno-zawodową, animację	GOPS w Stolnie	87 096,00	85	74 031,60	74 031,60	-	13 064,40 (środki własne)	-	11.1	-	-

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa) ²⁴	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ²⁵	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne			
									EFIS	EFRR	Inne				
		zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym		i integrację lokalnej społeczności, m.in. w Centrach Aktywności Lokalnej w Klęczkowie i Małym Czystem											
1	01.01.2023 – 31.05.2023	8. Warsztaty międzypokoleniowe dla mieszkańców Klęczkowa	S	1.1. Aktywne włączenie poprzez aktywizację społeczno-zawodową, animacje i integrację lokalnej społeczności, m.in. w Centrach Aktywności Lokalnej w Klęczkowie i Małym Czystem	Gmina Stolno	8 100,00	85	6 885,00	6 885,00	-	1 215,00 (środki własne)	-	11.1	-	-
2	01.06.2022 – 30.09.2022	9. Plenerowe Centrum Aktywności Lokalnej w Małym Czystem	S	1.1. Aktywne włączenie poprzez aktywizację społeczno-zawodową, animacje i integrację lokalnej społeczności, m.in. w Centrach Aktywności Lokalnej w Klęczkowie i Małym Czystem 1.2. Poprawa jakości kształcenia	Gmina Stolno	25 440,00	85	21 624,00	21 624,00	-	3 816,00 (środki własne)	-	11.1	-	-

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa) ²⁴	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ²⁵	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne			
									EFIS	EFRR	Inne				
2	01.08.2019 – 31.12.2021	10. Warsztaty aktywizujące dla seniorów z sołectwa Małe Czyste	S	1.1. Aktywne włączenie poprzez aktywizację społeczno-zawodową, animację i integrację lokalnej społeczności, m.in. w Centrach Aktywności Lokalnej w Kłęczkowie i Małym Czystem	Gmina Stolno	18 000,00	85	15 300,00	15 300,00	-	2 700,00 (środki własne)	-	11.1	-	-
2	01.01.2019 – 30.06.2019	11. Zajęcia aktywizacyjno – edukacyjne dla dzieci i młodzieży	S	1.2. Poprawa jakości kształcenia	Szkoła Podstawowa w Stolnie	14 400,00	85	12 240,00	12 240,00	-	2 160,00 (środki własne)	-	11.1	-	-
2	III kw. 2017 – II kw. 2018	12. Budowa sieci kanalizacyjnej i wymiana sieci wodociągowej w sołectwie Małe Czyste oraz budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	PF/T	2.2. Modernizacja i rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnych	Gmina Stolno	2 616 701,52	21,4	560 027,00	0,00	0,00	PROW ²⁶ 560 027,00 Gmina Stolno ²⁷ : 2 056 674,52	-	-	-	-

²⁶ Środki pochodzące z PROW 2014-2020 dla operacji typu „Gospodarka wodno – ściekowa” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszeniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii”

²⁷ Środki pochodzące z budżetu Gminy Stolno, w tym środki w formie pożyczki z WFOŚiGW.

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa) ²⁴	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ²⁵	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Podziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne			
									EFIS	EFRR	Inne				
2	I – IV kw. 2019	13. Przebudowa boiska sportowego wraz z utworzeniem zaplecza rekreacyjnego z przeznaczeniem na Plenerowe Centrum Aktywności Lokalnej w Małym Czystem	PF	2.1. Modernizacja i doposażenie infrastruktury przeznaczonej na cele aktywizacji społecznej	Gmina Stolno	830 045,58	85	705 538,74	0,00	705 538,74	124 506,84 (środki własne)	-	7.1	-	1-6, 9-11
1	I – IV kw. 2019	14. Modernizacja wraz z remontem wielorodzinnego budynku mieszkalnego w Klęczkowie	PF	2.1. Modernizacja i doposażenie infrastruktury przeznaczonej na cele aktywizacji społecznej	Gmina Stolno	587 602,00	do 85 ²⁸	271.637,66	0,00	271.637,66	Gmina Stolno 315.964,34 (środki własne)	-	7.1	-	1-8
2	I – III kw. 2017	15. Centrum Aktywności Lokalnej w Małym Czystem – budowa budynku, zagospodarowanie terenu wokół centrum w tym mała architektura oraz wyposażenie	PF/T	2.1. Modernizacja i doposażenie infrastruktury przeznaczonej na cele aktywizacji społecznej	Gmina Stolno	839 887,25	-	-	-	-	839 887,25 (środki własne)	-	-	-	-

Źródło: Opracowanie na podstawie zgłoszonych fiszek projektowych

²⁸ W ramach realizacji projektu 'Modernizacja wraz z remontem wielorodzinnego budynku mieszkalnego w Klęczkowie' Gmina nie będzie się ubiegać o maksymalny poziom dofinansowania

Tabela 36. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne – szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa) ²⁹	Lp.	Typ przedsięwzięcia ³⁰	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	Źródło finansowania			
					Środki publiczne (zł)			Środki prywatne (zł)
					EPS	EFRR	Inne	
1,2	1.	S	Nowa jakość edukacji w szkołach podstawowych Gmin Chełmno i Stolno	573 541,15	544.541,15 ³¹	-	Gmina Stolno 15 000,00 Gmina Chełmno 14 000,00 ³²	-
2	2.	S	Aktywizacja społeczna, zawodowa i edukacyjna osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w Gminie Stolno	369 050,00	312 450,00 ³³	-	Gmina Stolno ³⁴ 22 800; PUP Chełmno 33 800,00	-
1	3.	S	Zajęcia edukacyjne dotyczące zdrowego odżywiania	500,00	-	-	500,00 (środki własne)	-
2	4.	S	„Stop uzależnieniom. Stop przemocy”	1 000,00	-	-	1 000,00	-

²⁹ 1 – Kłęczkowo, 2 – Male Czyste

³⁰ S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T - techniczny

³¹ Środki pochodzące z RPO Woj. Kuj.Pom. na lata 2014-2020: Oś Priorytetowa 10 Innowacyjna edukacja Działanie 10.2. Kształcenie ogólne i zawodowe Poddziałanie 10.2.2 Kształcenie ogólne

³² Środki pochodzące z budżetu Gminy Stolno i budżetu Gminy Chełmno na podstawie wniosku złożonego w odpowiedzi na konkurs nr RPKP.10.02.02-IZ.00-04-026/16.

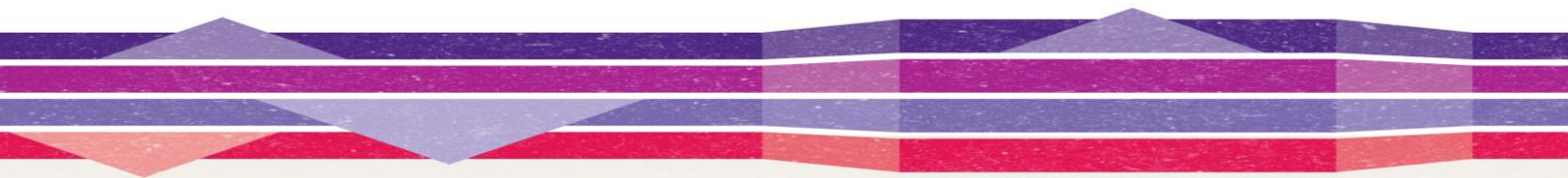
³³ Środki pochodzące z RPO Woj. Kuj.Pom. na lata 2014-2020: Oś Priorytetowa 9 Solidarne społeczeństwo Działanie 9.2 Włączenie społeczne Poddziałanie 9.2.1 Aktywne włączenie społeczne.

³⁴ Środki pochodzące z budżetu Gminy Stolno i budżetu PUP Chełmno na podstawie umowy partnerskiej i wniosku złożonego w odpowiedzi na konkurs nr RPKP.09.02.01-IZ.00-04-009/15na podstawie umowy podpisanej w związku z wnioskiem złożonym w odpowiedzi na konkurs nr RPKP.09.02.01-IZ.00-04-009/15.

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa) ²⁹	Lp.	Typ przedsięwzięcia ³⁰	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	Źródło finansowania			
					Środki publiczne (zł)			Środki prywatne (zł)
					EFS	EFRR	Inne	
							(środki własne)	
2	5.	S	Spotkanie z filmem	1 500,00	-	-	1 500,00 (środki własne)	-
2	6.	S	Zajęcia edukacyjne dla uczniów	2 000,00	-	-	2 000,00 (środki własne)	-

Źródło: Opracowanie na podstawie zgłoszonych fiszek projektowych

Rozdział 12. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji

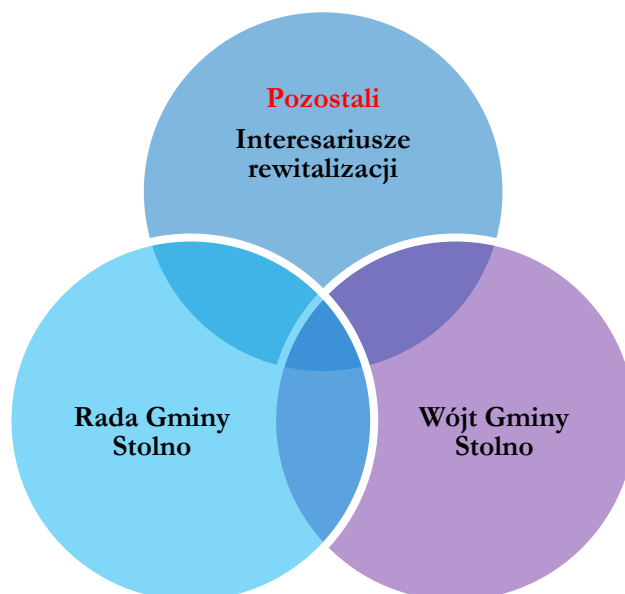
Złożoność procesu rewitalizacyjnego wymaga właściwego zarządzania w celu uzyskania zamierzonych efektów rewitalizacji oraz odpowiadających im kierunków działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk.

Jednym z kluczowych czynników sukcesu programu rewitalizacji jest sprawna koordynacja działań i sprawny przepływ informacji pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w jego realizację. Istotą procesu rewitalizacji jest prowadzenie przez interesariuszy skoordynowanych działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Charakterystyka interesariuszy i mechanizmy partycypacyjne zostały opisane w *rozdziale 10*.

Główne podmioty, na których spoczywa obowiązek sprawnego przygotowania, a następnie wdrożenia programu to:

- Wójt Gminy Stolno,
- Rada Gminy Stolno,
- Pozostali interesariusze rewitalizacji.

Schemat 12. Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 37. Najważniejsze zadania podmiotów uczestniczących w procesie przygotowania i wdrażania programu rewitalizacji

Podmiot	Zadania
Wójt Gminy Stolno	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nadzorowanie całego procesu rewitalizacji, ▪ Prowadzenie analiz służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, sporządzeniu lub zmianie programu, ocenie aktualności i stopnia jego realizacji, ▪ Prowadzenie konsultacji społecznych
Rada Gminy Stolno	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zatwierdzenie i uchwalenie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Stolno, ▪ Wprowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Stolno, służących realizacji zadań własnych gminy, do

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy, ▪ Uchwalanie zmian Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Stolno, ▪ Podjęcie uchwały o uchyleniu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Stolno w całości lub w części w przypadku stwierdzenia osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych.
Pozostali interesariusze rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aktywny udział w pracach związanych z wdrażaniem programu rewitalizacji i jego realizacją, m. in. poprzez udział w spotkaniach dotyczących rewitalizacji, opiniowanie sposobu wdrażania programu i realizacji poszczególnych zadań, ▪ Wskazywanie potrzeb rewitalizacyjnych danego obszaru.

Źródło: Opracowanie własne

Sposób koordynacji działań podmiotów uczestniczących w programie rewitalizacji

Rolę koordynatora realizacji programu rewitalizacji pełnić będzie wyznaczony przez Wójta pracownik Urzędu Gminy. Pracownik ten będzie odpowiedzialny za wsparcie wszystkich interesariuszy rewitalizacji w realizacji ich zadań. Wybór osoby z odpowiednim doświadczeniem zawodowym na stanowisko koordynatora procesu rewitalizacji zagwarantuje prawidłowe i sprawne zarządzanie programem rewitalizacji. Da to gwarancję, że podmiot koordynujący działania interesariuszy uczestniczących w realizacji programu rewitalizacji posiadać będzie odpowiednie do tego kompetencje. Zapewniony będzie szybki przepływ informacji oraz jasno określona ścieżka podejmowania decyzji, bezpośredni dostęp do informacji na temat innych działań rozwojowych realizowanych w Gminie (zapewnienie komplementarności przestrzennej), odpowiednie zaplecze instytucjonalne. Ścieżka podejmowania decyzji opierać się będzie o dyskusje i wypracowanie wspólnego stanowiska.

Tabela 38. Najważniejsze zadania podmiotu koordynującego działania w programie rewitalizacji

Podmiot	Zadania
Urząd Gminy Stolno – wyznaczony pracownik	<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca ze wszystkimi podmiotami zaangażowanymi w realizację programu, • Koordynowanie działań projektowych wymagających jednoczesnego zaangażowania jednostek i spółek gminy oraz strony społecznej, • Składanie wniosków i pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację projektów, • Ocena projektów zgłoszonych do realizacji na obszarze objętym rewitalizacją pod kątem osiągnięcia celów programu, • Przygotowywanie projektów aktualizacji programu, w tym w szczególności wykazu projektów, • Promocja programu, • Organizacja i wdrażanie systemu monitorowania programu, • Dokonywanie okresowych przeglądów realizacji zadań, • Sporządzanie raportów okresowych oraz raportu końcowego z realizacji programu, • Współpraca z innymi referatami Urzędu Gminy w zakresie realizacji programu.

Źródło: Opracowanie własne

Schemat 13. System wdrażania programu rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

System informacji i promocji

Partycypacja społeczności lokalnej (szczegółowo opisana w *rozdziale 10*) na każdym etapie powstawania i realizacji programu rewitalizacji odgrywa niezmiernie istotną rolę, dostarczając najbardziej rzetelnych informacji na temat problemów, potrzeb oraz potencjałów danego obszaru, które nie są możliwe do uzyskania na podstawie jedynie analizy danych statystycznych. Zaangażowanie na każdym etapie interesariuszy zainteresowanych udziałem w programie (m.in. organizacji pożytku publicznego, stowarzyszeń, przedsiębiorców, mieszkańców) umożliwi im aktywny udział w planowaniu i wdrażaniu zmian społecznych, gospodarczych i infrastrukturalnych zgodnie z ich potrzebami i interesami.

Wdrażanie i monitoring LPR odbywał się będzie z udziałem różnych grup interesariuszy, również poprzez ich aktywny udział w działaniach ujętych w programie, m.in. osób bezrobotnych, osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i ich otoczenia, seniorów oraz dzieci i młodzieży. W celu utrzymania zainteresowania społeczeństwa rewitalizacją na etapie wdrażania i monitoringu oraz zapewnienia wszystkim interesariuszom wiedzy i możliwości uczestniczenia w procesie rewitalizacji, prowadzone będą działania promocyjno-informacyjne, nierozdzielnie związane z mechanizmami włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji, w postaci publikacji:

- na stronie internetowej gminy www.stolno.com.pl w zakładce „Program Rewitalizacji Gminy Stolno” oraz w Biuletynie Informacji Publicznej www.bip.stolno.com.pl.
- na tablicach ogłoszeń,
- w prasie lokalnej, „Echo Stolna”
- w mediach społecznościowych (Facebook),
- w formie zaproszeń na spotkania,
- za pomocą okólników,
- na zebraniach wiejskich,

- na posiedzeniach organów JST.

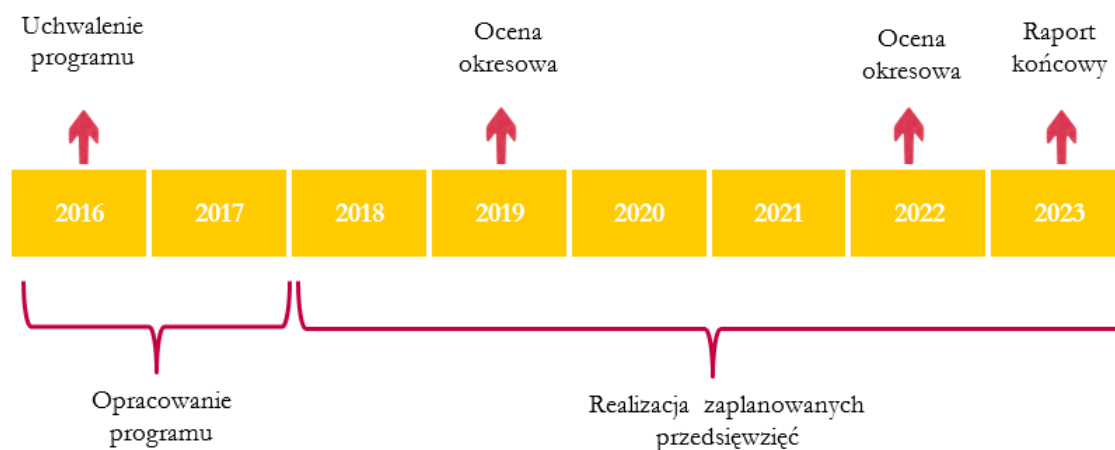
Dzięki tak zorganizowanej informacji i promocji, wykonywanej w większości bezpłatnie w ramach Urzędu Gminy, społeczność lokalna będzie miała możliwość dalszego aktywnego udziału w kształtowaniu procesu rewitalizacji, współdecydowania o kształcie zmian oraz kontroli społecznej nad procesem realizacji programu.

Wszelkie formy partycypacji społecznej, w połączeniu z formami informacji i promocji, mają na celu pobudzenie i aktywizację społeczności na rzecz rozwoju lokalnego z wykorzystaniem posiadanej wiedzy i doświadczenia wszystkich interesariuszy, tak aby wszelkie podejmowane działania prowadziły do urzeczywistnienia wizji obszaru po rewitalizacji.

Ramowy harmonogram realizacji programu

Ramowy harmonogram realizacji **Lokalnego** Programu Rewitalizacji Gminy Stolno obejmuje okres od 2016 r. kiedy zostały rozpoczęte prace nad programem do końca 2023 r., czyli do planowanego zakończenia realizacji projektów wynikających z programu. Szczegółowe informacje na temat realizacji programu wynikają z rozdziału 11. *Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych.*

Schemat 14. Ramowy harmonogram realizacji programu

Źródło: Opracowanie własne

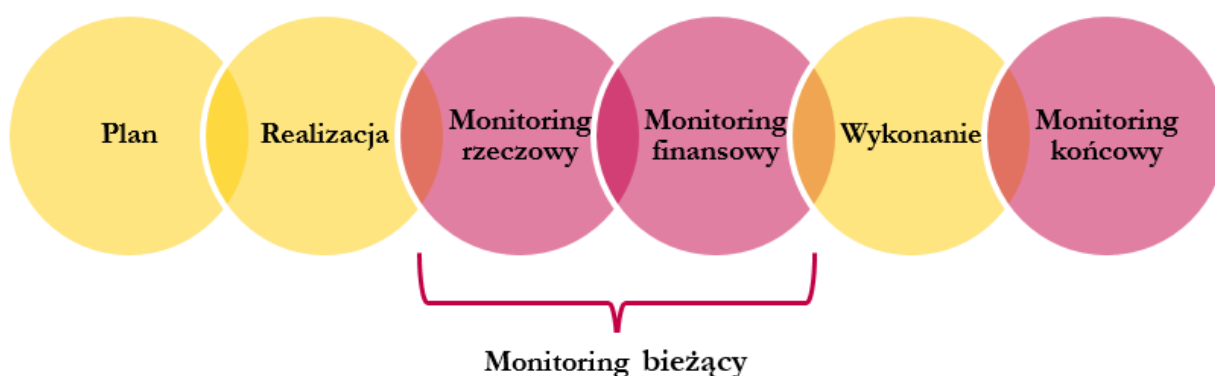
Rozdział 13. System monitoringu, oceny skuteczności działań i system wprowadzania zmian

System monitoringu i oceny skuteczności działań

Monitorowanie postępów realizacji programu rewitalizacji oparte będzie na stałym pozyskiwaniu i analizowaniu danych dotyczących realizacji poszczególnych projektów. Bieżąca i systematyczna analiza danych ilościowych i jakościowych osiąganych w trakcie realizacji projektu i porównanie ich z zaplanowanymi w programie, pozwoli na wykrycie rozbieżności oraz umożliwi odpowiednio wczesną korektę możliwych do przewidzenia komplikacji. Zastosowane będą trzy formy monitoringu: monitorowanie postępu prac, monitorowanie środków finansowych projektu i monitorowanie osiągania założonych celów rewitalizacji. Podmiotem odpowiedzialnym za prowadzenie monitoringu i ocenę skuteczności działań oraz wprowadzaniem modyfikacji w reakcji na zmiany będzie Koordynator procesu rewitalizacji.

Schemat 15. Formy monitoringu

Źródło: Opracowanie własne

Monitoring rzeczowy obejmuje proces realizacji i polegać będzie przede wszystkim na bieżącej kontroli zakresu merytorycznego prowadzonych działań oraz harmonogramu wdrażania projektu na podstawie pomiarów osiągania założonych rezultatów oraz wskaźników realizacji i ich analizy, a także weryfikacji przedmiotowej zgodności z założeniami LPR.

Monitoring finansowy obejmuje zarządzanie środkami przyznanymi na realizację programu i jest podstawą oceny sprawności ich wydatkowania. Polegać będzie na bieżącej kontroli finansowych aspektów inwestycji: przepływów gotówkowych i poziomu wykorzystania funduszy w poszczególnych kategoriach budżetowych, weryfikacji kwalifikowalności kosztów oraz gromadzeniu informacji o źródłach finansowania programu i stopniu wykorzystania dotacji. Istotnym elementem będzie również kontrola wykonania wzajemnych rozliczeń i zobowiązań z podwykonawcami, ewentualnymi partnerami, uczestnikami projektu i pracownikami oraz weryfikacja finansowej zgodności z założeniami programu.

Monitoring osiągnięcia celów rewitalizacji będzie polegał na monitorowaniu czy założone cele rewitalizacji są osiągane tzn. czy problemy będące podstawą wyznaczenia obszaru rewitalizacji ulegają zmniejszeniu lub rozwiązaniu. W tym celu zgodnie z „Zasadami programowania.” raz na 2 lata Gmina będzie przekazywała do IZ RPO sprawozdanie zawierające informacje o zmianie stanu kryzysowego, na podstawie którego wskazano obszar rewitalizacji (w tym informacje o wskaźnikach będących podstawą wyznaczenia obszaru zdegradowanego). Sprawozdanie będzie określać zarówno bazowe, jak i aktualne wartości wskaźników/kryteriów wyznaczających obszar rewitalizacji. Dane do przygotowywania sprawozdania będą pozyskiwane z odpowiednich referatów Urzędu Gminy i jednostek organizacyjnych Gminy, a także z Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie oraz Komendy Powiatowej Policji w Chełmnie

i Głównego Urzędu Statystycznego. Przygotowywane będą również dla IZ RPO sprawozdania kwartalne dotyczące osiąganych wskaźników produktu i rezultatu z SZOOP RPO WK-P w odniesieniu do realizowanych projektów. Dane do przygotowywania tych sprawozdań będą pozyskiwane z dokumentacji dotyczącej danego projektu. Podmiotem odpowiedzialnym za monitorowanie osiągnięcia celów będzie koordynator.

Zadaniem koordynatora będzie zdawanie Wójtowi Gminy corocznych raportów z realizacji programu rewitalizacji. Będą one składane na koniec pierwszego kwartału następującego po danym roku kalendarzowym, za który jest sporządzany raport. Taki raport będzie zawierał informacje o zadaniach zaplanowanych na dany rok, które udało się zrealizować, o trudnościach i problemach jakie wystąpiły podczas wdrażania programu wraz z propozycją ich uniknięcia w przyszłości, plan działań na kolejny rok, aktualne wartości wskaźników celu rewitalizacji oraz fakultatywnie propozycje zmian programu. Dane do przygotowywania raportu będą pozyskiwane z odpowiednich referatów Urzędu Gminy i jednostek organizacyjnych Gminy, a także z Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie oraz Komendy Powiatowej Policji w Chełmnie, danych z jednostek z terenu Gminy i Głównego Urzędu Statystycznego.

W sytuacji gdy z 2 kolejnych raportów będzie wynikało, że sytuacja na obszarze rewitalizacji nie ulega poprawie (nie poprawiają się wartości badanych wskaźników), podjęte zostaną odpowiednie działania celem wprowadzenia stosownych zmian w programie rewitalizacji. Propozycję zmian w programie rewitalizacji przygotuje Koordynator procesu rewitalizacji. Następnie zostaną przeprowadzone konsultacje społeczne zmian programu ze wszystkimi grupami interesariuszy. Zmieniony program w wersji po konsultacjach zostanie przedłożony Radzie Gminy Stolno celem uchwalenia.

Rozdział 14. Wykaz niezbędnych zmian, ocen i opinii

Opinia Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Stolno został przedłożony Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy celem uzgodnienia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska pismem z dnia ... r. nr ... uzgodnił odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla niniejszego dokumentu.

Opinia Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Stolno został przedłożony do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy celem uzgodnienia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu. Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem z dnia ... r. nr ... uzgodnił odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla niniejszego dokumentu.

Załączniki

Załącznik 1. Wzór formularza konsultacji

FORMULARZ KONSULTACJI SPOŁECZNYCH Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Stolno na lata 2017 - 2023

Gmina Stolno, dnia2018
r.

CZĘŚĆ I. DANE UCZESTNIKA KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Imię i nazwisko:

Nazwa organizacji*):

Adres korespondencyjny:

Telefon/ e-mail:

CZĘŚĆ II. UWAGI DO PROJEKTU DOKUMENTU BĘDĄCEGO PRZEDMIOTEM KONSULTACJI:

L P.	CZĘŚĆ DOKUMENTU, KTÓREGO DOTYCZY UWAGA (numer strony, rozdział, paragraf, ustęp, punkt)	TREŚĆ PROPONOWANEJ UWAGI	UZASADNIENIE

Wyrażam zgodę na gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie moich danych osobowych, zbieranych w celu przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących projektu programu współpracy zgodnie z Ustawą z dnia 29 sierpnia 1997r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 922).

Zostałem poinformowany o prawie do dostępu do danych, o prawie ich sprostowania, gdy zachodzi taka konieczność. Ponadto wiem, że przetwarzanie odbywa się na podstawie mojej zgody, która może być cofnięta w dowolnym momencie.

.....
(podpis)

*) wypełnić jeśli dotyczy

Spis tabel

Tabela 1. Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w latach 2012-2015.....	19
Tabela 2. Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym w miejscowościach gminy Stolno do 150 mieszkańców	25
Tabela 3. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych w miejscowościach gminy Stolno do 150 mieszkańców	25
Tabela 4. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w miejscowościach gminy Stolno do 150 mieszkańców	26
Tabela 5. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej w miejscowościach gminy Stolno do 150 mieszkańców	26
Tabela 6. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem w miejscowościach gminy Stolno od 151 do 350 mieszkańców.....	27
Tabela 7. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w miejscowościach gminy Stolno od 151 do 350 mieszkańców	27
Tabela 8. Skuteczność kształcenia dzieci na poziomie podstawowym w miejscowościach gminy Stolno od 151 do 350 mieszkańców	28
Tabela 9. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej w miejscowościach gminy Stolno od 151 do 350 mieszkańców.....	29
Tabela 10. Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem w miejscowościach gminy Stolno od 351 do 450 mieszkańców ..	29
Tabela 11. Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze w miejscowościach gminy Stolno od 351 do 450 mieszkańców	30
Tabela 12. Stosunek interwencji służb porządkowych (policji) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych w miejscowościach gminy Stolno od 351 do 450 mieszkańców	30
Tabela 13. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej w miejscowościach gminy Stolno od 351 do 450 mieszkańców.....	31
Tabela 14. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze w miejscowościach gminy Stolno powyżej 450 mieszkańców.....	31
Tabela 15. Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze w miejscowościach gminy Stolno powyżej 450 mieszkańców	32
Tabela 16. Stosunek interwencji służb porządkowych (policji) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych powyżej 450 mieszkańców	32
Tabela 17. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej w miejscowościach gminy Stolno powyżej 450 mieszkańców	33
Tabela 18. Miejscowość Kłęczkowo - negatywne zjawiska w innych sferach	34
Tabela 19. Miejscowość Małe Czyste – negatywne zjawiska w innych sferach.....	34
Tabela 20. Powierzchnia i ludność Gminy Stolno objęta rewitalizacją.....	37
Tabela 21. Kłęczkowo– rejon obsługi szkoły i wyniki sprawdzianu szóstoklasistów	47
Tabela 22. Wyniki egzaminu w Gimnazjum w Robakowie w latach 2013-2015.....	48
Tabela 23. Frekwencja wyborcza w Kłęczkowie	48
Tabela 24. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na obszarze miejscowości Kłęczkowo	52
Tabela 25. Małe Czyste – rejon obsługi szkoły i wyniki sprawdzianu szóstoklasistów	56
Tabela 26. Wyniki egzaminu w Gimnazjum w Stolnie w latach 2013-2015	57
Tabela 27. Frekwencja wyborcza w MałymCzystym	57

Tabela 28. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na obszarze miejscowości Małe Czyste.....	61
Tabela 29. Wskaźniki dla celu rewitalizacji.....	67
Tabela 30. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	69
Tabela 31. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	87
Tabela 32. Realizacja koncepcji projektów zintegrowanych w odniesieniu do głównych projektów rewitalizacyjnych	90
Tabela 33. Komplementarność projektów na obszarach rewitalizacji.....	98
Tabela 34. Formy konsultacji społecznych na etapie programowania.....	103
Tabela 35. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe	106
Tabela 36. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne – szacunkowe ramy finansowe.....	112
Tabela 37. Najważniejsze zadania podmiotów uczestniczących w procesie przygotowania i wdrażania programu rewitalizacji.....	115
Tabela 38. Najważniejsze zadania podmiotu koordynującego działania w programie rewitalizacji.....	116

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba ludności w Gminie Stolno (2005-2015).....	17
Wykres 2. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w 2015 r.	18
Wykres 3. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem.....	18
Wykres 4. Struktura wiekowa ludności w Kłęczkowie i gminie.....	46
Wykres 5. Struktura bezrobocia w Kłęczkowie na tle danych dla gminy	46
Wykres 6. Struktura korzystania z pomocy społecznej w Kłęczkowie i w gminie Stolno.....	47
Wykres 7. Dynamika zmiany liczby podmiotów gospodarczych w Kłęczkowie w latach 2009-2015 (%) wraz z liniami trendu.....	49
Wykres 8. Przedsiębiorczość na terenie wsi Kłęczkowie.....	49
Wykres 9. Gospodarka wodno-ściekowa w Kłęczkowie.....	51
Wykres 10. Struktura wiekowa ludności we wsi Małe Czyste i gminie.....	55
Wykres 11. Struktura bezrobocia w wsi Małe Czyste na tle danych dla gminy	55
Wykres 12. Struktura korzystania z pomocy społecznej we wsi Małe Czyste i w gminie Stolno.....	56
Wykres 13. Dynamika zmiany liczby podmiotów gospodarczych w Małym Czystym w latach 2009-2015 (%) wraz z liniami trendu.....	58
Wykres 14. Gospodarka wodno-ściekowa we wsi Małe Czyste i gminie	60

Spis schematów

Schemat 1. Proces rewitalizacji.....	6
Schemat 2. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze gminy Stolno	8
Schemat 3. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.....	11
Schemat 4. Cele rewitalizacyjne.....	39
Schemat 5. Cel 1 rewitalizacji dla podobszaru rewitalizacji – miejscowość Kłęczkowie	40
Schemat 6. Cel 1 rewitalizacji dla podobszaru rewitalizacji – miejscowość Małe Czyste	41
Schemat 7. Cel 2 rewitalizacji dla podobszaru rewitalizacji – miejscowość Małe Czyste	42
Schemat 8. Cel 2 rewitalizacji dla podobszarów rewitalizacji– miejscowość Kłęczkowie	43
Schemat 9. Cel rewitalizacji, kierunki działań i przedsięwzięcia.....	66
Schemat 10. Stopień zaangażowania interesariuszy	102

Schemat 11. Interesariusze rewitalizacji.....	102
Schemat 12. Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji.....	115
Schemat 13. System wdrażania programu rewitalizacji	117
Schemat 14. Ramowy harmonogram realizacji programu	118
Schemat 15. Formy monitoringu	120

Spis map

Mapa 1. Położenie Gminy Stolno na tle powiatu chełmińskiego.....	17
Mapa 2. Granice obszaru zdegradowanego w gminie Stolno.	35
Mapa 3. Granice obszaru rewitalizacji w gminie Stolno.....	38
Mapa 4. Klęczkowo na tle gminy Stolno	45
Mapa 5. Małe Czyste na tle gminy Stolno	54

Spis zdjęć

Zdjęcie 1. Budynek komunalny w Klęczkowie.....	52
Zdjęcie 2. Infrastruktura sportowa na terenie Małego Czystego.....	60